

Rok Polski

Program dla uczniów 5–9 lat
uczących się za granicą

Spis treści:

- 1.Wstęp. Przesłania programu
- 2.Cele kształcenia i wychowania
- 3.Treści – Karty programowe
- 4.Procedury osiągnięcia celów
- 5.Opis założonych osiągnięć

Maria Lorek, Magda Szpyrko-Ankiewicz

1. Wstęp

Wyznacznikami prezentowanego poniżej programu są wartości humanistyczne. Jego akcent położony jest na kształtowanie poczucia przynależności do narodu polskiego, zaś idee kształcenia i wychowania sięgają do myśli konstruktywizmu. Zgodnie z założeniami podstawy programowej MEN dla uczniów uczących się poza granicami kraju, program integruje język polski i literaturę z historią i geografią Polski. Został skonstruowany w taki sposób, aby stanowił praktyczny wzorzec, będąc użytecznym w codziennej pracy nauczyciela. Jego struktura obejmuje 4 elementy:

Cele kształcenia i wychowania wskazujące, co chcemy osiągnąć i dokąd zmierzamy.

Treści – będące ofertą, która proponuje działania pozwalające osiągnąć zakładane cele.

Procedury osiągnięcia celów – stanowiące swoisty poradnik wskazujący, jak organizować i prowadzić zajęcia, poszerzony o przykładowe scenariusze oraz alternatywny model kart programowych.

Przewidywane osiągnięcia – określające zestaw kompetencji, które powinny osiągnąć dzieci 9-letnie w wyniku działań przewidzianych w niniejszym programie wraz z proponowanym sposobem ich dokumentowania.

Istotą programu jest **35 Kart Programowych**. Każda karta zawiera 3 różne propozycje przeprowadzenia kilkugodzinnych zajęć (2,5–3 h) z dziećmi w wieku wczesnoszkolnym (5–9 lat). Propozycje te, zredagowane w formie krótkich scenariuszy zajęć, zróżnicowane są ze względu na wiek uczniów oraz ich umiejętności językowe. I tak:

- I grupa – to scenariusze zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym, będących w tzw. okresie przed-literowym, gdyż nie znają jeszcze liter;
- II grupa – to scenariusze zajęć dla dzieci, które przychodzą do szkoły, aby nauczyć się czytać i pisać, poznają litery;

- III grupa – to scenariusze zajęć dla uczniów najstarszych w tym przedziale wiekowym, którzy kontynuują naukę w polskiej szkole, doskonaląc umiejętności językowe (zwłaszcza technikę czytania i pisanie po polsku).

Tak opracowane propozycje scenariuszowe pozwalają poprowadzić lekcje zarówno w trzech różnych zespołach, jak też – w zależności od warunków organizacyjnych szkoły – nauczyciel będzie mógł równolegle prowadzić zajęcia z jednym zespołem, w którym znajdują się dzieci w różnym wieku i na różnym poziomie kompetencji językowych. Skonstruowany w tak uniwersalny sposób program przedstawia treści, założenia i metody, które można wykorzystywać w każdych warunkach organizacyjnych. Tym niemniej, przesłania, które akcentuje powinny być zachowane, gdyż nawet w grupie jednorodnej wiekowo znajdują się dzieci o różnych możliwościach, dlatego indywidualne podejście na tle idei współdziałania z innymi jest tu bardzo ważne.

Biorąc pod uwagę rozkład zajęć w polskich szkołach, w których spotkania odbywają się zwykle tylko 1 raz w tygodniu (najczęściej w sobotę), w programie zaproponowano 35 tematów ogólnych zebranych w **10 bloków problemowych**, z założeniem, iż w ciągu trzech lat trwania nauki na etapie początkowym, należy powracać do tej samej tematyki na coraz wyższym stopniu szczegółowości jej omawiania wraz z doskonaleniem umiejętności językowych uczniów. Program proponuje następujące kręgi tematyczne:

I. WRZESIEŃ: JESTEM UCZNIEM POLSKIEJ SZKOŁY

1. Ja i moi koledzy
2. Ja i moja rodzina
3. Moje polskie korzenie

II. PAŹDZIERNIK: W MOIM DOMU

4. Mój dom rodzinny
5. Zwierzęta w domowe i przydomowe
6. Domowe obowiązki, rozrywki, zabawy i zabawki

III. PAŹDZIERNIK/LISTOPAD: POLSKA JESIEŃ

7. Jesienne zbiory w sadzie, ogrodzie, lesie, parku i na polu

8. Jesienna pogoda – stosowny ubiór

9. Jesienna pogoda – zdrowy tryb życia

IV. LISTOPAD: LISTOPADOWE OPOWIEŚCI

10. Dawno temu w Polsce. Polskie legendy

11. Listopadowe święta w polskiej kulturze

12. Jesienne poezjowanie, rymy i rytmy

V. GRUDZIĘĆ: GRUDNIOWE ŚWIĘTOWANIA

13. Czas podarunków – Mikołajowe zwyczaje

14. Kalendarzowa zima

15. Idą święta – tradycje bożonarodzeniowe w polskiej kulturze

VI. STYCZEŃ: ZEGAR ODMIERZA CZAS

16. Witamy Nowy Rok – noworoczne życzenia

17. Karnawał w starym Krakowie

18. Pomagamy potrzebującym

19. W zdrowym ciele zdrowy duch – zimowe sporty i zabawy

20. Długie zimowe wieczory – sposoby spędzania czasu wolnego

VII. LUTY. PIĘKNE MIEJSCA W POLSCE I SŁAWNI POLACY

21. Polskie góry

22. Warszawa stolicą Polski

23. Od Tatr do Bałtyku

24. Sławni Polacy – co o nich wiemy?

VIII. MARZEC: W MARCU JAK W GARNCU

25. W naszej szkole mówimy, czytamy i piszemy po polsku

26. Książki to nasi przyjaciele – korzystamy z biblioteki

27. Pożegnanie zimy – powitanie wiosny

28. Wiosenne porządki

IX. KWIECIEŃ: „ZIEMIA – NAJPIĘKNIEJSZY DOM W KOSMOSIE”

29. Wielkanoc – zwyczaje i obrzędy w polskiej tradycji

30. Nasza planeta – Ziemia

31. W Polsce wiosna w pełni

X. MAJ/CZERWIEC: KOLOROWA POLSKA

32. Polska w bieli i czerwieni

33. Majowe barwy i dźwięki. Polscy muzycy, malarze

34. Wkrótce kolorowe wakacje

35. Dzieci i marzenia

Maria Lorek, Magda Szpyrko-Ankiewicz

2. Cele kształcenia i wychowania

W polskich szkołach obowiązuje *Podstawa programowa wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*, rozstrzygająca o tym, czego powinien uczyć się każdy młody Polak mieszkający w kraju. Zgodnie z zapisem tejże podstawy „**celem edukacji wczesnoszkolnej** jest wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, etycznym, fizycznym i estetycznym. Ważne jest również takie wychowanie, aby dziecko w miarę swoich możliwości było przygotowane do życia w zgodzie z samym sobą, ludźmi i przyrodą. Należy zadbać o to, aby dziecko odróżniało dobro od zła, było świadome przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz rozumiało konieczność dbania o przyrodę. Jednocześnie dąży się do ukształtowania systemu wiadomości i umiejętności potrzebnych dziecku do poznawania i rozumienia świata, radzenia sobie w codziennych sytuacjach oraz do kontynuowania nauki w klasach IV-VI szkoły podstawowej”. (*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23*

grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, załącznik 2 „Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych”, s.4, Dz. U. nr 4, poz. 17.)

Polskie szkoły oraz polskie ośrodki edukacyjne, działające poza krajem, otrzymały od MEN *Podstawę programową dla uczniów polskich uczących się za granicą*. Adresatem tego dokumentu są nauczyciele z polskich szkół, zlokalizowanych poza krajem, a odgrywających ważną rolę w codziennym życiu Polaków tam przebywających. Pracujący w tych szkołach nauczyciele często zmagają się z ograniczeniami i trudnościami wynikającymi z warunków kraju, w jakim odbywa się kształcenie, a mimo tego realizują ważne zadanie dla losów polskiej wspólnoty narodowej – uczą polskie dzieci ich ojczystego języka, literatury, historii, geografii i kultury Polski.

Zgodnie z zapisem tej podstawy **celem edukacji dzieci w grupie wiekowej 5–9 lat** jest poszerzanie i utrwalanie wiedzy o polskiej kulturze, społeczeństwie polskim i środowisku geograficznym Polski oraz wzmocnienie procesu identyfikowania się uczniów z ojczystą tradycją przy jednoczesnym zachowaniu szacunku dla odmienności kulturowych i tradycji kraju zamieszkania.

Program nauczania dla najmłodszych uczniów szkoły polskiej za granicą opracowany został w taki sposób, aby był użyteczny w codziennej pracy polskich nauczycieli, uczących w różnych warunkach organizacyjno-dydaktycznych poza granicami kraju. Natomiast uczniom ma zapewnić kształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim oraz systematyczne wzbogacanie zasobu słownictwa. Jednocześnie realizowanie niniejszego programu ma pomagać im lepiej funkcjonować w środowisku obcojęzycznym i wielokulturowym, z poczuciem własnej wartości oraz z szacunkiem dla innych, zaś dzieciom powracającym z zagranicy powinien ułatwiać kontynuowanie nauki w Polsce.

W programie niniejszym wyszczególniono zatem następujące cele ogólne i szczegółowe.

I. Cele ogólne

1. Umacnianie polskiej tożsamości narodowej i kulturowej.
2. Nabycie kompetencji językowych niezbędnych w procesie komunikowania się po polsku, poznawania literatury, historii i kultury polskiej.

3. Kształcenie kulturowo-literackie na podstawie polskiej literatury dziecięcej i tekstów kultury.
4. Zapoznanie, utrwalenie bądź poszerzenie wiedzy o polskiej kulturze, historii, społeczeństwie polskim oraz środowisku przyrodniczo-geograficznym.

II. Cele szczegółowe

W zakresie umacniania polskiej tożsamości narodowej i kulturowej

- Rozbudzenie zainteresowania Polską i umacnianie poczucia dumy z bycia Polakiem.
- Wzmocnienie procesu identyfikacji z ojczystą kulturą i tradycją przy jednoczesnym zachowaniu szacunku dla odmienności kulturowych i tradycji kraju zamieszkania.
- Pielęgnowanie więzi z ojczystym krajem, z Polską jako krajem pochodzenia oraz osobami, które tam pozostały.
- Podtrzymanie tożsamości kulturowej.
- Wzmacnianie świadomości przynależności do narodu polskiego.
- Propagowanie polskiej kultury w lokalnym środowisku. Zaszczepienie przekonania, że zdobywana wiedza powinna również służyć promocji Polski na świecie.
- Łagodne wprowadzenie w inne kulturowo środowisko rówieśnicze.
- Zapewnienie możliwości kształcenia opartego o polski system edukacyjny.

W zakresie kompetencji językowych

1) W zakresie słuchania, wyposażyć ucznia w następujące umiejętności:

- rozróżniania wszystkich głosek współczesnej polszczyzny;
- rozumienia rozbudowanych poleceń;
- rozumienia złożonych wypowiedzi monologicznych i dialogowych;

- rozumienia tekstów literackich i innych tekstów kultury.

2) W zakresie mówienia, wyposażenie ucznia w następujące umiejętności:

- prawidłowego wymawiania wszystkich głosek współczesnej polszczyzny;
- mówienia w sposób zrozumiały;
- stosowania zasad polskiej gramatyki w języku mówionym;
- skutecznego porozumiewania się z zastosowaniem właściwych form komunikowania się;
- poprawnego używania popularnych w polskiej mowie związków frazeologicznych;
- płynnego wypowiadania się na tematy bliskie dzieciom;
- uczestniczenia w rozmowie i wyrażania w prosty sposób własnego zdania;
- formułowania kilkuzdaniowej wypowiedzi;
- konstruowania życzeń i zaproszeń;
- opowiadania o akcji utworu oraz charakteryzowania postaci literackiej;
- stosowania formuł grzecznościowych;
- recytowania wierszy.

3) W zakresie czytania, wyposażenie ucznia w następujące umiejętności:

- rozróżniania liter i odpowiadających im głosek (w tym samogłosek, spółgłosek i dwuznaków);
- dzielenia wyrazu na sylaby;
- czytania cicho i ze zrozumieniem prostych, krótkich tekstów;
- czytania na głos prostych, krótkich tekstów z zachowaniem odpowiedniej intonacji;

- czytania prostych form użytkowych, tj. życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, list,

instrukcja;

- rozumienia utworów literackich dla dzieci i innych tekstów kultury;

- rozumienia podstawowego oraz przenośnego znaczenia wyrazów w tekście;

- zaznaczania wybranych fragmentów oraz wskazywania głównych bohaterów oraz

innych elementów świata przedstawionego w utworze literackim lub tekście kultur;

- rozumienia przesłania utworu literackiego lub innego tekstu kultury;

- wyszukiwania w tekście potrzebnych informacji;

- korzystania ze słowników i encyklopedii.

4) W zakresie pisania, wyposażenie ucznia w następujące umiejętności:

- pisania wszystkich małych i wielkich liter, dostrzegania różnic między literą i głoską;

- dbania o poprawność graficzną polskich liter;

- przepisywania wyrazów i prostych zdań, krótkich tekstów;

- pisania z pamięci i ze słuchu (wyrazów i prostych zdań);

- tworzenia krótkich wypowiedzi składających się z prostych zdań;

- pisania według wzoru prostych tekstów na znane dziecku tematy;

- pisania prostych tekstów związanych z utworami literackimi i innymi tekstami

Kultury;

- stosowanie podstawowych formuł grzecznościowych w wypowiedzi pisemnej;

- pisania poprawnie ortograficznie łatwych wyrazów, stosowania wielkiej litery w

nazwach własnych i interpunkcji.

W zakresie kształcenia kulturowo-literackiego

- Zapoznanie z różnorodnymi tekstami kultury polskiej (utwory literatury dziecięcej, teksty plastyczne, muzyczne, filmowe itp.).
- Zapoznanie z wybranymi utworami polskiej literatury dla dzieci.
- Zachęcanie do systematycznego czytania literatury polskojęzycznej.
- Zapoznanie z podstawowymi terminami z zakresu wiedzy o literaturze (baśń, bajka, opowiadanie, powieść, wiersz, rym).
- Zapoznanie z podstawowymi terminami z zakresu wiedzy o języku: (głoska, samogłoska, spółgłoska, litera, sylaba, wyraz, zdanie, rodzaje zdań, rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przyimki, zaimki, spójniki, przysłówki, liczebniki).

W zakresie wiedzy o polskiej kulturze, historii, społeczeństwie polskim oraz środowisku przyrodniczo-geograficznym

- Uwrażliwienie na wartości domu rodzinnego poprzez uczestnictwo w życiu rodzinnym i pielęgnowanie w nim polskich tradycji.
- Kształtowanie umiejętności współdziałania w szkolnej społeczności polskiej: koleżeństwo, współpraca, pomoc młodszym i rówieśnikom.
- Wdrażanie do przestrzegania praw i obowiązków w polskiej szkole.
- Uwrażliwianie na potrzeby osób starszych, chorych, niepełnosprawnych.
- Kształtowanie postawy tolerancji wobec innych narodowości.
- Rozbudzanie zainteresowań, zdolności i kreatywnego myślenia;

- Wdrażanie do dbania o zdrowie, czystość, schludny wizerunek.
Uwrażliwienie, że wygląd świadczy o nas samych, jak również wpływa na postrzeganie Polaków wśród innych narodowości.
- Wyposażenie w podstawowe informacje dotyczące ojczystego kraju: nazwa, hymn, flaga, godło, granice, położenie, stolica, wybrane miasta.
- Zapoznanie z ważniejszymi wydarzeniami w historii Polski;
- Zapoznanie z wybranymi zabytkami kultury polskiej.
- Zapoznanie ze znaczącymi postaciami sławnych Polaków.
- Zapoznanie z najbardziej znanymi polskimi legendami.
- Zapoznanie z obrzędami i zwyczajami polskimi – współczesnymi i historycznymi.
- Zapoznanie z najważniejszymi polskimi świętami oraz związanymi z nimi tradycjami.
- Wdrożenie do poszanowania polskiej różnorodności tradycji kulturowej przy jednoczesnym poszanowaniu tradycji i kultury innych narodów.
Wskazanie na niepowtarzalność kultury rodzimego kraju, również w kontekście kraju przyjmującego.
- Uwrażliwienie na konieczność dbałości o polonika w miejscu aktualnego zamieszkania.
- Zapoznanie z polskimi pieśniami i piosenkami: patriotycznymi, religijnymi, ludowymi, współczesnymi.
- Zapoznanie z wybranymi charakterystycznymi strojami ludowymi oraz tańcami (ludowymi i narodowymi) jako elementami tradycji kulturowej.
- Zapoznanie z polskimi porami roku i charakterystycznymi ich cechami.
- Zapoznanie ze specyfiką polskiej przyrody i rodzimego krajobrazu.
- Zapoznanie z ważniejszymi polskimi roślinami i zwierzętami oraz miejscami ich występowania: las, pole, łąka, sad (w tym niektóre rośliny chronione).

- Zaznajomienie z podstawowymi terminami geograficznymi: krajobraz nadbałtycki, nizinny, wyżynny, górski.
- Kształtowanie świadomości istnienia wspólnego dla wszystkich środowiska naturalnego Ziemi i potrzeby dbałości o jej zasoby.
- Zachęcenie do oglądania polskich programów telewizyjnych, słuchania radia, korzystania z polskich stron Internetu i posługiwania się pocztą mailową w kontaktach z rodziną i znajomymi w Polsce.
- Wdrożenie do poszukiwania i wykorzystywania informacji o Polsce z różnych źródeł (słowniki, atlasy, Internet, albumy, fotografie).

3. Treści programowe oraz szczegółowe rozplanowanie materiału

w blokach tygodniowych – scenariusze lekcji

WRZESIEŃ

NAZWA BLOKU PROBLEMOWEGO: **Jestem uczniem szkoły polskiej**

KRĘGI TEMATYCZNE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

Ja i moi bliscy - podstawowe informacje o sobie - wygląd zewnętrzny - najbliższa rodzina - przyjaciele, koledzy	Wiedza o Polsce - polonica w miejscu zamieszkania - symbole narodowe
Podróże i turystyka - wakacje	Język nauki - podstawowe terminy historyczne i geograficzne - wiedza o języku
Życie codzienne - moja klasa i obowiązki szkolne	

HISTORIA. GEOGRAFIA:

Uczeń:

- 1) opowiada wybrane legendy ilustrujące narodziny państwa polskiego;
- 2) opowiada o tradycjach swojej rodziny, tworzy własne drzewo genealogiczne, posługuje się terminami opisującymi pokrewieństwo;
- 3) opowiada, czym zajmowali się jego przodkowie lub znane rodziny w Polsce;
- 4) podaje nazwę regionu, z którego pochodzi jego rodzina, opisuje krajobraz tego regionu i wymienia najważniejsze jego obiekty;
- 5) opisuje różnorodne przyczyny, które mogą prowadzić do emigracji;
- 6) pokazuje na mapie świata Polskę i kraj w którym przebywa oraz na mapie Polski rodzinną miejscowość.

LITERATURA. TEKSTY KULTURY:

W. Bełza, *Katechizm dziecka polskiego*

Legenda *O Piaście Kołodzieju*

Piosenka *Mam chusteczkę haftowaną*

Mira Jaworczakowa, *Jacek, Wacek i Pankracek*

Dodatkowo:

Joanna Papuzińska, *Nasza mama Czarodziejka*

Wojciech Widłak, *Pan Kuleczka*

Grzegorz Rosiński, komiks *Legendarna historia Polski*

Henryk. J. Chmielewski, komiks *Tytus, Romek i A'tomek*, księga XI *Ochrona zabytków*

Pląs *Mało nas*

Zdjęcia rodzinne, albumy, pamiątki

TEMATY ZAJĘĆ: (Zaplanowane na 3 spotkania po 2,5–3 h)

1. Ja i moi koledzy
2. Ja i moja rodzina
3. Moje polskie korzenie

NOWE LITERY: o, a, m, t

KOMPETENCJE JĘZYKOWE:

Słuchanie

Poziom A : Słucha tekstów (wierszy, piosenek, legendy, opowiadania) popartych ilustracjami. Rozumie proste polecenia.

Poziom B: Słucha tekstów z dobieraniem do nich ilustracji. Rozumie złożone polecenia.

Poziom C: Słucha tekstów bez bodźca wzrokowego. Włącza się w rozmowę na tematy poruszane w trakcie zajęć. Słucha opowiadań (rodziców, nauczyciela) o rodzimej miejscowości, przeszłości, regionie.

Mówienie

Poziom A: Przedstawia się z imienia i nazwiska. Stosuje zwroty grzecznościowe: dzień dobry, do widzenia, proszę, przepraszam. Stosuje

zwroty: To ja. To nie ja, to on. To oni. To one. To my. Mało nas. Dużo nas itp.
Śpiewa płąs *Mało nas*.

Poziom B: Przedstawia się wraz z podaniem miejsca urodzenia oraz miejsca zamieszkania. Powtarza za nauczycielem wiersze na temat zwrotów grzecznościowych. Recytuje krótki prosty wiersz (W. Bełza, *Katechizm dziecka polskiego*). Śpiewa płąs *Mało nas*.

Poziom C: Przedstawia się za pomocą kilku zdań, mówiących o sobie, swojej rodzinie (dziadkowie, ciocie, brat, siostra), swoich zainteresowaniach, upodobaniach; nauka na pamięć wiersza. Recytuje z właściwą modulacją głosową. Uczestniczy w rozmowach na tematy poruszane w trakcie zajęć. Śpiewa piosenkę *Mam chusteczkę haftowaną*.

Czytanie

Poziom A: Odczytywanie globalne swojego imienia oraz znaczka (mak, kot, tygrys itp.)

Poziom B: Rozpoznawanie małych i wielkich liter „a, m, t, o”. Odczytywanie niektórych imion, znaczków oraz prostych zwrotów: To mama. To tata. To Ola. To Ala. Odczytywanie wyrazów, zdań na bazie poznanych liter.

Temat: [Ja i moi koledzy](#):

Temat: [Ja i moja rodzina](#): ma, mam, mama, mamó.

Temat: [Moje polskie korzenie](#): oto, tata, ma, Tom, tam, to, mam, tama, mata, tamto,

Poziom C: Odczytywanie wierszy oraz tekstów, w tym fragmentów lektury (też komiksu). Porządkowanie imion w kolejności alfabetycznej (np. imiona dziewczynek; Agata, Barbara, Celina, Danuta, Ewa, Felicja, Grażyna, Helenka, Irenka, Jagoda, Kasia, Lucynka, Łucja, Marysia, Natalka, Ola, Pola, Renia, Sławka, Tereska, Ula, Wanda, Zosia. Imiona chłopców: Adam, Bolek, Czarek,

Dominik, Edek, Franek, Gustaw, Heniek, Irek, Janek, Karolek, Lucek, Łukasz, Marek, Norbert, Olek, Piotruś, Romek, Stefan, Tadek, Władek, Zenek).
Zwrócenie uwagi na imiona z trudnością ortograficzną. Czytanie nazw geograficznych z mapy Polski.

Pisanie

Poziom A: Podpisanie się po śladzie.

Poziom B: Pisanie liter O, o; A, a; M, m; T, t oraz wyrazów: ma, mam, mama, to, tamto, oto, tam, tata, tato, tama, mata, motto, Ala, Ola.

Poziom C: Poprawne pisanie imienia i nazwiska (wielka litera na początku). Pisanie krótkiej wypowiedzi o sobie, mamie, tacie, rodzinnej miejscowości, zwyczajach, tradycjach, regionalnych potrawach (przepis kulinarny). Układanie drzewa genealogicznego. Napisanie (również w formie elektronicznej) krótkiego listu do kolegi lub rodziny w Polsce.

KARTA PROGRAMU nr 1 (M. Szpyrko-Ankiewicz)

Temat zajęć: **Ja i moi koledzy**

Temat dla poziomu I: **Po raz pierwszy w szkole.**

Temat dla poziomu II: **Witamy się po wakacjach.**

Temat dla poziomu III: **Witaj szkoło po wakacjach!**

Pozio m	Główne działania
I	<p>Temat: Po raz pierwszy w szkole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznajemy się nawzajem – nasze imiona jako prezenty od mamy i taty. Poznawanie imion kolegów i koleżanek. Poprawna ich wymowa (najpierw przez nauczyciela, potem powtarzanie przez uczniów). 2. Zabawy integrujące (np. rzucanie piłki do kolegi + równoczesne wybrzmiewanie swojego imienia). 3. Wybieranie znaczków – wizytówek (np. mak, kot, tygrys itp.).

	<p>Poprawna wymowa nazw identyfikujących (czytanie globalne).</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Kolorowanie znaczków. 5. Nauka płąsu <i>Mało nas</i>. 6. Słuchanie wiersza lub opowiadania odczytanego przez nauczyciela na temat imion. 7. Prace plastyczne – mój portret. Zorganizowanie wystawy – galeria portretów – podpisanie portretów literami drukowanymi przez nauczyciela. 8. Pogadanka na temat regulaminu obowiązującego w szkole. 9. Ustalenie wspólnych norm i zasad zachowania obowiązujących w polskiej szkole.
II	<p>Temat: Witamy się po wakacjach.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawianie się, przypominanie swoich imion wybrzmiewanych wyłącznie po polsku; poznawanie imion nowych kolegów i koleżanek. Globalne czytanie najpopularniejszych polskich imion (głoska „a” na końcu polskich imion żeńskich); podawanie typowych imion w miejscu aktualnego zamieszkania – porównywanie z polskimi imionami. 2. Zabawy integrujące. 3. Wprowadzenie litery O jak Ola i A jak Ala. Odszukiwanie małej i wielkiej litery w imionach. 4. Rozpoznawanie i nazywanie emocji wyrażanych mimiką - okrzyk „Ooo” i „Aaa” – za pomocą znaków ikonograficznych i/lub historyjek obrazkowych. 5. Nauka pisania liter „A, a”; „O, o”; wybrzmiewanie głosek/samogłosek. 6. Nauka płąsu (lub przypomnienie) <i>Mało nas</i>. 7. Słuchanie fragmentów lektury <i>Jacek, Wacek i Pankracek</i>, czytanych głośno przez nauczyciela. 8. Przypomnienie regulaminu obowiązującego w szkole. 9. W czym polska szkoła jest inna od szkoły obowiązkowej? Regulamin naszej szkoły – przypomnienie (lub ponowne ustalenie) wspólnych norm i zasad zachowania obowiązujących w grupie.
III	<p>Temat: Witaj szkoło po wakacjach!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawianie się. Kształcenie umiejętności autoprezentacji – imię, nazwisko, miejsce zamieszkania w kraju pobytu oraz miejsce (region) w Polsce, z którego pochodzę; kilka słów o sobie (np. ulubiony kolor, potrawa); poznawanie imion nowych kolegów i koleżanek; imiona typowe w kraju zamieszkania – szukanie polskich odpowiedników tych imion. 2. Gry i zabawy integracyjne. 3. Szeregowanie i odczytywanie imion w kolejności alfabetycznej – najpierw

	<p>imiona dzieci w grupie, potem można dodać inne polskie imiona (zarówno męskie, jak i żeńskie) – zwłaszcza jeśli grupa jest nieliczna . Zwrócenie uwagi na trudności ortograficzne w pisowni imion.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Redagowanie własnej wizytówki z imieniem i nazwiskiem (np. na wzór wizytówek biznesowych). 5. Wspomnienia z wakacji – opowiadanie o minionych wakacjach; wspólne zredagowanie (na tablicy) i odczytanie krótkiej wypowiedzi na ten temat: <u>Zdania oznajmujące – wielka litera na początku, kropka na końcu zdania.</u> 6. Przepisanie notatki do zeszytu. 7. Zabawa taneczna „Mam chusteczkę haftowaną”. 8. Samodzielne czytanie wybranego fragmentu (znanej z poprzedniego roku lektury) <i>Jacek, Wacek i Pankracek</i>. 9. Regulamin szkolny – przypomnienie norm i zasad zachowania obowiązujących w szkole i klasie; zwroty grzecznościowe (czyli „magiczne klucze”): proszę, przepraszam, dziękuję, dzień dobry..
--	---

KARTA PROGRAMU nr 2 (*M. Szpyrko-Ankiewicz*)

Temat zajęć: **Ja i moja rodzina**

Temat dla poziomu I: **Kto należy do mojej rodziny?**

Temat dla poziomu II: **Do kogo jesteśmy podobni i dlaczego?**

Temat dla poziomu III: **Moja rodzina – na co dzień i od święta.**

Poziom m	Główne działania
I	<p>Temat: Kto należy do mojej rodziny?</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bawimy się w „dom” – podział ról – jakie role będą potrzebne do zabawy? (mama, tata, syn, córka, babcia, dziadek) – kto jeszcze należy do rodziny? (ciocia, wujek, kuzyn, itp.).2. Czytanie globalne wyrazów (mama, tata, syn, córka, babcia, dziadek).3. Nadawanie imion postaciom w fikcyjnej rodzinie i określanie stopnia pokrewieństwa (mama Krystyna, tata Julian, dziadek Józek, babcia Halina, ciocia Irenka, itp.) – dzieci wykorzystują swoje doświadczenia.4. Wymienianie przez dzieci członków własnej rodziny (wraz z ich imionami).5. Zabawa ruchowa – powtórzenie płąsu <i>Mało nas</i>.6. Rysowanie przez uczniów rodzinnej „fotografii” – kto znajdzie się na zdjęciu i dlaczego?7. Odczytanie przez nauczyciela fragmentu książki Joanny Papużyńskiej <i>Nasza mama czarodziejka</i>.
II	<p>Temat: Do kogo jesteśmy podobni i dlaczego?</p> <ol style="list-style-type: none">1. Członkowie mojej rodziny – rozmowa z uczniami o ich rodzinach, kto wyemigrował (mama, tata, brat, siostra), a kto został w Polsce (np. babcia, dziadek, ciocia, wujek).2. Wysłuchanie wiersza J. Jałowiec <i>Twoje rodzinne drzewo</i>.3. Tworzenie prostego drzewa genealogicznego – ustalanie, kto w rodzinie do kogo jest podobny i dlaczego? – używanie określeń: moja mama, mama mamy, mama taty, mama babci.4. Wprowadzenie litery m jak mama. Odszukiwanie małej i wielkiej litery w imionach członków rodziny i innych wyrazach.5. Nauka pisania litery „M, m”; pisanie pierwszych wyrazów po polsku: ma, mam, mama.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Co to jest głoska a co litera? Samogłoski i spółgłoski. 7. Czytanie prostych zdań z użyciem piktogramów, np. Mama ma (kwiaty, kapelusz). 8. Rysowanie portretu mamy i podpisanie go „mama” (po śladzie lub wg wzoru). 9. W czym jestem podobny (podobna) do mamy, a w czym do taty? – wygląd fizyczny, cechy charakteru, zachowania. 10. Czytanie przez nauczyciela fragmentów książki Joanny Papuzińskiej <i>Nasza mama czarodziejka</i>.
	<p>Temat: Moja rodzina – na co dzień i od święta.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pogadanka nt. członków najbliższej rodziny – kiedy zasiadamy do wspólnego stołu (okazje codzienne i świąteczne) i jak wtedy wyglądamy (w co się ubieramy?). 2. „Jak cię widzą, tak cię piszą” – czy ważny jest ubiór człowieka? Co podkreślamy ubiorem? Co to znaczy „ubiór galowy”? Kiedy ubieramy się świątecznie (galowo, wizytowo, elegancko, wieczorowo – wzbogacanie słownictwa)? 3. Ćwiczenie słownikowe – wypisywanie części garderoby potrzebnych na różne okazje (ubiór sportowy, strój szkolny, ubiór świąteczny) – <u>rzeczowniki (kto? co?)</u>. 4. Dyskusja nt. mody – czy „modnie” = „elegancko”? – porównywanie różnych opinii. 5. Samodzielne zapisanie w zeszycie kilku zdań nt. własnego wyglądu i ubioru. 6. Przeglądanie magazynów mody (lub czasopism) przyniesionych przez uczniów. 7. Oglądanie reprodukcji malarzy polskich malujących portrety dzieci (S. Wyspiański, T. Makowski). 8. Tworzenie autoportretu z wykorzystaniem wycinanych z czasopism części ubioru. 9. Samodzielne czytanie lektury <i>Nasza mama czarodziejka</i> Joanny Papuzińskiej.

KARTA PROGRAMU nr 3 (M. Szpyrko-Ankiewicz)

Temat zajęć: **Moje polskie korzenie**

Temat dla poziomu I: **Gdzie jest Polska i jak to się zaczęło?**

Temat dla poziomu II: **Po kim dziedziczymy nazwisko?**

Temat dla poziomu III: **Gdzie są polscy emigranci i skąd pochodzą?**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Gdzie leży Polska i jak to się zaczęło?</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wprowadzenie do zajęć. Wystąpienie wiersza R. Ragana <i>Orle gniazda</i>.2. Odszukanie na mapie świata (najlepiej użyć globusa) miejsca położenia Polski i kraju, w którym obecnie się znajdujemy.3. Wystąpienie legendy <i>O Piaście Kołodzieju</i> – odczytanej przez nauczyciela lub obejrzanej np. w formie filmu.4. Odszukanie na mapie fizycznej Polski miasta Kruszwica, z którym związane są początki państwa polskiego oraz Warszawy, jako obecnej stolicy Polski (wyjaśnienie, co oznaczają poszczególne kolory na mapie).5. Nauka piosenki <i>Mam chusteczkę haftowaną</i>.6. Wypełnianie za pomocą kolorowej plasteliny konturów Polski (każde dziecko dostaje kartonik z konturami) zgodnie z mapą fizyczną (góry, niziny, wyżyny, morze).7. Oznaczanie przez każdego ucznia na zrobionej przez siebie „mapie” miejsca, z którego pochodzi jego rodzina.
II	

	<p>Temat: Po kim dziedziczymy nazwisko?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalanie z uczniami miejsca ich urodzenia (najczęściej w Polsce) – wyszukiwanie na mapie Polski regionu, nazwy miejscowości; poszukanie na mapie Warszawy. 2. Nauka na pamięć wiersza W. Bełzy <i>Katechizm dziecka polskiego</i>. 3. Uzupełnianie drzewa genealogicznego z poprzedniej lekcji – po kim nosimy nasze nazwisko? Kto jeszcze w rodzinie nosi takie nazwisko? (tata, dziadek czyli tata taty, bracia taty, bracia dziadka ze strony taty). 4. Wysłuchanie wiersza R. Ragana <i>Tata</i>. 5. Wprowadzenie litery „t” jak tata. Odszukiwanie małej i wielkiej litery w imionach członków rodziny oraz innych wyrazach. 6. Nauka pisania „T, t”; pisanie pierwszych wyrazów po polsku: to, oto, tata, tam, tama, mata, motto. 7. Układanie prostych zdań z poznanych liter i ich przepisywanie: To mama, a to tata. Oto mama, a tam tata. Co to jest zdanie, wyraz sylaba? 8. Przypomnienie piosenki <i>Mam chusteczkę haftowaną</i>. 9. Rola taty w rodzinie – dyskusja (czym zajmuje się tata? czego mnie uczy?). 10. Czytanie przez nauczyciela fragmentów książki Wojciecha Witłaka <i>Pan Kuleczka</i>.
<p>III</p>	<p>Temat: Gdzie są polscy emigranci i skąd pochodzą?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pogadanka na temat zjawiska emigracji z wykorzystaniem mapy politycznej świata: skąd/ dokąd ludzie migrują? dlaczego migrują? jakie są przyczyny emigracji Polaków? dokąd najczęściej emigrują Polacy? gdzie są największe ośrodki Polonii na świecie? W jaki sposób Polacy pielęgnują miejsca związane z Polską w kraju zamieszkania? (wyjaśnienie, czym są tzw. polonica) jakie są pozytywne rezultaty emigracji?). 2. Czytanie wiersza R. Ragana <i>Polonijne dzieci</i>. 3. Wypisywanie na tablicy nazw polskich miejscowości i regionów, skąd pochodzą uczniowie – porównywanie ich z mapą Polski. 4. Reklamujemy regiony naszych przodków – prezentowanie krótkich opisów (ciekawostek) związanych z tymi miejscami (dzieci zdobywają te informacje wcześniej w ramach zadania domowego –

	<p>np. z Internetu + albumy, widokówki).</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Wspólne redagowanie krótkiej notatki na temat miejsc pochodzenia dzieci i zapisanie jej na tablicy przez nauczyciela (nazwy miejscowości oznaczamy kolorem), np. Olek pochodzi z Krakowa. Ewa urodziła się niedaleko Warszawy. Rodzinny dom Sylwii jest w Pabianicach. Rodzice Basi wyemigrowali do Berlina z Kołobrzegu. Wielka litera w pisowni nazw miast. 6. Przepisanie notatki połączone z pisaniem z pamięci nazw miejscowości, które nauczyciel zasłania lub wymazuje, po wcześniejszym wielokrotnym odczytaniu tych wyrazów – wielka litera w pisowni nazw własnych. 7. Przypomnienie płaszu <i>Mam chusteczkę haftowaną</i> (w ramach przerwy śródlekcyjnej). 8. Formułowanie przez uczniów ustnych odpowiedzi na pytanie nauczyciela: gdzie chcielibyśmy pojechać na wakacje do Polski – które regiony wydają się atrakcyjne i dlaczego? (na podstawie przedstawionych wcześniej przez koleżanki i kolegów prezentacji) – posługiwanie się terminami geograficznymi (krajobraz górski, wyżynny, nizinny, nadmorski). 9. Napisanie pozdrowień (lub krótkiego listu, maila) do rodziny w Polsce. 10. Wklejanie do zeszytu widokówek z rodzinnych stron lub zdjęć zrobionych w Polsce i podpisanie ich zgodnie z prezentowaną treścią. 11. Samodzielne czytanie komiksów: Grzegorza Rosińskiego <i>Legendarna historia Polski</i> (lub jego fragmentów) i/lub ” Henryka J. Chmielewskiego <i>Tytus, Romek i A’ Tomek</i>, księga XI <i>Ochrona zabytków</i>.
--	--

PAŹDZIERNIK

NAZWA BLOKU PROBLEMOWEGO: **W moim domu**

KRĘGI TEMATYCZNE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

Dom i otoczenie	Ja i moi bliscy
<ul style="list-style-type: none"> - pomieszczenia, meble, wyposażenie - zabawki 	<ul style="list-style-type: none"> - wygląd zewnętrzny - umiejętności i zainteresowania - emocje, marzenia, świat

- ciekawe miejsca - podwórko, plac zabaw	wyobraźni - najbliższa rodzina
Życie codzienne - podstawowe czynności dnia codziennego - gry, zabawy, koła zainteresowań	Zdrowie i sport - najważniejsze części ciała - czystość i schludność - umiejętności sportowe
Podróże i turystyka - komunikacja lokalna	Wiedza o Polsce - święta i zwyczaje
Technika, media - domowe urządzenia techniczne - telewizja, radio, Internet	Środowisko naturalne - rośliny i zwierzęta domowe i hodowlane)
Język nauki – wiedza o języku	

HISTORIA. GEOGRAFIA. PRZYRODA

Uczeń:

- 1) opowiada o tradycjach swojej rodziny;
- 2) opowiada o polskich świętach i związanych z nimi tradycjach i zwyczajach;

LITERATURA. TEKSTY KULTURY:

Julian Tuwim „Wiersze dla dzieci” („Skakanka”)

Piosenka „Włazł kotek na płotek”.

Dodatkowo:

Wanda Chotomski, *Dla najmłodszych, (Berek)*

Wincenty Faber, *Niebezpieczny mecz*

Jan Grabowski, *Puc, Bursztyn i goście*

Mira Jaworzakowa, *Oto jest Kasia*

Wojciech Widłak, *Pan Kuleczka*

Maria Krüger, *Karolcia*

TEMATY ZAJĘĆ: (Zaplanowane na 3 spotkania po 2,5–3 h)

1. Mój dom rodzinny

2. Zwierzęta domowe (i przydomowe)
3. Domowe obowiązki, rozrywki, zabawy i zabawki

NOWE LITERY: d, y, l, e, k, i,

KOMPETENCJE JĘZYKOWE:

Słuchanie

Poziom A : Słucha tekstów (wierszy, piosenek, opowiadań) popartych ilustracjami. Rozumie proste polecenia. Tworzy ilustracje adekwatne do wysłuchanego tekstu.

Poziom B: Słucha fragmentów lektury „Karolcia”. Rozumie złożone polecenia.

Poziom C: Słucha tekstów bez bodźca wzrokowego. Włącza się w rozmowę na tematy poruszane w trakcie zajęć. Słucha opowiadań (rodziców, nauczyciela) o rodzinnych tradycjach, zwyczajach. Aktywnie – włączając się w rozmowę – słucha wypowiedzi kolegów o domu, rodzinie, zabawach, zwyczajach, zwierzętach domowych.

Mówienie

Poziom A: wymawia poznane słowa w sposób zrozumiały; Dom jako budynek: drzwi, okna, balkony, parter, piwnice, winda, schody, piętra, komin, tworzy z pomocą nauczyciela krótką wypowiedź składającą się z prostych zdań , śpiewa piosenkę „Wlazł kotek na płotek”;

Poziom B: opowiada o własnych doświadczeniach, opisuje ludzi (siebie), przedmioty i miejsca; układa zdania posługując się słownictwem z poziomu A, opisuje w prosty sposób bohaterów i relacje między nimi; recytuje krótkie proste wiersze; śpiewa piosenkę „Wlazł kotek na płotek”;

Poziom C: poprawnie wymawia słowa i zwroty; opisuje i charakteryzuje postać literacką (na podstawie wybranej lektury); uczestniczy w prostej dyskusji; śpiewa piosenkę „Mam chusteczkę haftowaną”.

Czytanie

Poziom A: Oglądanie książeczek, ilustracji.

Poziom B: Rozpoznawanie małych i wielkich liter: d, y, l, e, k, i.
Odczytywanie prostych wyrazów i zdań utworzonych z poznanych liter:

Temat: **Mój dom rodzinny**: dom, domy, mam, mamy, my, tam, ty, dama, data, dym, dymy, moda, motto, tomy, myty, dam, dodam, oddam, tamto, Ada, Adam, Doda.

Temat: **Zwierzęta domowe (i przydomowe)**: koty, motek, oko, tak, kamyk, dotyka, matka, Tomek, Tadek, dotyk, kakao, kod, mak, maki, matematyka, metka, metoda, temat.

Temat: **Domowe obowiązki, rozrywki, zabawy i zabawki**: daleko, lale, lalki, kilka, loki, Lola, Ela, Lila, Lolek, motylki, mata, daktyle, kitka, lek, leki, mila, Ala, Matylda, Mietek, Tola, ile, kiedy, tak.

Poziom C: Odczytywanie wierszy oraz tekstów, w tym fragmentów lektury; rozumienie podstawowych oraz przenośnych znaczeń wyrazów w odczytywanym (samodzielnie lub przez nauczyciela) tekście;

Pisanie

Poziom A: Kreślenie wzorów litero- podobnych.

Poziom B: Pisanie liter: d, D; y, Y; l, L; i, I; e, E; k, K, oraz przepisywanie wyrazów z nich utworzonych; dbanie o poprawność graficzną w pisaniu liter i ich łączeniu w sylabach i wyrazach;

Poziom C: Poprawne pisanie adresu zamieszkania (wielka litera w nazwach własnych). Pisanie krótkiej wypowiedzi o sobie, tradycjach rodzinnych. Samodzielne zapisanie planu dnia. Stosowanie zasad interpunkcji;

KARTA PROGRAMU nr 4 (M. Szpyrko-Ankiewicz)

Temat zajęć: **Mój dom rodzinny**

Temat dla poziomu I: **Tak wygląda mój dom.**

Temat dla poziomu II: **Moje miejsce zamieszkania.**

Temat dla poziomu III: **Zapraszam do naszego domu!**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Tak wygląda mój dom.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Pogadanka na temat domu (jakie pomieszczenia, elementy umeblowania) – bogacenie słownictwa uczniów o nazwy mebli, sprzętów, pomieszczeń – poprawna wymowa w języku polskim.2. Zabawa ruchowa w „pokoje do wynajęcia”.3. Ćwiczenia grafomotoryczne – np. kolorowanie fragmentów obrazka, aby zobaczyć, jaki mebel ukrywa (każde dziecko otrzymuje inny obrazek do kolorowania).4. Meblujemy nasz dom – nauczyciel opisuje funkcjonalność danego mebla, a uczeń ma zgadnąć o jaki mebel chodzi i czy ma go na swoim obrazku, np. „siedzisz wygodnie, kiedy oglądasz TV” – kanapa, itd.5. Kreślenie wzorów litero-podobnych (np. laseczki, daszki, okienka) nawiązujących do tematyki „dom”.6. Czytanie przez nauczyciela fragmentów lektury W. Widłaka <i>Pan Kuleczka</i>.

	7. Tworzenie przez dzieci ilustracji adekwatnej do odczytanego fragmentu lektury.
II	<p>Temat: Moje miejsce zamieszkania.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowa na temat aktualnego miejsca zamieszkania uczniów – nazwa kraju, miasta lub miejscowości, ulicy; czy znasz swój adres? Czy gdybyś się zgubił, umiałbyś wyjaśnić, gdzie mieszkasz? Co trzeba pamiętać (nazwa ulicy i nr domu). 2. Jak może wyglądać dom? Jakie musi mieć elementy? – ćwiczenie słownikowe (dach, ściany, okna, drzwi, komin, klatka schodowa, balkon) – wyszukiwanie na dużej ilustracji (planszy) elementów domu i nazywanie ich. 3. Wysłuchanie wiersza R. Ragana <i>Księga domu</i>. 4. Rozmowa na temat wiersza. Czy dom to tylko budynek? 5. Wprowadzenie litery d jak dom. Odszukiwanie małej i wielkiej litery w imionach i innych nazwach. 6. Nauka pisania „D, d”; tworzenie i przepisywanie wyrazów. 7. Odszukiwanie części „dom” w tekście <i>Domowe duszki</i>. 8. Potrzebujemy litery „y”, by napisać „domy” – wprowadzenie i nauka pisania „Y, y”. 9. <u>Tworzenie wyrazów w liczbie mnogiej</u>, gdzie w wygłosie słychać głoskę „y”, np. rowery, buty, samochody, schody, chłopcy. 10. Układanie wyrazów z poznanych 11. Mieszkamy w różnych domach (domek jednorodzinny, blok, kamienica, szeregowiec) – każdy rysuje swój dom, z rysunków powstanie „miasteczko”. 12. Odczytanie przez nauczyciela fragmentu lektury <i>Karolcia</i> dotyczącego przeprowadzki bohaterki do nowego domu.
III	<p>Temat: Zapraszam do naszego domu!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowa na temat tego, kto gdzie mieszka – w jakiej miejscowości, dzielnicy, przy jakiej ulicy, jakie są ciekawe miejsca w tej okolicy i lokalne atrakcje oraz w jaki sposób można tam dojechać? – posługiwanie się zdaniem pytającym – znak zapytania. 2. Ustalenie środków lokomocji dostępnych w danej miejscowości (autobus, metro, trolejbus, pociąg, tramwaj) – wyjaśnienie różnic w sposobie korzystania z tych pojazdów oraz

	<p>obowiązujących w nich zasad zachowania.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Zapraszamy kolegę lub koleżankę do domu (np. na urodziny) – jakie informacje muszą znaleźć się w zaproszeniu? 4. Wspólne <u>redagowanie treści zaproszenia</u> z indywidualnym uzupełnianiem detali (data, godzina, adres). 5. Zapisywanie adresu zamieszkania – adresowanie koperty do kolegi (np. z zaproszeniem), również z podaniem swojego adresu jako nadawcy (nauczyciel wcześniej przygotowuje czyste koperty). 6. Opowiadanie o domu, rodzinie, zwyczajach domowych, sąsiadach. 7. Samodzielne redagowanie krótkiej wypowiedzi na ten temat i głośne jej odczytywanie. 8. Czytanie fragmentów lektury M. Jaworczakowej <i>Oto jest Kasia</i>.
--	---

KARTA PROGRAMU nr 5 (M. Szpyrko-Ankiewicz)

Temat zajęć: **Zwierzęta domowe (i przydomowe)**

Temat dla poziomu I: **Zwierzęta, które kochamy.**

Temat dla poziomu II: **Jakie zwierzęta towarzyszą człowiekowi?**

Temat dla poziomu III: **Zwierzęta jako nasi „bracia mniejsi”.**

Pozio m	Główne działania
I	<p>Temat: Zwierzęta, które kochamy.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nauka piosenki <i>Wlazł kotek na płotek</i>.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Pogadanka nt. zwierząt domowych oraz hodowanych przez człowieka w gospodarstwie – kto ma w domu jakieś zwierzątko? Jak ono wygląda? (rasy psów i kotów); Jakie obowiązki wiążą się z posiadaniem zwierzaka w domu? 3. Zagadki słuchowe – „jakie to zwierzę i gdzie ono żyje” (nagrane odgłosy zwierząt zarówno domowych, hodowanych przez człowieka, jak i żyjących dziko). 4. Układanie zagadek o własnych zwierzętach – bogacenie słownictwa związanego z cechami charakterystycznymi danego zwierzęcia (np. futro, wąsy, pazury, ogon, kły, pióra, dziób, itp.). 5. Ćwiczenia manualne – lepienie z plasteliny zwierzaków lub tworzenie ich np. z kasztanów (jeśli jest taka możliwość) lub rysowanie kredkami. 6. Przypomnienie piosenki <i>Wlazł kotek na płotek</i>. 7. Jakie zwierzątka mieszkały w domu Pana Kuleczki – przypomnienie bohaterów i próba ich opisanie. 8. Odczytanie przez nauczyciela dalszych fragmentów lektury <i>Pan Kuleczka</i>.
II	<p>Temat: Jakie zwierzęta towarzyszą człowiekowi?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wysłuchanie wiersza M. Lorek <i>Kotka Trajkotka</i>. 2. Rozmowa nt. roli zwierząt w życiu człowieka – zwierzęta na wsi (także w gospodarstwie) i w mieście (domowe, rasowe, w zoo) oraz żyjące dziko (gdzie?) – obowiązki związane z hodowaniem zwierząt, odpowiedzialność właściciela za zwierzę. 3. Jakie znamy koty – domowe (różne rasy, w polskich domach dominuje rasa europejska) i dzikie (lampart, tygrys, w Polsce – ryś). 4. Wprowadzenie litery k jak kot. Odszukiwanie małej i wielkiej litery w imionach i innych wyrazach. 5. Nauka pisania litery „k, K” i tworzenie nowych wyrazów z dotychczas poznanych liter (mak, Kama, tak, kotek, domek, motek, dymek, kamyk, matematyka). 6. Wprowadzenie litery i jak indyk. Odszukiwanie małej i wielkiej litery w imionach i innych wyrazach. Nauka pisania litery i wyrazów. 7. Układanie podpisów do obrazków i przepisywanie ich według wzoru, np.: „To koty, a to kotki (na ilustracji dzikie koty i koty domowe). To kotek mamy, a to kotek Kamila. Kotek Kamila to Milek. Kitka to kotka mamy.” 8. Odczytanie przez nauczyciela ciekawostek (np. z książki

	specjalistycznej, albumu o kotach) nt. kotów.
III	<p>Temat: Zwierzęta jako nasi „bracia mniejsi”.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjaśnienie zwrotu „bracia mniejsi” dla nazwania zwierząt (skąd pochodzi nazwa?) ; jaką odpowiedzialność ponosi człowiek za zwierzęta, które oswoił? 2. Skąd wzięły się zwierzęta w życiu człowieka – dyskusja na podstawie zgromadzonych wcześniej materiałów (literatura fachowa, Internet). 3. Zwierzęta w gospodarstwie hodowlanym – jakie gatunki, w jakich warunkach, po co człowiek hoduje zwierzęta? 4. Zwierzęta pod ochroną – jakie gatunki w Polsce są pod ochroną? – praca z encyklopedią, Internetem, fachową literaturą. 5. Gromadzenie słownictwa opisującego najpopularniejsze zwierzęta domowe (<u>przymiotniki potrzebne do opisu</u>, np. zwinny, szybki, łagodny, groźny, rasowy). 6. Samodzielne redagowanie pisemnej wypowiedzi nt. „Mój przyjaciel – kot (pies, chomik, itp.) lub „Jaką rolę pełnią zwierzęta w moim życiu?” 7. Głośne odczytanie opracowanych wypowiedzi pisemnych. 8. Głośne czytanie przez nauczyciela fragmentów lektury <i>Puc, Bursztyn i goście</i>.

KARTA PROGRAMU nr 6 (M. Szpyrko-Ankiewicz)

Temat zajęć: **Domowe obowiązki i rozrywki, zabawy i zabawki**

Temat dla poziomu I: **W jaki sposób można się bawić na podwórku i placu zabaw?**

Temat dla poziomu II: **Zabawki w życiu dziecka.**

Temat dla poziomu III: **Domowe obowiązki i przyjemności.**

Pozio m	Główne działania
I	<p>Temat: W jaki sposób można się bawić na podwórku i placu zabaw?</p> <ol style="list-style-type: none">1. Pogadanka na temat zasad bezpieczeństwa w trakcie zabaw ruchowych – ustalenie „żelaznych” zasad.2. Czas na zabawy ruchowe: w podrzucanie kamyków, w chowanego, w pokoje do wynajęcia, w berka, w ciuciubabkę (do wyboru, w miarę możliwości organizacyjnych – jeśli pogoda pozwoli można tę część zajęć przeprowadzić na świeżym powietrzu) – uczymy się przestrzegać reguł i zasad każdej zabawy.3. Słuchanie wiersza W. Chotomskiej <i>Berek</i>, odczytanego przez nauczyciela.4. Rozmowa nt. bohaterów wiersza (w jaką zabawę bawiły się zwierzaki? Czy znamy taką zabawę? A gdzie się bawiły? Kto brał udział w zabawie? Czy dzieci mogłyby bawić się tam bezpiecznie? Do czego autorka porównuje wiewiórki? Do czego autorka porównuje futerko zajaczka?5. Wykonywanie ilustracji do wiersza – rysujemy bohaterów (wiewiórki i zajaczka) – można to ćwiczenie zrobić w grupach: I grupa rysuje wiewiórki, II grupa rysuje zajaczka w „sweterku”.6. Miasteczko Zabawek – określanie stosunków przestrzennych na podstawie planszy przedstawiającej kącik zabawek (typowy w przedszkolu); kto może „zamieszkać” w takim miasteczku?

	<p>7. Wypowiedzi dzieci nt. ich ulubionych zabawek, które „mieszkają” w ich pokojach – w jaki sposób dbamy o nasze zabawki?</p>
II	<p>Temat: Zabawki w życiu dziecka.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przypomnienie(ustalenie) zasad bezpieczeństwa wymaganych na placu zabaw. 2. Gry i zabawy ruchowe z wykorzystaniem piłek i skakanek (w miarę możliwości organizacyjnych – najlepiej na świeżym powietrzu). 3. Wysłuchanie wierszy (odczytanych przez nauczyciela lub nagranie CD): Juliana Tuwima <i>Skakanka</i> oraz Wincentego Fabera <i>Niebezpieczny mecz</i>. 4. Dyskusja – co wspólnego mają zabawy opisane w wierszach z zabawami dzieci na podwórku? Jakie wnioski? 5. Rozmowa na temat innych rodzajów zabawy (w domu) i ulubionych zabawek, autek, maskotek, lalek – zabawy lalkami (nadawanie imion, uczenie lalek, nazywanie ich części ciała) i/lub autkami (garaże, wyścigi, segregowanie aut według ich przeznaczenia). 6. Wysłuchanie wiersza R. Ragana <i>Miasteczko zabawek</i>. 7. Wprowadzenie litery l jak lala oraz „e” jak „lale”. Odszukiwanie małej i wielkiej litery w imionach i innych wyrazach. 8. Nauka pisania litery „l, L” oraz litery „e, E”. 9. Tworzenie nowych wyrazów (lala, lalka, lale, lalki, mleko, lody, dla, model). 10. Nadawanie imion lalkom i podpisywanie obrazków: „To lala Ola, a to lala Ala. To lala Lila, a to lala Kamila.” 11. Przepisywanie (lub pisanie po śladzie) prostych zdań, np.: „Te lale to lale Eli. Ela ma 4 lale. A to domek dla lal. Tam Adam klei model, a tam lata motyl.” 12. O czym mogą rozmawiać lale Eli? – improwizowanie krótkich dialogów. 13. Projektowanie sukienki dla lal lub modelu samochodu/ domku – ćwiczenia manualne. 14. Wysłuchanie fragmentów lektury <i>Karolcia</i> odczytanej przez nauczyciela (Karolcia w domu towarowym na stoisku z zabawkami).
III	<p>Temat: Domowe obowiązki i przyjemności.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowa na temat przestrzegania zasad bezpieczeństwa w trakcie zabaw ruchowych – posługiwanie się zdaniem rozkazującym, wykrzyknik na końcu zdania. 2. Zabawa ruchowa „Ojciec Wirgiliusz” – naśladowanie ruchów

	<p>opartych o ćwiczenia kinezylogiczne.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Słuchanie opowiadania nauczyciela nt. dawnych zabaw i sposobów spędzania wolnego czasu przez dzieci i dorosłych (np. na podstawie piosenki <i>Uprząśniczki</i>). 4. Jak i czym bawili się nasi rodzice i dziadkowie – oglądanie dawnych zabawek na fotografiach, ilustracjach lub na podstawie przyniesionych eksponatów (koniki bujane, drewniane zabawki, lalki z gałganka). 5. „Co interesuje dzieci w XXI w. i jak spędzają swój wolny czas?” – dyskusja nt. ulubionych zabaw, zajęć w wolnym czasie – zainteresowania, hobby, predyspozycje, zdolności, umiejętności sportowe, talenty; spędzanie czasu przy komputerze – czy komputer może być niebezpieczny? 6. Wspólne ustalanie planu dnia, z uwzględnieniem codziennych czynności higienicznych, podstawowych obowiązków, zajęć oraz czasu przeznaczonego na zabawę (dni tygodnia, pory dnia i godziny) – zapisanie na tablicy i/lub w zeszytach (<u>posługiwanie się czasownikiem w czasie teraźniejszym</u>). 7. Uzupełnienie planu dnia o nazwy urządzeń, które usprawniają prace domowe (zmywarka, pralka, mikser, odkurzacz, kosiarka itp.) i wypełniają czas wolny (telewizor, komputer, odtwarzacz CD itp.). 8. Samodzielne redagowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi nt. „Jakie mam obowiązki w domu?” lub „ Jak spędzam mój czas wolny?” (temat do wyboru lub na zad. dom.). 9. Głośne czytanie fragmentów lektury <i>Karolcia</i>.
--	--

PAŹDZIERNIK /LISTOPAD

NAZWA BLOKU PROBLEMOWEGO: **Polska jesień**

KRĘGI TEMATYCZNE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

<p>Życie codzienne</p> <ul style="list-style-type: none"> - kalendarz (miesiące, dni tygodnia, pory dnia - żywienie (artykuły spożywcze, posiłki i potrawy); - ubranie (części garderoby) 	<p>Zdrowie i sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - samopoczucie - czystość i schludność
---	---

- usługi (krawiec, szewc)	
Środowisko naturalne - pogoda, pory roku - rośliny i zwierzęta	Język nauki - wiedza o języku - wiedza o literaturze

HISTORIA, GEOGRAFIA, PRZYRODA:

Uczeń opisuje polski pejzaż z uwzględnieniem pór roku (jesień) oraz obyczaje związane z tymi porami;

LITERATURA. TEKSTY KULTURY:

Julian Tuwim, *Wiersze dla dzieci (Warzywa)*

Jan Brzechwa, *Wiersze dla dzieci (Na straganie)*

Leopold Staff, *Jesienne liście*

Ewa Szelburg-Zarembina, *Szara godzina, Królestwo baśni*

Dodatkowo:

Maria Lorek, *Przygody dębowego liścia, Pani Jesień, Jak smakuje jesień?*

Joanna Papuzińska, *Sałatka*

TEMATY ZAJĘĆ: (Zaplanowane na 3 spotkania po 2,5–3 h)

1. Jesienne zbiory – w sadzie i ogrodzie, lesie i parku
2. Jesienna pogoda – adekwatny ubiór
3. Jesienny jadłospis – zdrowe odżywianie, zdrowy tryb życia

NOWE LITERY: **u, ó, b, j**

KOMPETENCJE JĘZYKOWE:

Słuchanie

Poziom A : Słucha wypowiedzi innych oraz tekstów literackich dotyczących poruszanej problematyki, w dużej mierze wspieranej także ilustracjami.

Rozumie proste polecenia.

Poziom B: Słucha wierszy i opowiadań z dobieraniem do nich ilustracji.

Rozumie złożone polecenia.

Poziom C: Słucha tekstów bez bodźca wzrokowego. Włącza się w rozmowę na tematy poruszane w trakcie zajęć.

Mówienie

Poziom A: Ćwiczy poprawną artykulację. Wymawia poznane słowa w sposób zrozumiały; tworzy z pomocą nauczyciela krótką wypowiedź składającą się z prostych zdań.

Poziom B: Opowiada o własnych doświadczeniach, opisuje miejsca (krajobraz); recytuje krótkie proste wiersze; bogaci słownictwo w zakresie omawianej tematyki.

Poziom C: Poprawnie wymawia słowa i zwroty; wypowiada się płynnie na podany temat (zmiany w przyrodzie jesienią); opisuje krajobraz; recytuje wiersze, stosując pauzę i intonację. Prowadzi rozmowę w formie wywiadu.

Czytanie

Poziom A: Czyta globalnie wyrazy (np. nazwy pór roku, owoców, warzyw).

Poziom B: Zna poznane dotychczas litery i odpowiadające im głoski, dzieli wyrazy na sylaby. Korzystając z obrazków odczytuje proste wyrazy i zdania utworzone z poznanych liter (do wyboru).

Temat: [Jesienne zbiory w sadzie, ogrodzie, lesie i parku](#): tu, mam, kilo, miód, lód, ule, Ula, Ulka, Józek.

Temat: [Jesienna pogoda – adekwatny ubiór](#): buty, lato, bób, buda, buk, butelka, kubek, obiad, lubi, albo, lub, Beata, Bolek i Lolek, Kuba.

Temat: [Jesienny jadłospis – zdrowe odżywianie, zdrowy tryb życia](#): lekka, dieta, je, obiad, kleik, omlet, olej, lejek, je, jemy, jest, maluje, moja, mój, dalej, jutro, tutaj, Jola, Jolka, Julia, Kajtek, Majka.

Poziom C: Czyta wiersze oraz teksty wierszowane; rozumie podstawowe oraz przenośne znaczenia wyrazów w odczytywanym (samodzielnie lub przez nauczyciela) tekście; odczytuje na głos w sposób poprawny i wyrazisty krótkich prostych tekstów; Czyta instrukcje – przepisy kulinarne i teksty na etykietach produktów spożywczych.

Pisanie

Poziom A: Kreśli wzory literopodobne.

Poziom B: Pisze litery u, U; ó, Ó; b, B; j, J oraz przepisuje wyrazy z nich utworzone; dba o poprawność graficzną w pisaniu liter i ich łączeniu w sylabach i wyrazach.

Poziom C: Zapisuje z pamięci pojedyncze zdania; stosuje zasady ortografii („ó” i „rz” wymienne i niewymienne) i interpunkcji. Ćwiczy kolejność alfabetyczną. Tworzy słowniczki tematyczne – rzeczowniki, przymiotniki.

KARTA PROGRAMU nr 7 (*Beata Pietrzyk*)

Temat zajęć: **Jesienne zbiory – w sadzie, ogrodzie, lesie i parku**

Temat dla poziomu I: **Dary jesieni.**

Temat dla poziomu II: **Na tropach jesieni.**

Temat dla poziomu III: **Jesień różne dary niesie.**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Dary jesieni.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Oglądanie ilustracji przedstawiających pory roku. Podzielenie ilustracji ze względu na przedstawioną porę roku. Zwrócenie uwagi na kolorystykę ilustracji przedstawiających poszczególne pory roku. Wyróżnianie i nazywanie kolorów.2. Czytanie globalne podpisów pod ilustracjami – nazwy pór roku.3. Złota polska jesień – wymienienie kolorów charakterystycznych dla jesieni – ćwiczenie poprawnej wymowy (artykulacja).4. Z jakich drzew pochodzą te liście? – rozróżnianie i nazywanie drzew, z których pochodzą pokazywane przez nauczyciela na ilustracji lub wycięte z kartonu liście.5. Odczytanie tekstu Marii Lorek <i>Przygody dębowego liścia</i>.6. Stemplowanie liści kasztanowca, dębu, klonu i innych – praca plastyczna – wykonanie bukietu w kolorach jesieni. Mieszanie kolorów. Barwy pochodne.7. Zabawa <i>Wirujące liście</i> (dzieci poruszają się w rytm muzyki naśladując wirujące na wietrze liście).8. Jesień w sadzie i ogrodzie – zbieramy owoce i warzywa; rysowanie w koszyczku owoców i warzyw jako darów Pani Jesieni.9. Globalne odczytywanie podpisów pod ilustracjami warzyw i owoców (dobieranie podpisów do właściwej ilustracji).

II	<p>Temat: Na tropach jesieni.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wysłuchanie opowiadania M. Lorek <i>Baśń o czterech porach roku.</i> 2. Skąd wiemy, że już przyszła jesień? – wypowiedzi uczniów na temat oznak jesieni w sadzie, ogrodzie, parku, lesie i na polu. 3. Jak ludzie i zwierzęta przygotowują się do zimy? Zimowe zapasy – wypowiedzi uczniów w oparciu o ilustracje oraz własne obserwacje przyrody. 4. Analiza i synteza wyrazów „u” i „miód”. Zbudowanie wyrazu z kolorowych cegiełek. Zaznaczenie liter „u” i „ó”. 5. Pokaz litery „u” i „ó” drukowanej i pisanej; kreślenie kształtu litery pisanej w powietrzu, na ławce itp.; wyszukiwanie małej i wielkiej, pisanej i drukowanej litery „u” i „ó” wśród innych liter alfabetu ruchomego. 6. Ćwiczenia w czytaniu. 7. Pisanie małej i wielkiej litery „u” i „ó” w liniaturze. 8. Wyszukiwanie „u, ó” w imionach i innych wyrazach (np. Józek, Ula), przepisywanie tych wyrazów. 9. Ćwiczenia artykulacyjne z poznanymi <u>samogłoskami</u>. 10. Odczytanie przez nauczyciela przysłów związanych z jesienią, wyjaśnianie przysłowia „Pracowity jak pszczoła”. 11. Gromadzimy w spiżarni zimowe zapasy – rysowanie lub naklejanie obrazków. 12. Przygotowanie inscenizacji wiersza Jana Brzechwy <i>Na straganie</i>.
III	<p>Temat: Jesień różne dary niesie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samodzielne, ciche czytanie wiersza Marii Lorek <i>Pani Jesień</i>. 2. Jesień różne dary niesie – wypowiedzi uczniów na temat darów jesieni w oparciu o przeczytany wiersz (lub inne teksty) oraz własne obserwacje przyrody. 3. O co chciałbym zapytać Panią Jesień? – układanie i zapisywanie pytań do wywiadu z Panią Jesienią (zdanie pytające). 4. Wywiad z Panią Jesienią – zabawa „Konferencja prasowa z Panią Jesienią”. 5. Układanie i zapisywanie zdań o jesieni w oparciu o wywiad (np. w formie notatki prasowej). 6. Układanie w kolejności alfabetycznej nazw owoców i warzyw – darów Pani Jesieni; zwrócenie uwagi na wyrazy z „ó” i „u” (np. gruszka, pietruszka, truskawka, miód) . 7. Tworzenie słowniczka tematycznego pt. „Dary Jesieni” – <u>utrwalanie rzeczowników i przymiotników</u>. 8. Sukienka Pani Jesieni – naklejanie, rysowanie lub zapisywanie nazw

	darów Jesieni – praca w grupach: 1. grupa – jesień w sadzie i ogrodzie, 2. grupa – jesień w lesie i parku, 3. grupa – jesień na polu.
--	---

KARTA PROGRAMU nr 8 (*Beata Pietrzyk*)

Temat zajęć: **Jesienna pogoda – adekwatny ubiór**

Temat dla poziomu I: **Ubranie na jesienne chłody.**

Temat dla poziomu II: **Buty dla Pani Jesieni.**

Temat dla poziomu III: **Jesienna pogoda w poezji dziecięcej.**

Poziom	Główne działania
	Temat: Ubranie na jesienne chłody. 1. Złota polska jesień lub jesienna szaruga – co to oznacza? Cechy charakterystyczne jesiennego pogody. 2. Ubranie na jesienne chłody, szarugę – nazwy poszczególnych

I	<p>elementów odzieży – czytanie globalne (np. buty, beret).</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Robimy porządki w szafie – nazwy poszczególnych elementów odzieży na różne pory roku – naklejanie obrazków z ubraniami na odpowiedniej półce (z nazwą pory roku) – dostosowanie ubioru do poszczególnych pór roku. Kolorowanie obrazków. 4. Zgadnij, co to za ubranie i na jaką porę roku? Samodzielne układanie i rozwiązywanie zagadek opisujących ubrania znajdujące się na odpowiedniej półce w szafie. 5. Zabawa w parach – kupujemy ubranie na jesienną szarugę lub zamawiamy u krawca (np. płaszcz, palto). Wybieranie i nazywanie ubrań – stosowanie zwrotów grzecznościowych (poproszę, proszę, dziękuję). 6. Praca plastyczna „Jestem projektantem mody – oto strój dla Pani Jesieni” (uczniowie naklejają na szablon postaci poszczególne elementy odzieży i ozdabiają je rysując np. warzywa, owoce, kolorowe liście, grzyby, deszcz, itp.). 7. Wystawa i omówienie prac plastycznych. 8. Odczytanie fragmentów lektury Ewy Szelburg-Zarembiny <i>Królestwo bajki</i>.
II	<p>Temat: Buty dla Pani Jesieni.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oglądanie zdjęć i reprodukcji obrazów polskich malarzy przedstawiających jesień. 2. Czym różni się jesień od innych pór roku? – swobodne wypowiedzi uczniów na podstawie wysłuchanego tekstu oraz własnych doświadczeń. 3. Wskazanie w kalendarzu miesięcy jesiennych. 4. Bogacenie słownictwa czynnego uczniów – nazwy poszczególnych elementów odzieży (ubranie na jesienne chłody, szarugę) oraz nazwy obuwia (na różne pory roku). 5. Analiza i synteza słów, w których występuje głoska „b”. Układanie wyrazów z cegiełek. Zaznaczanie kolorami spółgłosek i samogłosek – czym różnią się te głoski? 6. Pokazanie litery „b , B „– drukowanej i pisanej. 7. Zaznaczenie litery „b” w wyrazie „buty”, wyszukiwanie i zaznaczanie litery „b”, „B” w innych wyrazach (np. z gazet). 8. Nauka pisania litery „b” , „ B” w liniaturze. 9. Tworzenie, czytanie i zapisywanie sylab z nową literą. Zwrócenie uwagi na łączenie liter.

	<ol style="list-style-type: none"> 10. Ćwiczenia w czytaniu. 11. Kupujemy buty dla Pani Jesieni – scenki dramy. 12. A kto robi buty? – wyjaśnienie zawodu szewca, czym zajmuje się szewc.
<p style="text-align: center;">III</p>	<p>Temat: Jesienna pogoda w poezji dziecięcej.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jesienna pogoda w wierszach: L. Staffa <i>Jesienne liście</i> i E. Szelburg-Zarembiny <i>Szara godzina</i> wysłuchanych z płyty CD (lub odczytanych przez nauczyciela) – wiersz jako forma literacka. 2. Wypowiedzi uczniów na temat nastroju jesiennego pogody w oparciu o wysłuchane wiersze. 3. <u>Stopniowanie przymiotników</u>, np. smutny, bardziej smutny, najbardziej smutny lub najsmutniejszy. 4. Wyszukiwanie w wierszach słownictwa opisującego jesienną pogodę. 5. Gromadzenie słownictwa związanego z jesienią – tworzenie słownika tematycznego z podziałem na grupy tematyczne (owoce, warzywa, pogoda, ubranie, kolory i inne). Wypisywanie nazw, zwrócenie uwagi na ich poprawną pisownię (np. warzywa, jarzębina, jarzyny, śliwka, czereśnia, mżawka, szaruga). 6. Indywidualne układanie i zapisywanie zdań (także w formie poetyckiej) z wyrazami z poszczególnych grup tematycznych. 7. Głośne czytanie zapisanych zdań. 8. Uzupełnienie ilustracji przedstawiającej jesień (naklejenie elementów stroju, np. parasol – elementy pogody, kapelusz – kolorowe liście) i ich podpisywanie.

KARTA PROGRAMU nr 9 (*Beata Pietrzyk*)

Temat zajęć: **Jesienny jadłospis – zdrowe odżywianie, zdrowy tryb życia**

Temat dla poziomu I: **Tajemnice zdrowego odżywiania.**

Temat dla poziomu II: **Co to są witaminy i gdzie ich szukać?**

Temat dla poziomu III: **W mojej spiżarni – zasady zdrowego żywienia.**

Pozio m	Główne działania
I	<p>Temat: Tajemnice zdrowego odżywiania.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co jem na śniadanie, obiad i kolację? Swobodne wypowiedzi uczniów w oparciu o własne doświadczenia. 2. Rozmowa na temat zdrowego odżywiania – co należy jeść jesienią? Zdrowe posiłki i potrawy. 3. Wysłuchanie wiersza J. Tuwima <i>Warzywa</i> – odczytanego przez nauczyciela lub odtworzonego z płyty z CD. 4. Co położyła kucharka na stole? – wymieniamy nazwy warzyw występujących w wierszu. 5. Odrysowanie z szablonów warzyw i kolorowanie ich – ćwiczenia grafomotoryczne. 6. Globalne czytanie podpisów pod warzywami. Wyklaskiwanie sylab. 7. Zabawa tematyczna „W sklepie” (lub na targu) – kupujemy owoce i warzywa w celu sporządzenia sałatki owocowej lub warzywnej. Liczebniki + zwroty grzecznościowe. 8. Poznanie i stosowanie zasad higieny w przygotowywaniu i spożywaniu potraw – wspólne przygotowanie sałatki owocowej lub warzywnej (nazywanie czynności: mycie, krojenie, tarcie warzyw i owoców). Zachowanie bezpieczeństwa w czasie przygotowywania potraw.
	<p>Temat: Co to są witaminy i gdzie ich szukać?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jak odżywiać się jesienią? co to są witaminy i gdzie ich szukać? – swobodne wypowiedzi uczniów na temat zdrowego odżywiania. 2. Wyszukiwanie na ilustracjach produktów zawierających najwięcej

<p style="text-align: center;">II</p>	<p>witamin.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Utworzenie słownika tematycznego – zdrowa żywność – poprzez naklejenie na dużym kartonie produktów zawierających najwięcej wartości odżywczych. 4. Analiza i synteza nazw wybranych produktów. Układanie wyrazów z cegiełek. Zaznaczanie w ułożonych wyrazach dotychczas poznanych liter. 5. Analiza i synteza wyrazu podstawowego „jako”. Ułożenie wyrazu z cegiełek. Zaznaczenie spółgłosek i samogłosek. 6. Demonstracja małej i wielkiej, pisanej i drukowanej litery „J, j”. 7. Nauka pisania litery „j, J” w liniaturze. 8. Ćwiczenia w czytaniu. 9. Przygotowanie „kolorowej kanapki”, sałatki lub surówki z wykorzystaniem warzyw i owoców – darów jesieni. Przyrządzanie ozdób i smakołyków z jajek – nazywanie czynności (myję, kroję, smaruję, dekoruję, posypuję, podaję, jem). 10. Wspólne ucztowanie – estetyczne podawanie potraw i kulturalne zachowanie się w trakcie spożywania posiłku. 11. Wysłuchanie tekstu M. Lorek <i>Jak smakuje jesień?</i> odczytanego przez nauczyciela.
<p style="text-align: center;">III</p>	<p>Temat: W mojej spiżarni – zasady zdrowego żywienia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspólne, głośne odczytanie tekstu J. Papuzińskiej <i>Sałatka</i>. 2. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat ulubionych potraw – jakie produkty wchodzi w ich skład? 3. Nazywanie i podział artykułów spożywczych (owoce i warzywa; nabiał: mleko, sery; jaja; mięso i wędliny; ryby; tłuszcze: smalec, olej, masło, margaryna; przetwory zbożowe: mąka, kasze, ryż; słodczyce) – uczniowie tworzą plansze z odpowiednimi kategoriami artykułów (piramida żywieniowa). 4. Co trzeba jeść, aby być zdrowym i uniknąć przeziębień? Uczniowie wymyślają hasła reklamowe, zachęcające do spożywania produktów z najbardziej zdrowych grup żywności – zastosowanie zdań oznajmujących, pytających, rozkazujących. 5. <u>Przymiotnik a przysłówek</u>: zdrowy – zdrowo, smaczny – smacznie. 6. Odczytywanie informacji zawartych na produktach żywnościowych: data produkcji, termin przydatności do spożycia, skład, sposób przechowywania. 7. Sporządzenie dziennego lub tygodniowego jadłospisu z uwzględnieniem zasad zdrowego żywienia – praca indywidualna. 8. Omówienie zasad higieny przyrządzania i spożywania posiłków.

--	--

LISTOPAD

NAZWA BLOKU PROBLEMOWEGO: **Listopadowe opowieści**

KRĘGI TEMATYCZNE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

Ja i moi bliscy	Wiedza o Polsce
- emocje, marzenia, świat wyobraźni	- symbole narodowe - święta i zwyczaje - polonica w miejscu zamieszkania
Język nauki	
- podstawowe terminy historyczne - podstawowe terminy z zakresu wiedzy o literaturze (legenda) - podstawowe terminy z zakresu wiedzy o języku (rymy, wielka litera)	

HISTORIA, GEOGRAFIA, PRZYRODA:

Uczeń:

- 1) opowiada o tradycjach swojej rodziny, posługuje się terminami opisującymi pokrewieństwo (w związku z 1 listopada);

- 2) opowiada o najważniejszych polskich świętach (11 listopada) oraz związanych z nimi tradycjach, porównuje polskie tradycje świąteczne z tradycjami kraju zamieszkania;
- 3) opowiada wybrane legendy i podania ilustrujące narodziny państwa polskiego;
- 4) wymienia symbole narodowe (godło), wyjaśnia ich znaczenie

LITERATURA. TEKSTY KULTURY:

Legenda o Lechu, Czechu i Rusie

Legenda o Warsie i Sawie

Legenda o smoku wawelskim

Piosenka *Krakowiaczek jeden*

Barbara Tylicka, *Polskie miasta w baśni legendzie. O krakowskich psach i kleparskich kotach*

J. Brzechwa, *Żaby, ryby, raki*

Dodatkowo:

Wybrane fraszki, przekorniki

TEMATY ZAJĘĆ: (Zaplanowane na 3 spotkania po 2,5 – 3 h)

1. Dawno temu w Polsce – polskie legendy
2. Listopadowe święta w polskiej kulturze
3. Jesienne poezjowanie – rymy i rytmy

NOWE LITERY: **s, p, r**

KOMPETENCJE JĘZYKOWE:

Słuchanie

Poziom A : Słucha tekstów (wierszy, legend, opowiadań) popartych ilustracjami. Układa historyjki obrazkowe na bazie wysłuchanych tekstów.

Rozumie proste polecenia. Słucha

i rozpoznaje hymn Polski.

Poziom B: Słucha tekstów z dobieraniem do nich ilustracji. Rozumie złożone polecenia.

Poziom C: Słucha tekstów bez bodźca wzrokowego. Włącza się w rozmowę na tematy poruszane w trakcie zajęć. Słucha opowiadań (rodziców, nauczyciela) i legend o polskich tradycjach i zwyczajach świątecznych. Słucha opowiadań na temat historii Polski.

Mówienie

Poziom A: Wymawia poznane słowa w sposób zrozumiały; tworzy z pomocą nauczyciela krótką wypowiedź składającą się z prostych zdań.

Poziom B: Opowiada o własnych doświadczeniach, recytuje krótkie proste wiersze; śpiewa hymn, słownie inscenizuje zdarzenia.

Poziom C: Poprawnie wymawia słowa i zwroty; wypowiada się płynnie na podany temat, opisuje krajobraz; recytuje wiersze, stosując pauzę i intonację. Śpiewa hymn (dwie pierwsze zwrotki). Mówi o najważniejszych polskich świętach i tradycjach. Wyjaśnia znaczenie polskich symboli.

Czytanie

Poziom A: Czyta globalnie proste, rymujące się wyrazy.

Poziom B: Zna poznane dotychczas litery i odpowiadające im głoski, dzieli wyrazy na sylaby; odczytuje proste wyrazy i zdania utworzone z poznanych liter (do wyboru):

Temat: [Dawno temu w Polsce – polskie legendy](#): smok, lata, jama, lubi, smak, mlaska, komiks, maska, maskotka, miasto, miska, most, osa, skok, smak, sobota, sok, sos, sól, sto, usta, syty, stoi.

Temat: [Listopadowe święta w polskiej kulturze](#): listopad, bukiet, polski, pióro, dyplom, lipa, lupa, mapa, palto, pas, pasek, pasieka, pastele, pismo, poeta, pokój, pole, potomek, pustka, sklep, topola, kupi, opada, pada, pali, pyta, spada, spali, pusty, dopóki, pod spodem, potem, Polska, Polak, Polka.

Temat: **Jesienne poezjowanie – rymy i rytmy**: koty, psoty, krety, rety, pieski, deski, patyki, króliki, bratki, klatki, raki, maki, makrela – morska ryba, sum, karp, barka, barometr, berek, beret, bratek, broda, burak, deser, euro, kalarepa, kara, kareta, karp, karta, kartka, kokarda, kolor, komputer, koparka, koperek, kora, koral, korale, korek, kram, kreda, kredka, tektura, kreska, kret, krokus, kropka, kropla, król, królik, kruk, kura, kurtka, lustro, mur, opera, operetka, papryka, para, park, pirat, por, pora, port, portret, prasa, pstrokaty, porada, radio, rak, rakietka, rama, ramka, rarytas, rata, rebus, robak, rok, rolki, rosa, rota, rudy, rumak, rybak, rym, ser, srebro, skarb, start, stokrotka, strumyk, tatarak, teatr, teraz, tor, tort, trud, tur, turysta, kroi, kropi, stary, Barbara, Barbórka, Bartek, Burek, Darek, Karol, Krak, Marek, Maria, Odra, Piotrek, Radek, Rus, Rysiek, Tatry, Warta.

Poziom C: Czyta wiersze, opowiadania oraz krótkie teksty historyczne; rozumie podstawowe oraz przenośne znaczenie wyrazów w odczytywanym (samodzielnie lub przez nauczyciela) tekście; czyta cicho wybrane fragmenty lektury; odczytuje na głos w sposób poprawny i wyrazisty krótkie proste teksty.

Pisanie

Poziom A: Kreśli wzory literopodobne.

Poziom B: Pisze litery s, S; p, P; r, R oraz przepisuje wyrazy z nich utworzone; dba o poprawność graficzną w pisaniu liter i ich łączeniu w sylabach i wyrazach.

Poziom C: Zapisuje z pamięci pojedyncze zdania. Samodzielnie tworzy teksty – dziecięce poezjowanie; stosuje zasady ortografii: wielka litera w nazwach miast, państw, imionach, nazwiskach, tytułach książek. Słownie zapisuje liczby.

KARTA PROGRAMU nr 10 (*Dorota Koszutska*)

Temat zajęć: **Dawno temu w Polsce – polskie legendy**

Temat dla poziomu I: **Jak powstała Warszawa?**

Temat dla poziomu II: **Co się stało ze smokiem wawelskim?**

Temat dla poziomu III: **Legendy o polskich miastach.**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Jak powstała Warszawa?</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wysłuchanie piosenki o Warszawie (z płyty CD).2. Pogadanka nt. treści piosenki – o jakim mieście opowiada treść piosenki? Kto był w tym mieście? – wykorzystanie ilustracji, fotografii (albumy, pocztówki, zdjęcia).3. Jak powstała nazwa miasta? Co mówi nt. temat legenda? – opowiadanie (lub odczytanie) przez nauczyciela legendy <i>Wars i Sawa</i> popartej ilustracjami (planszami demonstracyjnymi).4. Wypowiedzi uczniów (ukierunkowane pytaniami nauczyciela) nt. założenia miasta, wyodrębnienie głównych postaci i wydarzeń w legendzie.5. Układanie historyjki obrazkowej według kolejności zdarzeń w legendzie; kolorowanie ilustracji.6. Globalne czytanie wyrazów „Wars”, „Sawa”, wybrzmiewanie wyrazu „Warszawa” – ćwiczenia artykulacyjne.7. Warszawa – obecna stolica Polski, odnalezienie Warszawy na mapie Polski.

<p>II</p>	<p>Temat: S – jak smok wawelski.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Swobodne wypowiedzi dzieci o Krakowie na podstawie albumów i ilustracji. 2. Przypomnienie legendy o smoku wawelskim – wspólne ustalenie przebiegu zdarzeń (Gdzie mieszkał smok? Dlaczego zginął smok? Kto pokonał smoka? Kim był Dratewka? Jak król nagroził szewczyka?) 3. Wprowadzenie litery „s” na podstawie wyrazu podstawowego „smok”; wyszukiwanie wyrazów z głoską „s” – w nagłosie, wygłosie, śródgłosie. 4. Nauka pisania wielkiej i małej litery „s, S”, ćwiczenia w prawidłowym łączeniu „s” z samogłoskami. 5. Odczytywanie powstałych sylab (otwartych i zamkniętych). 6. Odczytywanie podpisów pod zdjęciami. 7. Ćwiczenia w czytaniu. 8. Oglądanie komiksów o smoku. Odczytywanie napisów w dymkach. 9. <i>Krakowiaczek jeden</i> – nauka podstawowych kroków i figur krakowiaka. 10. Kraków – dawna stolica Polski. Odszukanie Krakowa na mapie Polski. <u>Wielka litera w pisowni nazwy miasta.</u> 11. Wykonanie ilustracji do różnych fragmentów legendy. Wystawa prac – ułożenie ilustracji w kolejności wydarzeń. 12. Inscenizacja lektury <i>O smoku wawelskim</i>. Prezentacja inscenizacji grupie młodszej.
<p>III</p>	<p>Temat: Legendy o polskich miastach</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praca w grupach (2-3) – ciche czytanie ze zrozumieniem przez każdą grupę jednej z wybranych legend z książki B. Tylickiej <i>O krakowskich psach i kleparskich kotach</i> (dodatkowo polecamy Wł. L. Anczyca <i>Wiano św. Kingi</i>). 2. Zaprezentowanie przez każdą z grup wybranej legendy, ustalenie kolejności wydarzeń – <u>użycie czasownika w czasie przeszłym.</u> 3. Redagowanie wielozdaniowych wypowiedzi na temat treści przeczytanej legendy – cd. pracy w grupie. 4. Odszukanie na mapie Polski miast występujących w

	<p>legendach: Gdańsk, Toruń, Poznań, Kalisz, Wieliczka – zapisanie ich nazw na tablicy (wielka litera).</p> <p>5. Wspólne układanie zdań dotyczących poznanych legend – poprawna pisownia nazw własnych (tytuły, nazwy miast, imię i nazwisko autora, imiona bohaterów).</p> <p>6. Projektowanie okładki i karty tytułowej do książeczki zawierającej przeczytaną legendę (każdy uczeń projektuje swoją książeczkę).</p>
--	--

KARTA PROGRAMU nr 11 *(Dorota Koszutska)*

Temat zajęć: Listopadowe święta w polskiej kulturze

Temat dla poziomu I: **O powstaniu państwa polskiego.**

Temat dla poziomu II: **Jak powstało państwo Polskie?**

Temat dla poziomu III: **Listopadowe święta.**

Poziom	Główne działania
	<p>Temat: O powstaniu państwa polskiego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie w tematykę zajęć – opowiadanie nauczyciela o godle polskim na podstawie rekwizytu (charakterystyczne elementy i kolory: biały orzeł, złota korona, czerwone tło – co symbolizują, co znaczą dla Polaków?). 2. Opowiadanie (lub odczytanie) przez nauczyciela legendy <i>O</i>

I	<p><i>Lechu, Czechu i Rusie.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Pogadanka sprawdzająca zrozumienie treści legendy: Jak powstała nazwa miasta Gniezno? Co mówi na ten temat legenda? Wypowiedzi uczniów ukierunkowane pytaniami nauczyciela nt. założenia miasta, wyodrębnienie głównych postaci i wydarzeń w legendzie. 4. Układanie historyjki obrazkowej według kolejności wydarzeń w legendzie. 5. Globalne czytanie wyrazów: Polska, Lech, Czech, Rus, orzeł. 6. Ćwiczenia w pisaniu wzorów literopodobnych – najpierw po śladzie, potem samodzielnie. 7. Oglądanie albumu i ilustracji o Gnieźnie. 8. Zapoznanie z symbolami narodowymi Polski – prezentacja godła i flagi narodowej. 9. Wysłuchanie hymnu narodowego. Próba wspólnego śpiewania refrenu. 10. Kolorowanie godła Polski.
II	<p>Temat: Jak powstało państwo Polskie?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaznaczenie w kalendarzu listopadowych świąt: Święto Zmarłych, Dzień Zaduszny, Święto Niepodległości. 2. Rozmowa na temat obchodzenia tych świąt w kraju zamieszkania i w kraju pochodzenia – jakie są różnice i podobieństwa. (<i>Czy w kraju, w którym mieszkacie obchodzi się Święto Zmarłych? Jak Polacy przygotowują się do Dnia Wszystkich Świętych? Co robią w tym szczególnym dniu? Czy będziecie uczestniczyć w tym Święcie? A dlaczego obchodzimy Święto Niepodległości? – kiedy, w jaki sposób?</i>). 3. Przypomnienie legend związanych z początkami państwa polskiego: <i>O Lechu, Czechu i Rusie</i> oraz <i>O Piaście Kołodziejcu</i>. 4. Odczytanie przez Nauczyciela legendy <i>O Lechu, Czechu i Rusie</i>. 5. Przypomnienie kolejności wydarzeń w legendzie. 6. Układanie podpisów pod ilustracjami odnoszącymi się do

	<p>legendy.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Wskazywanie na mapie dawnych stolic polski – Gniezna i Krakowa oraz obecnej stolicy – Warszawy. 8. Wyodrębnienie wyrazu podstawowego <i>Polska (ptak)</i>, analiza słuchowo dźwiękowa wyrazu – wprowadzenie litery <i>p, P</i>. 9. <i>Nauka pisania litery p, P</i>, ćwiczenia w prawidłowym łączeniu liter. Pisanie w zeszyte wyrazów z literą <i>p</i>. 10. <i>Ćwiczenia w czytaniu</i>. 11. Prace plastyczne - wykonanie ilustracji do legendy. Wystawa prac – odgadywanie do jakich części utworu się odnoszą.
<p>III</p>	<p>Temat: Listopadowe święta</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wymienianie listopadowych świąt: 1 listopada – <i>Święto Zmarłych</i>, 2 listopada – <i>Zaduszki</i>, 11 listopada – <i>Święto Odzyskania Niepodległości</i>. 2. Swobodne wypowiedzi dotyczące świąt obchodzonych 1 i 2 listopada. Określanie nastroju tych świąt. 3. Opowiadanie nauczyciela o walkach polskich żołnierzy podczas I i II wojny światowej na wszystkich frontach . Pokazanie zdjęć pomników upamiętniających bohaterstwo polskich żołnierzy poległych w walkach. (Monte Casino, Grób Nieznanego Żołnierza w Warszawie, Cmentarz Orląt Lwowskich – przypomnienie, czym są tzw. polonica). 4. Praca ze słownikiem – odnalezienie w słowniku wyrazu <i>ojczyzna</i> i <i>niepodległość</i> - odczytanie haseł. 5. Próba odpowiedzi na pytanie: <i>Czym jest dla Ciebie Ojczyzna?</i> 6. Słuchanie opowiadania czytanego przez nauczyciela o odzyskaniu przez Polskę niepodległości. 7. Wypowiedzi związane z przeczytanym tekstem – <u>użycie formy czasu przeszłego i teraźniejszego</u>. 8. Słuchanie wybranych pieśni wojskowych z płyty CD, np.: <i>Wojenko, wojenko; Przybyli ułani, O mój rozmarynie</i>. 9. Wyszukiwanie w tekście wydarzeń związanych z odzyskaniem niepodległości i głośne ich odczytanie.

10. Zapisywanie daty odzyskania przez Polskę niepodległości słowami oraz za pomocą cyfr arabskich – posługiwanie się liczebnikami.
11. Wysłuchanie hymnu państwowego w postawie na baczność.
12. Nauka na pamięć słów *Mazurka Dąbrowskiego*.
13. Przepisanie do zeszytu tekstu hymnu – I zwrotka i refren.

KARTA PROGRAMU nr 12 (Maria Lorek)

Temat zajęć: **Jesienne poezjowanie – rymy i rytmy**

Temat dla poziomu I: **Zabawa w rymy.**

Temat dla poziomu II: **Słowne igraszki.**

Temat dla poziomu III: **Dziecięce poezjowanie.**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Zabawa w rymy.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wprowadzenie w tematykę: Rozmowa w kręgu: Skąd biorą się wiersze? Przeglądanie książek z tomikami polskiej poezji dziecięcej2. Recytowanie przez dzieci znanych im rymowanek.3. Słuchanie wierszy czytanych przez nauczyciela z polską poezją dziecięcą,4. Gry i zabawy ze słowami: Domino obrazkowe. Tworzenie par obrazków przedstawiających rymujące się nazwy. Słowne tworzenie rymów do pojedynczych wyrazów: Uzupełnianie wersu słowem, które się rymuje: Jaś umie rymować, Ptyś umie..... Lata mucha, koło Polskie wyliczanki – rymowanki, zabawy słowno – muzyczno – ruchowe. Zabawy kinestetyczne na podstawie rymowanek: Dziecięce masażyki wg prof. Marty Bogdanowicz.5. Kolorowanie par obrazków.6. Spacer do parku, lasu. Zwrócenie uwagi na piękno otaczającego świata. Inspiracje: Co przypominają chmury? O czym opowiada wiatr? Co szepczą drzewa? Oglądanie fotografii, obrazów przedstawiających polską "złotą jesień" (np. S. Wyspiański).7. Słuchanie wybranych polskich utworów poetyckich na temat jesieni.8. Tworzenie „obrazkowych” wierszyków. Zebranie ich we wspólnym tomiku wierszyków napisanych przez dzieci. Ilustrowanie go. Dołączenie do kącika książek.
II	<p>Temat: Słowne igraszki</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wprowadzenie w tematykę: Rozmowa w kręgu: Kim jest poeta?

	<p>Przeglądanie książek z tomikami polskiej poezji dziecięcej (głównie z zestawu lektur). Zwrócenie uwagi na ich twórców. Recytowanie przez dzieci znanych im wierszy.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Słuchanie nagrań z polską poezją dziecięcą – rozpoznawanie znaczeń podstawowych i przenośnych. 3. Wykorzystanie tekstów inspirujących zabawy słowami: „Do komara melodie noc niesie. Komar nutki notuje w notesie. W tym koncercie wtóruje mu ćma. Krasnoludek do nutek tekst da.” Wymyśl tekst krasnoludka. 4. Bawimy się w rymy? Tak, to jest to, co lubimy. Jaś lubi, jak mama opowiada historyjki. Lubi, gdy się rymują. Jaś myśli i mówi: Nietrudna robota dać rym do kota. Mama dodaje: A ten bury kotek lubi nici motek. Proponujemy konkurs na rymowanki. To nie jest takie trudne! 5. Wprowadzenie do poznania nowej litery: Słuchanie wiersza J. Brzechwy <i>Żaby, ryby, raki</i>. 6. Rozmowa na temat wiersza. Teatralna improwizacja wiersza. 7. Nauka pisania litery „r, R” na podstawie wyrazów: ryba, rak, rym. 8. Zapisywanie „słownych igraszek”: koty, psoty, krety, rety, pieski, deski, patyki, króliki, bratki, klatki, raki, maki, Romek – Tomek. 9. Czytanie wierszy M. Lorek <i>Rak Makary i Rak Emilek</i>. 10. Spacer do parku, lasu. Zwrócenie uwagi na piękno otaczającego świata. Inspiracje: Co przypominają chmury? 11. Słuchanie wybranych polskich utworów poetyckich na temat jesieni. 12. Wykonywanie ilustracji do wierszy (z ewentualnym podpisem – jeśli umożliwiają to poznane litery), np. z wykorzystaniem technik Freineta.
III	<p>Temat: Dziecięce poezjowanie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowa o ulubionych wierszach dzieci. 2. Opracowanie klasowej listy bestsellerów dziecięcej poezji. Zwrócenie uwagi na wielkie litery w imionach i nazwiskach oraz tytułach utworów. 3. Czytanie fraszek (J. Kochanowski), przekorników (T. Fangrat), andronów (J. Brzechwa). 4. Próby tworzenia własnych utworów. Zapisywanie i ilustrowanie wymyślonych słownych igraszek. 5. Czytanie wybranych polskich utworów poetyckich na temat jesieni – rozpoznawanie przenośnych znaczeń w tekstach poetyckich. 6. Dziecięce poezjowanie, wykorzystanie technik Freineta oraz cinquain (opis metody poniżej) – zabawnej formy poezji (wspólne

	<p>układanie wierszy przez starsze dzieci dobrze posługujące się polską mową).</p> <p>Linia 1: Zaczynasz od rzeczy (to słowo nazywa się <u>rzeczownik</u>).</p> <p>Linia 2: Używasz 2 wyrazów określających (<u>przymiotników</u>).</p> <p>Linia 3: Używasz 3 słów opisujących akcję (<u>czasowników</u>).</p> <p>Linia 4: Piszesz zdanie składające się z kilku (4) słów.</p> <p>Linia 5: Używasz słowa, które ma takie samo znaczenie (lub podobne) jak to pierwsze.</p> <p>Na przykład: Klon/ Rozłożysty, kolorowy/ Rośnie, szumi, szeleści/ Rozmawia z kolorowymi listkami/ Drzewo</p> <p>7. Tworzenie wspólnego tomiku wierszyków napisanych przez dzieci. Ilustrowanie go. Dołączenie do kącika książek.</p>
--	--

GRUDZIEŃ

NAZWA BLOKU PROBLEMOWEGO: **Grudniowe świętowanie**

KRĘGI TEMATYCZNE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

<p style="text-align: center;">Życie codzienne</p> <ul style="list-style-type: none"> - kalendarz (miesiące, dni tygodnia, pory dnia); - zakupy (kupowanie); - ubranie (części garderoby) 	<p style="text-align: center;">Środowisko naturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - pogoda, pory roku - rośliny i zwierzęta
<p style="text-align: center;">Wiedza o Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> - święta i zwyczaje 	<p style="text-align: center;">Język nauki</p> <ul style="list-style-type: none"> - z zakresu wiedzy o języku - z zakresu wiedzy o literaturze

HISTORIA, GEOGRAFIA, PRZYRODA:

Uczeń:

- 1) opowiada o tradycjach swojej rodziny, posługuje się terminami opisującymi pokrewieństwo (np. przy wigilijnym stole);
- 2) opowiada o najważniejszych polskich świątach (Boże Narodzenie) oraz związanych z nimi tradycjach, porównuje polskie tradycje świąteczne z tradycjami kraju zamieszkania;
- 3) opisuje obyczaje związane z porami roku (zima)

LITERATURA. TEKSTY KULTURY:

Legenda o Św. Mikołaju

Wybrane kolędy

TEMATY ZAJĘĆ: (Zaplanowane na 3 spotkania po 2,5–3 h)

1. Czas podarunków – Mikołajowe zwyczaje
2. Kalendarzowa zima
3. Idą Święta – tradycje bożonarodzeniowe w polskiej kulturze

NOWE LITERY: w, ę, ą

KOMPETENCJE JĘZYKOWE:

Słuchanie

Poziom A :

1. Rozróżnia większość głosek istotnych dla języka polskiego, w tym nosowe „ę” i „ą”.
2. Rozumie proste polecenia związane z organizacją dnia codziennego.
3. Rozumie proste teksty wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury, otrzymując dodatkowe wyjaśnienia poparte symbolami – np. symbole zjawisk atmosferycznych.

Poziom B:

1. Rozróżnia głoski współczesnej polszczyzny z wyjątkiem najtrudniejszych.
2. Rozumie proste polecenia – wykonywanie ozdób świątecznych.

3. Rozumie proste teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami, słucha kolęd, pastorałek.

Poziom C:

1. Rozróżnia wszystkie głoski współczesnej polszczyzny.
2. Rozumie rozbudowane polecenia, w tym instrukcje.
3. Rozumie złożone wypowiedzi monologowe i dialogowe – jasełka.
4. Rozumie teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) i inne teksty kultury.

Mówienie

Poziom A:

1. Zrozumiale składa proste życzenia świąteczne.
2. Porozumiewa się w prostych sytuacjach komunikacyjnych.
3. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe – zwłaszcza w sytuacjach świątecznych.
4. Odtwarza z pamięci krótkie pastorałki i kolędy.

Poziom B:

1. Skutecznie porozumiewa się w codziennych i świątecznych sytuacjach, stosując właściwe formy komunikowania się.
2. Uczestniczy w rozmowie, wyraża w prosty sposób własne zdanie.
3. Formułuje kilkuzdaniową wypowiedź, opowiada o tradycjach bożonarodzeniowych.
4. Formułuje życzenia świąteczne.
5. Stosuje formuły grzecznościowe adekwatne do zaistniałej sytuacji.
6. Recytuje wiersze, śpiewa kolędy.

Poziom C:

1. Poprawnie wymawia słowa i zwroty związane z omawianą tematyką.
2. Wypowiada się płynnie na temat świątecznych zwyczajów.
3. Uczestniczy w rozmowie i prostej dyskusji.
4. Stosuje formuły grzecznościowe – życzenia.

5. Recytuje wiersze, stosując pauzę i intonację. Śpiewa pastorałki i kolędy.

Czytanie

Poziom A:

1. Zna niektóre litery i odpowiadające im głoski.
2. Dzieli wyraz na sylaby.
3. Czyta globalnie wyrazy związane z poruszaną tematyką.
4. Rozumie proste i krótkie utwory literackie wspierane materiałem ilustracyjnym.
5. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom B:

1. Czyta na głos, prawidłowo akcentując wyrazy (do wyboru):

Temat: **Czas podarunków – mikołajowe zwyczaje**: podarki, kokardki, kredki, maskotki, lalki, komiksy, krawat, wór, worek, dla mamy, dla taty, opakuj, dajmy, krowa, lew, lodowisko, lokomotywa, rower, obrus, serwetka, sowa, sprawa, wiatr, widok, wiek, wiwat, woda, wosk, wróbel, wujek, wybór, wyprawa, wyspa, wiruje, wykleja, wyskakuje, lewy, prawy, purpurowy, wielki, wiejski, wspólny, swój, twój, wielu, wtedy, wysoko, Ewa, Kraków, Tuwim, Warta, Wawel, Witek.

Temat: **Kalendarzowa zima**: opady, biel, ubiór, sporty, wyprawy, park, temperatura, lód.

Temat: **Idą Święta – tradycje bożonarodzeniowe w polskiej kulturze**:

piękna, bombka – bombkę, mak, miód, karp, lampki, królowie, dary, lulaj, kolęda, stroik, dąb, ład, mąka, pajak, ręka, trąba, trąbka, wąsy, lubię, idę, mają, robią, święta.

2. Rozumie krótkie teksty użytkowe – przepisy na potrawy wigilijne.
3. Rozpoznaje formy użytkowe, np. życzenia świąteczne, zaproszenie na sylwestra.
4. Rozumie krótkie utwory literackie i inne teksty kultury.
5. Wyszukuje w tekście potrzebne informacje.

6. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom C:

1. Czyta na głos, poprawnie i wyraziście krótki i prosty tekst (także nieznanymi).
2. Rozumie utwory literackie i inne teksty kultury.
3. Rozumie podstawowe oraz przenośne znaczenie wyrazów w tekście.
4. Korzysta ze słowników i encyklopedii.

Pisanie

Poziom A:

1. Pisze znaki litero podobne i litery swojego imienia, dostrzega różnicę między literą i głoską.
2. Pisze po śladzie proste wyrazy.
3. Tworzy, z pomocą nauczyciela proste życzenia świąteczne.
4. Dbą o poprawność graficzną polskich liter.

Poziom B:

1. Przepisuje wspólnie ułożone świąteczne życzenia.
2. Pisze z pamięci (kilka wyrazów) i ze słuchu (proste krótkie teksty) – na bazie znanych i nowopoznanych liter „w”, „ę”, „ą”.
3. Z pomocą nauczyciela tworzy krótką wypowiedź (życzenia, zaproszenia).
4. Tworzy słowno-obrazkowy słowniczek tematyczny.
5. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe – w sytuacjach codziennych i świątecznych.
6. W sposób poprawny ortograficznie i interpunkcyjnie zapisuje życzenia świąteczne. Prawidłowo adresuje kopertę listu.

Poziom C:

1. Tworzy krótką wypowiedź dotyczącą omawianej tematyki.
2. Redaguje list do Świętego Mikołaja.

3. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe w życzeniach świątecznych.
4. Zna i na ogół stosuje zasady ortografii i interpunkcji.

KARTA PROGRAMU nr 13 (*Dorota Koszutska*)

Temat zajęć: **Czas podarunków – mikołajowe zwyczaje**

Temat dla poziomu I: **Spotkanie z Mikołajem.**

Temat dla poziomu II: **Mikołaje są na świecie.**

Temat dla poziomu III: **List do św. Mikołaja.**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Spotkanie z Mikołajem.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opowiadanie (lub odczytanie) przez nauczyciela legendy o św. Mikołaju. 2. Swobodne wypowiedzi na temat opowiadania. 3. Opisywanie świętego Mikołaja i miejsca jego zamieszkania. 4. Odnalezienie na mapie Laponii. Wyszukiwanie w atlasie zwierząt reniferów. 5. Wymarzone podarunki od Mikołaja – rozmowa z dziećmi nt.

	<p>prezentów, jakie chciałyby dostać od Mikołaja.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Globalne czytanie wyrazów: <i>Mikołaj, podarunki, zabawki, lalki, maskotki itd.</i> 7. Wyklaskiwanie sylab. 8. Malujemy list do św. Mikołaja – malowanie na kartkach oczekiwanych prezentów od Mikołaja. 9. Spotkanie mikołajkowe. Obdarowywanie się prezentami. 10. Słuchanie fragmentu książki przyniesionej przez Mikołaja.
II	<p>Temat: Mikołaje są na świecie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wysłuchanie wiersza Z. Lorek <i>Wesoły święty Mikołaj.</i> 2. Zabawa „Worek – niespodzianka“. Rozpoznawanie za pomocą dotyku przedmiotów znajdujących się w worku, nazywanie i opisywanie jego cech, np. klucz, długopis, kasztan, dowolna figura geometryczna. 3. Wprowadzenie spółgłoski <i>w</i> na podstawie wyrazu <i>worek</i>. Odszukiwanie małej i wielkiej litery <i>w</i> w imionach i innych wyrazach. 4. Nauka pisania <i>w, W</i>; tworzenie i przepisywanie wyrazów i zdań. 5. Zegar sylabowy – tworzenie i zapisywanie sylab z literą <i>w</i>. Tworzenie wyrazów przez dodanie do sylab odpowiednich sylab. 6. Ćwiczenia w czytaniu. 7. Drama: Prezent od świętego Mikołaja. Dzieci prezentują gestami co chciałyby dostać od Mikołaja. Pozostałe odgadują. 8. Projektowanie i wykonanie prezentu dla świętego Mikołaja. Ozdabianie np. szalika wzorami litero podobnymi. 9. Zabawy ruchowe ze śpiewem.
III	<p>Temat: List do świętego Mikołaja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zabawa w skojarzenia. Dzieci siedzą w kręgu, rzucają do siebie piłeczkę i podają 2. wyrazy, które kojarzą im się z Mikołajem. 3. Przypomnienie legendy o św. Mikołaju (gdzie żył, kim był). 4. Droga listu od nadawcy do adresata (odbiorcy) na podstawie historyjki obrazkowej. 5. Zapoznanie z prawidłowym adresowaniem kopert. Adres odbiorcy listu (korespondencji):

	<ul style="list-style-type: none"> • imię i nazwisko osoby do, której piszemy, • nazwa ulicy, numer domu, mieszkania, • kod miejscowości, miejscowość, • państwo. <p>6. <u>Wielka litera w nazwiskach i nazwach miejscowości.</u></p> <p>7. Samodzielne zapisywanie własnego adresu.</p> <p>8. Adresowanie kopert do Mikołaja pod kierunkiem nauczyciela.</p> <p>9. Wspólne redagowanie treści listu do św. Mikołaja.</p> <p style="text-align: center;"><u>Wielka litera w zwrotach grzecznościowych.</u></p> <p>10. Mikołajki w naszej klasie. Rozdanie przygotowanych przez rodziców drobnych upominków lub paczek ze słodyczami.</p>
--	--

KARTA PROGRAMU nr 14 (*Beata Pietrzyk*)

Temat zajęć: Kalendarzowa zima

Temat dla poziomu I: **Co wiemy o zimie?**

Temat dla poziomu II: **Czy to już zima?**

Temat dla poziomu III: **Zimowe wiersze i rymowanki.**

Pozio m	Główne działania
I	<p>Temat: Co wiemy o zimie?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Układanie z puzzli obrazków przedstawiających piękno zimowego krajobrazu. Nazywanie kolorów zimy. 2. Skąd wiemy, że nadchodzi zima? Zmiany w krajobrazie, życiu ludzi, roślin i zwierząt – wypowiedzi uczniów na podstawie ilustracji i czytanych przez nauczyciela tekstów. 3. Odczytanie z mapy meteorologicznej pogody w danym dniu (opady, zachmurzenie, siła wiatru, temperatura). 4. Elementy pogody w poszczególnych porach roku. Sporządzenie mapy meteorologicznej na poszczególne pory roku (opady, temperatura ...). 5. Zabawa śnieżkami przy muzyce (rzucanie kulami papieru). 6. Zgadnij, jaką jestem porą roku? Układanie zagadek o porach roku uwzględniających charakterystyczne elementy dla danej pory, np. kolory, liście, owoce, ubranie, opady, temperatura ... 7. Rysowanie drzew w różnych porach roku, np. jabłoni. Drzewa w szacie wiosennej, letniej, jesiennej i zimowej - zwrócenie uwagi uczniów na kolorystykę drzew.
II	<p>Temat: Czy to już zima?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat zmian zachodzących w przyrodzie (temperatura powietrza, długość dnia i nocy, opady, ubranie, zachowanie się roślin i zwierząt). Zwiastuny zimy. 2. Odczytanie z kalendarza miesięcy zimowych – kiedy się zaczyna, a kiedy kończy kalendarzowa zima? 3. Piękno zimy – słuchanie poezji i prozy, ukazującej typowe cechy zimy. 4. Wysłuchanie wiersza M. Lorek „Biała zima, biały wiersz”. 5. Tworzenie klasowego słowniczka obrazkowego związanego z zimą. Uzupełnianie podpisów pod obrazkami poznanymi literami. 6. Gdzie ukryła się wielka litera? Wyszukiwanie wielkiej litery wśród liter alfabetu ruchomego. Przyporządkowywanie małym literom wielkich. 7. Tworzenie słownika obrazkowego – uczniowie dorysowują przedmiot, zwierzę itd. które rozpoczyna się od danej litery (spółgłoski: m, t, d, , l, k, b, s, p, r, w) – ćwiczenia utrwalające poznane spółgłoski. 8. Tworzenie zbiorów wyrazów z samogłoskami - wyszukiwanie w

	<p>gazetach i wycinanie wyrazów z samogłoskami o, a, y, e, i, u, ó – <u>ćwiczenia utrwalające poznane samogłoski.</u></p> <p>9. Układanie zdań lub rymowanek z wybranymi wyrazami – <u>rozpoznawanie rodzajów zdań.</u></p> <p>10. Przepisywanie krótkich tekstów drukowanych – zwrócenie uwagi na poprawne odtwarzanie kształtu liter i połączeń w wyrazie.</p>
<p>III</p>	<p>Temat: Zimowe wiersze i rymowanki.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nazwy zimowych miesięcy. Wypowiedzi na temat: skąd wzięły się nazwy zimowych miesięcy. Przysłowia związane z tymi miesiącami. 2. Zimowe wierszowanie – uczniowie otrzymują teksty wierszy o tematyce zimowej i uzupełniają brakujące wersy – praca w grupach. 3. „Łańcuszek skojarzeń” – hasło: ZIMA – uczniowie wymieniają kolory, przedmioty, zabawy, cechy przyrody itp. związane z zimą. 4. W krainie liter – układanie zbiorów spółgłosek, samogłosek, spółgłosek miękkich, dwuznaków. Przeliczanie zbiorów. 5. <u>Pisownia wyrazów ze spółgłoskami miękkimi.</u> Zwrócenie uwagi na <u>dwie możliwości zapisu spółgłosek miękkich.</u> 6. Układanie i zapisywanie zdań o zimie. 7. Twórcza ekspresja uczniów – zabawa w słowa – wyszukiwanie rymów do podanych przez nauczyciela wyrazów lub obrazków. 8. Samodzielne tworzenie krótkiej rymowanki z wykorzystaniem zgromadzonego słownictwa i rymów. Głośne odczytanie rymowanki.

KARTA PROGRAMU nr 15 (*Beata Pietrzyk*)

Temat zajęć: **Idą Święta – tradycje bożonarodzeniowe w polskiej kulturze**

Temat dla poziomu I: **Gdy zaświeci pierwsza gwiazdka...**

Temat dla poziomu II: **Kiedy przyjdą święta...**

Temat dla poziomu III: **Święta tuż, tuż...**

Pozio m	Główne działania
I	<p>Temat: Gdy zaświeci pierwsza gwiazdka...</p> <ol style="list-style-type: none">1. Słuchanie opowiadania nauczyciela na temat zwyczajów związanych ze świętami Bożego Narodzenia w Polsce.2. Wypowiedzi uczniów na temat zwyczajów bożonarodzeniowych w ich domach.3. Klasowe świąteczne drzewko. Ozdabianie drzewka obrazkami ilustrującymi tradycje i obrzędy bożonarodzeniowe (opłatek, siano, talerz, choinka, kolędy, gwiazdka, św. Mikołaj, pasterka, prezenty, jasełka, kolędnicy, ozdoby, wigilijna wieczerza, wigilijne potrawy, jemiola, szopka).4. Zgadnij, co to za zwyczaj? – odgrywanie scenek dramowych ilustrujących zwyczaje związane ze świętami Bożego Narodzenia.5. Ubieramy choinkę – wykonanie bombki, na której dzieci rysują wymarzony prezent. Słuchanie kolęd.6. Nauka kolędy <i>Przybieżeli do Betlejem pasterze</i>.7. Inscenizacja kolędy – zabawa ze śpiewem.8. Wykonanie świątecznej kartki z rysunkiem zamiast życzeń.9. Słuchanie wiersza Z. Lorek <i>Mali kolędnicy</i>.

<p style="text-align: center;">II</p>	<p>Temat: Kiedy przyjdą święta...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Piękno zwyczajów świątecznych - swobodne wypowiedzi dziećmi dotyczące obrzędów i zwyczajów bożonarodzeniowych – przygotowań do świąt w rodzinnych domach (świąteczne zakupy, prezenty, odświętny strój). 2. jakich zwyczajach mowa? – wypowiedzi uczniów na podstawie wysłuchanego tekstu/wiersza o tematyce bożonarodzeniowej. 3. Klasowe świąteczne drzewko. Ozdabianie drzewka wykonanymi z papieru dekoracjami: aniołki, gwiazdki, łańcuszki itp. 4. Prezentacja drukowanych i pisanych liter „ę” i „ą” – samogłoski nosowe. 5. Wyszukiwanie liter „ę” i „ą” wśród innych liter alfabetu ruchomego. 6. Pisanie liter „ę” i „ą” w liniaturze, zapisanie wyrazu „kolęda”. 7. Nauka kolędy <i>Dzisiaj w Betlejem</i>. 8. Rozmowa na temat życzeń składanych bliskim i kolegom z okazji świąt. Czego życzymy sobie z okazji świąt? - składanie sobie nawzajem życzeń świątecznych – scenki dramy. 9. Wykonanie świątecznej kartki z życzeniami – pisanie życzeń po śladzie. <u>Wielka litera w nazwach świąt</u>.
<p style="text-align: center;">III</p>	<p>Temat: Święta tuż, tuż...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowa z uczniami na temat obrzędów i zwyczajów bożonarodzeniowych na podstawie wybranej literatury oraz doświadczeń wyniesionych z domu. Zwyczaje bożonarodzeniowe w kraju zamieszkania. 2. Ciche i głośne czytanie oraz słuchanie tekstów okolicznościowych. 3. Adwentowy kalendarz – wykonanie adwentowego kalendarza – wykorzystanie pojęć związanych z czasem – tydzień, nazwy dni tygodnia. <u>Utrwalanie liczebników</u>. 4. Tradycja wigilijnego stołu – ustalanie listy potraw, które zgodnie z polską tradycją znajdują się na wigilijnym stole. Nazwy potraw wigilijnych – przepisy kulinarne. 5. Wspólne słuchanie i śpiewanie kolęd. 6. Redagowanie i zapisywanie świątecznych życzeń i zaproszeń na spotkanie wigilijne – ćwiczenia ortograficzne na „ż” niewymienne. Adresowanie kartek. 7. Czytanie z podziałem na role tekstu <i>Jasełka</i>. 8. Przygotowanie jasełek – ćwiczenie umiejętności recytowania, organizowania przedstawienia, przeżywania treści związanych z Bożym Narodzeniem.

--	--

STYCZEŃ

NAZWA BLOKU PROBLEMOWEGO: **Zegar odmierza czas**

KRĘGI TEMATYCZNE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

Ja i moi bliscy - najbliższa rodzina - emocje, marzenia, świat wyobraźni	Środowisko naturalne - pogoda, pory roku - rośliny i zwierzęta
Zdrowie i sport - umiejętność sportowe	Wiedza o Polsce - symbole narodowe (np. Wawel jako symbol polskości) - święta i zwyczaje
Podróże i turystyka - ciekawostki turystyczne	

Życie codzienne	Język nauki
- gry i zabawy - kalendarz (miesiące) - ubranie, części garderoby (strój karnawałowy)	- wiedza o literaturze (legenda) - wiedza o języku - podstawowe terminy historyczne i geograficzne;

HISTORIA, GEOGRAFIA, PRZYRODA:

Uczeń:

- 1) opowiada o tradycjach swojej rodziny, posługuje się terminami opisującymi pokrewieństwo (Dzień Babci i Dzień Dziadka);
- 2) wymienia najważniejsze miasta (np. Kraków) i rzeki (np. Wisła);
- 3) opowiada o najważniejszych polskich świętach oraz związanych z nimi tradycjach, porównuje polskie tradycje świąteczne z tradycjami kraju zamieszkania;
- 4) opisuje polskie pejzaże z uwzględnieniem pór roku (zima) oraz obyczaje związane z tymi porami.

LITERATURA. TEKSTY KULTURY:

Legenda o smoku wawelskim, o hejnale mariackim

Piosenki: *Stary niedźwiedź mocno śpi*

Krakowiaczek jeden

Dodatkowo:

Joanna Kulmowa, *Zasypianki*

Ewa Szelburg-Zarembina, *Idzie niebo ciemną nocą*

Wanda Chotomski, *Herbatka, Kto tam?*

TEMATY ZAJĘĆ: (Zaplanowane na 5 spotkań po 2,5–3 h)

1. Witamy Nowy Rok – noworoczne życzenia
2. Karnawał w starym Krakowie
3. Pomagamy potrzebującym – nie tylko zimą
4. W zdrowym ciele zdrowy duch – zimowe zabawy i sporty
5. Zimowe wieczory – sposoby spędzania czasu wolnego

NOWE LITERY: ł, c, n

KOMPETENCJE JĘZYKOWE:

Słuchanie

Poziom A :

1. Rozróżnia większość głosek istotnych dla języka polskiego.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe, o ile otrzymuje dodatkowe wyjaśnienia.
4. Rozumie proste teksty literackie wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury, o ile otrzymuje dodatkowe wyjaśnienia.

Poziom B:

1. Rozróżnia głoski współczesnej polszczyzny z wyjątkiem najtrudniejszych.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe bez dodatkowych wyjaśnień.
4. Rozumie proste teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury.

Poziom C:

1. Rozróżnia wszystkie głoski współczesnej polszczyzny.
2. Rozumie rozbudowane polecenia.
3. Rozumie złożone wypowiedzi monologowe i dialogowe.
4. Rozumie teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) i inne teksty kultury.

Mówienie

Poziom A:

1. Prawidłowo wymawia poznane słowa.

2. Tworzy z pomocą nauczyciela, krótką wypowiedź na tematy poruszane w trakcie zajęć.
3. Porozumiewa się w prostych sytuacjach komunikacyjnych – przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w trakcie zimowych zabaw i sportów.
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe – życzenia noworoczne, życzenia dla dziadków.
5. Odtwarza z pamięci rymowanki i inne krótkie, proste teksty.

Poziom B:

1. Wymawia poznane słowa w sposób zrozumiały.
2. Skutecznie porozumiewa się w codziennych sytuacjach, stosując właściwe formy komunikowania się – szczególnie w kontaktach z dziadkami.
3. Uczestniczy w rozmowie, wyraża w prosty sposób własne zdanie.
4. Formułuje kilkuzdaniową wypowiedź, opowiada o własnych doświadczeniach, opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i sytuacje.
5. Formułuje życzenia i zaproszenie – z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka.
6. Opowiada w prosty sposób akcję utworu oraz opisuje bohaterów i relacje między nimi, a także świat przedstawiony w omawianych tekstach.
7. Stosuje formuły grzecznościowe.
8. Recytuje wiersze.

Poziom C:

1. Poprawnie wymawia słowa i zwroty dotyczące omawianej tematyki.
2. Opowiada płynnie o wydarzeniach planowanych bądź zrealizowanych.
3. Opisuje, opowiada, charakteryzuje postać literacką.
4. Uczestniczy w rozmowie i prostej dyskusji.
5. Stosuje formuły grzecznościowe.

6. Recytuje wiersze, stosując pauzę i intonację, podkreśla ich recytacje w sposób niewerbalny – laurki, upominki, gesty, mimika.

Czytanie

Poziom A:

1. Zna niektóre litery i odpowiadające im głoski.
2. Dzieli wyraz na sylaby.
3. Czyta na głos i cicho proste, krótkie teksty związane z omawianą tematyką.
4. Rozumie proste i krótkie teksty użytkowe.
5. Rozumie proste i krótkie utwory literackie wspierane materiałem ilustracyjnym i inne teksty kultury.
6. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom B:

1. Czyta na głos, prawidłowo akcentując wyrazy (do wyboru):

Temat: [Witamy Nowy Rok – noworoczne życzenia](#): tyka, tik – tak, bije, bim – bom, mija, wstaje, sypia, odlatują, pora, pory roku, rok.

Temat: [Karnawał w starym Krakowie](#): strój karnawałowy, bałwanek, aniołek, płaś, kółko, bawią się, podskoki, sala balowa, bal, balują, kostium, kukiełki, ubiory, melodia, wirują, krakowiak, polonez, polka, słodkie, smakołyki, piłka, włosy, wąsy, jabłka, wełna, wokół, dookoła, był, była, błyskotki, mały, mała, mało, woła, miły, bibuła, butka, dołek, dół, jodła, kawałek, kłódka, koło, kołyska, łapa, łopata, łódka, łuska, masło, młotek, ołówek, pomysł, płot, połowa, pudełko, skała, słoma, słowo, stół, włosy, był, była, lubił, oddał, rysował, smakował, spał, spała, biały, łysy, młody, łatwy, pół, Bałtyk, Łokietek, Małopolska, Matejko, Włodek.

Temat: [Pomagamy potrzebującym – nie tylko zimą](#): babcia, owoce, cytrusy, koc, kocyk, serce, cebula, pomoc, piec, piecyk, spacer,

wspieramy, całkiem sporo, więcej, wypadek, ratujemy, cel, cenny, praca, baca, cena, centrum, cera, cerata, cukier, cukierek, cyrk, dobranoc, klocki, kolacja, kopiec, noc, sen, owca, owoce, pajac, stacja, stolica, tablica, warcaby, scenki teatralne, cały, więc, Cecylia, Jacek, Lucek, Wacek, Wrocław.

Temat: **W zdrowym ciele zdrowy duch – zimowe zabawy i sporty**: sanki, slalom, kijki, narty, stok, skok, tor, trasa, lodowisko, taternik, ona, on, trenujemy, mocne, ramiona, kondycja, rekreacja, rekordy sportowe, sport, strój sportowy, sukces sportowca, start, meta, medal, noc, sen, witaminy, luty, podskoki, skłony, balon, bałwanek, cena, ekran, karmnik, kołysanka, koncert, minuta, naród, natura, nauka, neon, nuty, panorama, poranek, rano, sarenka, sarna, sosna, wanna, nowy, nadal, Wanda.

Temat: **Zimowe wieczory – sposoby spędzania czasu wolnego**: spacer, lektury, legendy, bajki, komiksy, biblioteka, dobranocka, telewizor, telewizja, komputer, rozmowa, spotkanie, gry, zabawy, polska prasa, teatr, koncert, kino, płyty, pomysły, łamigłówki, rebusy, papier, kredki, klej.

2. Rozumie krótkie teksty dotyczące omawianej tematyki.
3. Rozpoznaje formy użytkowe, np. życzenia, zaproszenie, list.
4. Rozumie krótkie utwory literackie i inne teksty kultury
5. W tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów.
6. Wyszukuje w tekście potrzebne informacje.
7. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom C:

1. Czyta na głos, poprawnie i wyraziście krótki i prosty tekst (także nieznany).
2. Rozumie utwory literackie i inne teksty kultury.
3. Określa podstawowe elementy świata przedstawionego w utworze literackim lub innym tekście kultury.
4. Rozumie podstawowe oraz przenośne znaczenie wyrazów w tekście
5. Korzysta ze słowników i encyklopedii.

Pisanie

Poziom A:

1. Pisze poznane małe i wielkie litery, dostrzega różnicę między literą i głoską.
2. Przepisuje wyrazy i proste zdania – głównie po śladzie.
3. Dbą o poprawność graficzną polskich liter.

Poziom B:

1. Pisze poprawnie małe i wielkie litery „ł”, „c”, „n”. Przepisuje krótkie teksty z wykorzystaniem poznanych liter.
2. Pisze z pamięci (kilka wyrazów) i ze słuchu (proste krótkie teksty).
3. Z pomocą nauczyciela tworzy krótką wypowiedź (opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie).
4. Pisze według wzoru proste teksty dotyczące omawianej tematyki.
5. Pisze proste teksty związane z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury.
6. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe – życzenia noworoczne.
7. Stara się pisać poprawnie ortograficznie i stosować podstawową interpunkcję.

Poziom C:

1. Pisze z pamięci nazwy miesięcy i pór roku.

2. Tworzy krótką wypowiedź na omawiane tematy .
3. Tworzy wypowiedź związaną z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury.
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe – życzenia noworoczne oraz z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka.
5. Zna i na ogół stosuje zasady ortografii („rz” wymienne, „ó” niewymienne, „ó” wymienne, końcówka „-ów”) i interpunkcji. Stosuje wielką literę w tytułach książek, nazwach świąt.

KARTA PROGRAMU NR 16 *(Dorota Koszutska)*

Temat zajęć: Witamy Nowy Rok – noworoczne życzenia

Temat I: **Witamy Nowy Rok.**

Temat II: **Spotykamy się w Nowym Roku.**

Temat III: **Inscenizacja baśni *O dwunastu braciach.***

Poziom	Główne działania

Temat: **Witamy Nowy Rok.**

1. Zabawa integracyjna *Powitalna piosenka.*

Wszyscy są, witam was, zaczynamy już czas.

Jestem ja, jesteś ty, raz, dwa, trzy.

2. Pogadanka na temat witania Nowego Roku.

- *Jak ludzie witają Nowy Rok?*

- *Jak witany jest Nowy Rok w kraju zamieszkania, a jak w kraju pochodzenia?*

- *Jak zachowują się ludzie w tę noc?*

- *Jak Wy witaliście Nowy Rok?*

3. Wzajemne składanie życzeń noworocznych przy dowolnej muzyce.

4. Wysłuchanie wiersza czytanego przez nauczyciela o prośbach do Nowego Roku.

5. Wypowiedzi uczniów w związku z treścią wiersza – *Jakie macie życzenia i o co prosicie Nowy Rok?*

6. Globalne czytanie nazw pór roku.

7. Zagadki – jaka to pora roku?

8. Odgadywanie nazw pór roku przedstawionych na obrazkach.

9. *Jaką porę roku lubisz najbardziej?* – Przedstawienie środkami plastycznymi ulubionej pory roku.

10. Nauka piosenki o zimie.

Temat: **Spotykamy się w Nowym Roku.**

1. Powitanie w Nowym Roku. Składanie życzeń noworocznych przy dowolnej muzyce.

2. Inscenizacja spotkania Starego Roku z Nowym Rokiem. Opisywanie Starego i Nowego Roku.

3. Rozmowa na temat : „Jak witamy Nowy Rok w kraju zamieszkania, a jak w kraju pochodzenia”– jakie są różnice i podobieństwa.

4. Czytanie wiersza M. Lorek *Kolędnicy.*

5. Inscenizowanie treści wiersza.

<p>II</p>	<ol style="list-style-type: none"> 6. Utrwalanie samogłosek nosowych ę, ą (1 miesiąc–2 miesiące). 7. Oglądanie kalendarzy przyniesionych przez dzieci. Różne rodzaje kalendarzy, np.: ścienne, kieszonkowe. 8. Kalendarz – podział roku na dni, tygodnie, miesiące, kwartały. 9. Wyszukanie w kalendarzu najkrótszego miesiąca w roku oraz miesięcy mających 30 i 31 dni. 10. Słuchanie wiersza M. Lorek <i>Dwanaście miesięcy</i>. 11. Odczytanie informacji zapisanych w kalendarzach: nazwy dni, długość dnia, imiona, liczbę dni do końca roku. 12. Śpiewanie piosenek o zimie poznanych w poprzedniej klasie. 13. Wykonanie klasowego kalendarza – praca w grupach, każda grupa projektuje i wykonuje kartkę z kalendarza na określony miesiąc. 14. Pogrupowanie kartek z kalendarza zgodnie z porami roku. 15. Naniesienie na klasowy kalendarz ważnych dat, w tym z historii Polski (3. maja – Święto Konstytucji 3 maja, 18 listopada – Święto Niepodległości).
<p>III</p>	<p>Temat: Inscenizacja baśni <i>O dwunastu braciach</i>.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Składanie życzeń noworocznych. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat tradycji witania Nowego Roku. 2. Słuchanie (lub samodzielne czytanie) baśni pt. <i>O dwunastu Miesiącach</i>. 3. Postacie realistyczne i fantastyczne występujące w baśni. 4. Ustalenie kolejności wydarzeń i próba oceny postępowania bohaterów. 5. Redagowanie wielozdaniowych wypowiedzi nt. przeczytanej baśni. 6. Ilustrowanie wybranego fragmentu baśni środkami plastycznymi. 7. Układanie zilustrowanych wydarzeń w porządku chronologicznym. 8. Wyraziste czytanie przez uczniów fragmentów baśni odnoszących się do poszczególnych ilustracji.

9. Inscenizacja improwizowana na podstawie tekstu baśni pt. *O dwunastu braciach*. Uczniowie odgrywają role bohaterów baśni.
10. Układanie kart z nazwami miesięcy. Gry i zabawy utrwalające nazwy miesięcy – liczebniki porządkowe.
11. Pogrupowanie kart z nazwami miesięcy zgodnie z porami roku.
12. Wyjaśnianie pochodzenia nazw miesięcy.
13. Zaznaczenie w kalendarzu dat ważnych dla polskiej kultury i tradycji: 21 stycznia – Dzień Babci, 22 stycznia – Dzień Dziadka, 26 maja – Dzień Matki, 1 czerwca – Dzień Dziecka, 1 sierpnia – rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego, 1 września – rocznica wybuchu II wojny światowej, 14 października – Dzień Nauczyciela i Święto Edukacji Narodowej.

KARTA PROGRAMU nr 17 (Magda Szpyrko-Ankiewicz)

Temat zajęć: **Karnawał w starym Krakowie**

Temat dla poziomu I: **Wybieramy się na szkolny bal karnawałowy.**

Temat dla poziomu II: **Kraków i karnawał.**

Temat dla poziomu III: **Królewski Kraków dawniej i dziś.**

Poziom m	Główne działania
I	<p>Temat: Wybieramy się na szkolny bal karnawałowy.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Pogadanka nt. karnawału: czym jest karnawał? Po czym poznamy, że jest karnawał? Czym charakteryzuje się zabawa karnawałowa? Za kogo chciałbyś się przebrać, idąc na bal karnawałowy? – świat wyobraźni, emocje towarzyszące zabawie.2. Wysłuchanie dowolnej baśni lub legendy opowiedzianej (lub odczytanej) przez nauczyciela.3. Rozmowa na podstawie wysłuchanej legendy, z wykorzystaniem plansz i ilustracji.4. Wykonywanie rekwizytów (lub masek karnawałowych) – według szablonu – związanych z bohaterami legendy.5. Nauka na pamięć fragmentów legendy – wypowiedzi poszczególnych bohaterów legendy.6. Przygotowanie krótkiej inscenizacji – recytacja fragmentów + improwizacja dzieci.7. Inszenizacja z wykorzystaniem rekwizytów – nauczyciel w roli narratora (można zaprosić rodziców).

<p style="text-align: center;">II</p>	<p>Temat: Kraków i karnawał.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uczniowie opowiadają o polskich tradycjach karnawałowych na podstawie wcześniej przeprowadzonej rozmowy z rodzicami (zad. dom.) – bale karnawałowe, bale przebierańców, fajerwerki, chodzenie z turoniem (na wsi). 2. Wyjaśnienie słowa „karnawał” – zwrócenie uwagi na głoskę, jaką słyszymy na końcu tego wyrazu (bez zapisywania). 3. Nawiązanie do wyrazu „hejnał”, gdzie również słyszać głoskę „ł” na końcu – wyjaśnienie, co oznacza to słowo (bez zapisywania). 4. Opowiadanie (lub głośne przeczytanie) przez nauczyciela legendy <p style="text-align: center;"><i>O krakowskim hejnale z Wieży Mariackiej ze zbioru Zbigniewa Iwańskiego –</i></p> <p style="text-align: center;">kilkakrotne użycie słowa „łuk” (tatarski).</p> 5. Wprowadzenie spółgłoski ł na podstawie wyrazu „łuk” . <u>Odszukiwanie małej i wielkiej litery w imionach i innych wyrazach;</u> 6. Nauka pisania „ł, Ł”; tworzenie i przepisywanie wyrazów: „ławka, Wisła, łódka, głowa”. 7. Ćwiczenia w czytaniu. 8. Oglądanie fotografii związanych z Krakowem i wyszukiwanie(wysłuchiwanie) wśród nazw własnych tych, które zawierają głoskę „ł”: Kościół Mariacki, Rynek Główny, Wisła, Małopolska, Kardynał Karol Wojtyła, Pomnik Jagiełły, Pałac Biskupów, Teatr Słowackiego, hejnał mariacki, ławki na Plantach. 9. Nauka piosenki <i>Lajkonik</i>.
<p style="text-align: center;">III</p>	<p>Temat: Królewski Kraków dawniej i dziś.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praca w grupach – gromadzenie informacji nt. dawnego i dzisiejszego Krakowa: Kraków – królewskie miasto nad Wisłą; była stolica Polski; Wawel – siedziba królów polskich; najważniejsze zabytki Krakowa: Zamek Królewski na Wawelu, Katedra Wawelska (groby królów polskich), Brama Floriańska i ulica Floriańska, Kościół Mariacki (słynny ołtarz Wita Stwosza), Barbakan, Rynek Główny, Sukiennice, Kopiec Kościuszki, Wieża Ratuszowa

	<p>(przeglądanie albumów, zdjęć z zabytkami Krakowa, wykorzystanie Internetu).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Tworzenie <u>rodziny wyrazów</u> od słów „król” (królowa, królowna, królewicz, królestwo, królewski, po królewsku) oraz „dwór” (dworzanin, dwórka, na dworze, dworski). 3. <u>Utrwalanie pisowni wyrazów z „ó” (niewymiennym), „rz” (wymiennym) oraz „ó” wymiennym</u>, np. w końcówkach „-ów”, (np. Kraków – w Krakowie, Maków – w Makowie). 4. Czytanie tekstu o Krakowie. 5. Pisanie ze słuchu krótkiego tekstu z użyciem ćwiczonych wcześniej wyrazów 6. Wspólna poprawa tekstu napisanego ze słuchu (np. na tablicy). 7. Dyskusja – odwołanie do historii Polski – gdzie w Polsce najczęściej urządzano kiedyś bale (w pałacach, zamkach, na dworach królewskich, w salach balowych), a gdzie odbywają się współczesne bale? 8. Zabawa tematyczna „bal na dworze królewskim” – nauka dowolnego tańca polskiego, np. poloneza (do muzyki M. Ogińskiego).
--	--

KARTA PROGRAMU nr 18 (Magda Szpyrko-Ankiewicz)

Temat zajęć: Pomagamy potrzebującym – nie tylko zimą

Temat dla poziomu I: **Dzień Babci, Dzień Dziadka.**

Temat dla poziomu II: **Zwierzęta potrzebują naszej pomocy.**

Temat dla poziomu III: **Jak można pomagać i komu?**

Pozio m	Główne działania
I	<p>Temat: Dzień Babci, Dzień Dziadka.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do zajęć. Wysłuchanie wiersza R. Ragana <i>Dzień Babci i Dziadka</i>.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Rozmowa z uczniami nt. ich dziadków – gdzie mieszkają? Jak często się z nimi widzimy? W czym nam pomagają? Jak my im pomagamy? Czy jesteśmy do nich podobni (np. kolor włosów, oczu), za co ich kochamy? 3. Ustalenie kalendarzowej daty, kiedy w polskiej kulturze obchodzony jest Dzień Babci (21 stycznia) i Dzień Dziadka (22 stycznia). 4. Dyskusja – w jaki sposób możemy uczcić to święto? – na miejscu : wręczyć laurkę, zaśpiewać piosenkę, pójść z babcią lub dziadkiem na spacer, do kina, udzielić pomocy w drobnych pracach lub jeśli mieszka daleko: zadzwonić z życzeniami, wysłać list. 5. Przygotowanie laurki – np. z rysunkiem lub ozdobioną zdjęciem. 6. Wysłuchanie wiersza W. Chotomskiej <i>Kto tam?</i> lub <i>Herbatka</i> odczytanego przez nauczyciela (lub nagranie na CD). 7. Rozmowa nt. treści wiersza, wyjaśnienie niezrozumiałych wyrażen (np. esencja) – wiersz „Herbatka” można zainscenizować używając konkretów (szklanki, herbatniki). 8. Nauka płąsu <i>Stary niedźwiedź mocno śpi.</i>
<p style="text-align: center;">II</p>	<p>Temat: Zwierzęta potrzebują naszej pomocy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przypomnienie (lub nauka) płąsu <i>Stary niedźwiedź mocno śpi.</i> 2. Pogadanka nt. zachowań zwierząt w zimie (odwołujemy się do zimy w polskich warunkach). 3. Wyjaśnienie określenia „sen zimowy” – jakich zwierząt dotyczy? 4. Wysłuchanie wiersza M. Lorek <i>Ptaszek w gościnie.</i> 5. Rozmowa nt. pomocy zwierzętom w okresie zimy (dokarmianie ptaków i zwierząt – karmniki i paśniki). 6. Jaką głoskę słyszymy na końcu wyrazu „pomoc”? W jakich innych wyrazach słychać tę głoskę na końcu? (koc, noc, owoc, pajac, piec); a na początku? (cytryna, cebula, cena, cerata, córka, cyrk, centrum), a w środku (owoce, praca, klocki, tablica, proca, piecyk); 7. Wprowadzenie spółgłoski c na podstawie wyrazu „cebula”; odszukiwanie małej i wielkiej litery w imionach (Wacek, Jacek, Pankracek, Lucek, Celina, Cecylia) i nazwach własnych (np. miejscowości – Kielce, Wrocław, Pacanów, Katowice). 8. Nauka pisania „c, C”; tworzenie i przepisywanie wyrazów. 9. Wysłuchanie kilku wierszy ze zbioru <i>Zасыpianki</i> Joanny Kulmowej. 10. Samodzielne czytanie wiersza M. Lorek <i>Noc.</i> 11. Śpiewanie piosenki <i>Bajka iskiarki.</i>

III

Temat: **Jak można pomagać i komu?**

1. Szukamy odpowiedzi na pytanie postawione w temacie – gromadzenie słownictwa: pomagać można **ludziom**: słabszym (np. w nauce), starszym (np. dziadkom), chorym (inwalidom, niepełnosprawnym) , samotnym, biednym, potrzebującym doraźnej pomocy, w trudnej sytuacji (materialnej, lokalowej, itp.) oraz zwierzętom (zwłaszcza w zimie, w polskich warunkach klimatycznych).
2. Pomoc humanitarna i pomoc charytatywna – co oznaczają te określenia? – pogadanka oraz praca ze słownikiem (encyklopedia, Internet).
3. Szukanie polskich przykładów pomocy humanitarnej (np. PAH Polska Akcja Humanitarna Janiny Ochojskiej) oraz akcji charytatywnej (np. popularna w Polsce „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy” Jurka Owsiaaka) – wyjaśnienie, na czym polegają te formy pomocy, do kogo są skierowane, jaki mają cel? – praca w dwóch grupach, każda grupa szuka odpowiedzi dot. innej formy pomocy. Czytanie relacji o przebiegu akcji.
4. Sporządzenie kilkuzdaniowej notatki nt. form pomocy innym na podstawie przeprowadzonej dyskusji i zgromadzonych materiałów z różnych źródeł.
5. Pomoc najbliższym – komu, kiedy, w jaki sposób? – wyszukiwanie przykładów z życia codziennego i zapisywanie ich na tablicy.
6. Opowiadanie o relacjach w rodzinie – kolejnych pokoleniach (dzieci – rodzice – dziadkowie) – z wykorzystaniem zdjęć i fotografii rodzinnych (np. kiedy mama była małą dziewczynką, kiedy dziadek był młody) – zwrócenie uwagi na upływ czasu, szacunek okazywany starszym (nawiązanie do Dnia Babci i Dnia Dziadka obchodzonych w Polsce w styczniu).
7. Samodzielne redagowanie życzeń dla babci i dziadka, które można przesłać e-mailem, listem lub na ozdobnej kartce (lub wręczyć w formie własnej laurki).

KARTA PROGRAMU nr 19 (Dorota Koszutska)

Temat zajęć: **W zdrowym ciele zdrowy duch – zimowe zabawy i sporty**

Temat dla poziomu I: **Jak dbamy o swoje zdrowie?**

Temat dla poziomu II: **Zdrowo się odżywiamy.**

Temat dla poziomu III: **Ulubione sporty zimowe.**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Jak dbamy o swoje zdrowie?</p> <ol style="list-style-type: none">1. Gry i zabawy sprawnościowo–ruchowe. Wykonywanie ćwiczeń w rytm liczenia: raz, dwa, trzy, raz, dwa, trzy.2. Ilustracja ruchowa rymowanki: <p style="padding-left: 40px;">Gimnastyka to podstawa, sport dla ucznia ważna sprawa, w górę ręce, w przód i w bok, skłon do przodu, przysiad, skok.</p>Zabawę można powtórzyć kilkakrotnie przyśpieszając lub zwalniając tempo recytacji.3. Wysłuchanie czytanego przez nauczyciela wiersza J. Tuwima pt. <i>Raz- dwa-trzy!</i> Wyodrębnienie kolejnych fragmentów wiersza.4. Rozmowa na temat przeczytanego wiersza. Wymienianie sposobów na zdrowie opisane w wierszu. Rady jakich udziela autor dzieciom.5. Prace plastyczne – wykonywanie ilustracji do wiersza.6. Wystawa prac. Odgadywanie, do którego fragmentu wiersza się odnoszą.7. <i>Jak dbam o swoje zdrowie? Co robię aby być zdrowym?</i> – swobodne wypowiedzi na podstawie własnych doświadczeń,

wprowadzenie określeń: źle się czuję, dobrze się czuję, co ci dolega? Mam katar, mam grypę, jestem przeziębiony.

8. Zabawy symulacyjne odzwierciedlające stan zdrowia (ból głowy, ból brzucha, katar, skaleczenie, itp.

Temat: **Zdrowo się odżywiamy.**

1. Wysłuchanie wiersza M. Lorek *Poranek Kotki Trajkotki*.
2. Rozmowa na temat ulubionych potraw.
3. Zabawa *Worek – niespodzianka*.
Dzieci mają zasłonięte oczy chustką i za pomocą dotyku i węchu rozpoznają i wymieniają charakterystyczne cechy wybranego przez siebie owocu czy warzywa.
4. Pogrupowanie okazów według wspólnie ustalonych kryteriów: owoce i warzywa – utrwalenie pojęcia „rzeczownik”.
5. Słuchanie opowiadania o rzeczownikach.
6. Umieszczenie kartoników z nazwami warzyw i owoców w odpowiednich miejscach.
7. Praca w grupach: „Jak powinniśmy zimą zdrowo się odżywiać“, „Wartości odżywcze warzyw i owoców“, „Co jest ważne w odżywianiu?“.
– *Jakie owoce i warzywa możemy o tej porze roku spożywać?*
– *W jakiej postaci najlepiej spożywać owoce i warzywa?*
8. Wprowadzenie spółgłoski *ń* i spółgłoski zmiękczonej przez *i - ni*.
9. Ćwiczenia w czytaniu i pisaniu wyrazów i zdań ze spółgłoską „*ń*“ i „*ni*“.
10. Przepisywanie fragmentu tekstu jako ćwiczenie kształtnego pisania – proporcje liter.
11. Czytanie tekstu na temat zdrowego odżywiania (z użyciem słów: śniadanie, obiad, kolacja).
12. Rozmowa nt. rodzajów tradycyjnych posiłków spożywanych w Polsce (śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja) oraz pory ich spożywania w ciągu dnia (określenia: rano, przed południem, po południu, wieczorem)
13. Kilkuzdaniowe wypowiedzi: „Moje ulubione danie z kuchni polskiej to..., nie lubię...”
14. Jak pomagamy rodzicom w przygotowaniu posiłków?
15. Praca w grupach: Układamy i zapisujemy jadłospis śniadania.

II

III

Temat: **Ulubione sporty zimowe.**

1. Wyjaśnienie znaczenia przysłowia : *W zdrowym ciele zdrowy duch.*
2. Zabawa w skojarzenia. Dzieci podają słowa kojarzące się z podanym przez nauczyciela hasłem: sporty zimowe.
3. Rozmowa nt. miejsc, które umożliwiają uprawianie sportów zimowych – scharakteryzowanie pejzażu górskiego zimą.
4. **Wzorcowe** czytanie przez nauczyciela wiersza lub opowiadania o sportach zimowych.
5. Poznanie różnych sportów zimowych i ich znaczenie dla zdrowia człowieka.
6. Rozmowa nt. znanych polskich sportowców w dyscyplinach zimowych (np. Adam Małysz – skoki, Justyna Kowalczyk – **biegi**, ale też: Andrzej Bachleda-Curuś – narciarstwo alpejskie, Bronisław Czech – narciarstwo klasyczne, alpejskie, skoki).
7. Zabawy dramatyczne: pokazywanie ruchem różnych zimowych dyscyplin sportowych. Kolejne grupy pokazują scenki, a pozostałe dzieci odgadują nazwy dyscyplin.
8. Utrwalenie czasownika jako nazwy czynności – odmiana przez osoby i liczby (skoki – skacze, biegi – biega na biegówkach, jazda figurowa – jeździ na łyżwach, slalom – zjeżdża slalomem).
6. Ustne opisywanie ulubionego sportu zimowego – praca w grupach: każda z grup reklamuje wybraną przez siebie zimową dyscyplinę sportową.
7. Czytanie tekstu na temat sportów zimowych.
8. Zachowanie bezpieczeństwa podczas zabaw zimowych na podstawie ilustracji oraz własnych doświadczeń.
9. Redagowanie i zapisywanie zdań w formie wskazówek – zasady związane z bezpiecznym uprawianiem sportów zimowych.
10. Przedstawienie postaci w ruchu „Moja ulubiona dyscyplina sportowa“. Malowanie farbami plakatowymi.
11. Śpiewanie znanych piosenek o zimie.

KARTA PROGRAMU nr 20 (*Beata Pietrzyk*)

Temat zajęć: **Zimowe wieczory – sposoby spędzania czasu wolnego**

Temat dla poziomu I: **Dla każdego coś miłego.**

Temat dla poziomu II: **Książka sposobem na spędzanie czasu wolnego.**

Temat dla poziomu III: **Jak spędzam wolny czas?**

Poziom	Główne działania
	Temat: Dla każdego coś miłego. 1. W co lubię się bawić. Jak spędzam czas wolny. Swobodne

I	<p>wypowiedzi dzieci.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Zabawy i gry zespołowe. 3. Oglądanie książek z poezją dla dzieci – sięgnij po którąś z książek i zgadnij o czym może być. 4. Czytanie przez nauczyciela fragmentu dowolnej lektury. Zgadywanie dalszego ciągu lektury. 5. Projektowanie okładki do czytanej przez nauczyciela lektury. 6. Wystawa prac.
II	<p>Temat: Książka sposobem na spędzanie czasu wolnego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Słuchanie profesjonalnej recytacji wierszy dla dzieci z płyt CD. 2. Prezentacja życiorysów – nowinek z życia sławnych polskich pisarzy i poetów: Jana Brzechwy, Juliana Tuwima, Wandy Chotomskiej, Ewy Szelburg -Zarembiny. 3. Oglądanie wyeksponowanych książek z poezją dla dzieci. Czytanie nazwiska autora oraz sprawdzanie czy zawierają tytuły wysłuchanych wierszy. Czytanie globalne. 4. Czytanie wiersz M. Lorek <i>Ballada o bajce</i>. 5. Rozpoznawanie tytułu wiersza po recytowanym fragmencie, dopasowywanie rekwizytu do wiersza. 6. Przygotowanie klasowej wystawy z poezją dla dzieci i lekturami. Czytanie tytułów książek i wierszy. 7. Zwrócenie uwagi na <u>prawidłowy zapis tytułów utworów, imion i nazwisk autorów. Pisownia wielką literą.</u> 8. Pisanie tytułów książek, wierszy, imion i nazwisk autorów – utrwalenie pisowni poznanych liter. 9. Różne rodzaje książek: albumy, encyklopedie, słowniki, książki historyczne, przyrodnicze, baśnie... 10. Zgadnij z jakiego utworu, lektury pochodzi ten bohater –

	odgrywanie krótkich scenek.
III	<p>Temat: Jak spędzam wolny czas?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowy na temat: „Moja ulubiona książka, film, program telewizyjny, portal internetowy ...” . Prezentacje uczniów – zachęcanie do czytania książek i oglądania programów dla dzieci w tym wieku. 2. Zorganizowanie kącika – wystawki książek przyniesionych przez dzieci. 3. Czytanie tytułów książek. Łączenie ich z nazwiskami autorów. Pisownia wielką literą. 4. Czytanie tytułów filmów i programów telewizyjnych. Łączenie ich z odpowiednimi bohaterami. 5. Zabawa – zgadnij jak nazywa się ten bohater i jaki tytuł nosi książka, program telewizyjny, film, z którego pochodzi – scenki dramowe. 6. Quiz: Jaka to książka? Czytanie fragmentów książek. 7. Układanie i zapisywanie zdań na temat: „Jak spędzam wolny czas?”. 8. <u>Utrwalenie części mowy</u> (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik). 9. Czytanie zapisanych zdań.

NAZWA BLOKU PROBLEMOWEGO: **Piękne miejsca w Polsce i sławni Polacy**

KRĘGI TEMATYCZNE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

Ja i moi bliscy - umiejętności i zainteresowania - emocje, marzenia, świat wyobraźni	Podróże i turystyka - wakacje - ciekawostki turystyczne (znane miejsca i zabytki w Polsce)
Wiedza o Polsce - symbole narodowe - znani Polacy - polonica w miejscu zamieszkania	Język nauki - podstawowe terminy historyczne i geograficzne - wiedza o literaturze - wiedza o języku

HISTORIA, GEOGRAFIA, PRZYRODA:

Uczeń:

- 1) określa położenie Polski w Europie;
- 2) wymienia wybrane postaci z historii Polski (Mikołaj Kopernik, Tadeusz Kościuszko, Adam Mickiewicz, Fryderyk Chopin, Jan Matejko, Maria Skłodowska-Curie, Jan Paweł II, Lech Wałęsa);
- 3) opisuje położenie Polski, wymienia obecną i dawne stolice Polski, wymienia najważniejsze miasta, góry, rzeki;
- 4) opisuje krajobrazy Polski: nadbałtycki i górski.

LITERATURA. TEKSTY KULTURY:

Legenda o śpiących rycerzach

Legenda o Warsie i Sawie (przypomnienie)

Legenda o Lechu, Czechu i Rusie (przypomnienie)

Piosenki: *Zasiali górale*

Płynie Wisła, płynie

Dodatkowo:

Barbara Tylicka, *O krakowskich psach i kleparskich kotach*

Polskie miasta w baśni i legendzie

Henryk Chmielewski, *Tytus, Romek i A'tomek* (księga VIII, *Tytus Astronomem*)

Hanna Januszewska, *Pyza na polskich drózkach*

Jerzy Roszkiewicz, *Opowieść o Szopenie*

TEMATY ZAJĘĆ: (Zaplanowane na 4 spotkania po 2,5–3 h)

1. Polskie góry
2. Stolica Polski – Warszawa
3. Od Tatr do Bałtyku
4. Sławni Polacy – co o nich wiemy?

NOWE LITERY: g, z, ź, rz, f

KOMPETENCJE JĘZYKOWE:

Słuchanie

Poziom A :

1. Rozróżnia większość głosek istotnych dla języka polskiego
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe, poparte dodatkowymi wyjaśnieniami nauczyciela.
4. Rozumie proste teksty literackie wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami, albumami.

Poziom B:

1. Rozróżnia głoski współczesnej polszczyzny.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe bez dodatkowych wyjaśnień.
4. Rozumie proste teksty literackie – legendy wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury.

Poziom C:

1. Rozróżnia wszystkie głoski współczesnej polszczyzny.
2. Rozumie rozbudowane polecenia.
3. Rozumie złożone wypowiedzi monologowe i dialogowe.

4. Rozumie teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) i inne teksty kultury. Słucha gwary góralskiej.

Mówienie

Poziom A:

1. Wymawia poznane słowa w sposób na ogół zrozumiały.
2. Tworzy z pomocą nauczyciela krótką wypowiedź, składającą się z prostych zdań.
3. Porozumiewa się w prostych sytuacjach komunikacyjnych – praca w grupach. Rozmowa na temat talentów, zainteresowań.
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
5. Odtwarza z pamięci rymowanki i inne krótkie, proste teksty.

Poziom B:

1. Wymawia poznane słowa w sposób zrozumiały.
2. Skutecznie porozumiewa się w codziennych sytuacjach, stosując właściwe formy komunikowania się.
3. Uczestniczy w rozmowie, wyraża w prosty sposób własne zdanie.
4. Formułuje kilkuzdaniową wypowiedź w zakresie omawianego tematu.
6. Opowiada w prosty sposób akcję utworu oraz opisuje bohaterów i relacje między nimi, a także świat przedstawiony w tekstach kultury.
7. Stosuje formuły grzecznościowe.
8. Recytuje wiersze.

Poziom C:

1. Poprawnie wymawia słowa i zwroty.
2. Wypowiada się płynnie w zakresie omawianej tematyki.
3. Opisuje krajobraz i położenie Polski, wymienia główne miasta i rzeki. Opisuje strój folklorystyczny.
4. Uczestniczy w rozmowie – praca grupowa.
5. Stosuje formuły grzecznościowe.

6. Recytuje wiersze, stosując pauzę i intonację.

Czytanie

Poziom A:

1. Zna wszystkie litery i odpowiadające im głoski.
2. Dzieli wyraz na sylaby.
3. Czyta na głos i cicho proste, krótkie teksty, w tym również popularnonaukowe.
4. Rozumie proste i krótkie utwory literackie wspierane materiałem ilustracyjnym i inne teksty kultury.
5. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii, albumów, filmów.

Poziom B:

1. Czyta na głos, prawidłowo akcentując wyrazy (do wyboru):

Temat: **Polskie Góry**: góry, góral, góralka, regle, grota, gawra, legowisko, gawęda, ładny widok, panorama, pamiątka, ciupaga, atrakcje, kolejka linowa, Kasprowy, Giewont, wejda, wspinamy się, turysta, ogromne, granitowe, legenda o Morskim Oku, watra – ognisko, baranki, jodły, sosny, skały, góralski taniec, góralskie piosenki, kulig, Tatry, Beskidy, Sudety, bigos, garnek, godło, gorąco, gołąb, gród, grypa, gumka, kogut, kolega, ogród, rogi, waga, uwaga, bogaty, granatowy, Agata, Jadwiga, Kinga.

Temat: **Stolica Polski – Warszawa**: zamek królewski, kolumna Zygmunta, zabytek, muzeum, zbroja, waza, wazon, zegar, obraz, złoto, Wisła, znany, narodowy, Wawel, rynek, mury, zbudowany, odbudowany, starodawne, dawne, zakątek, zaułek, dworek, ulica, droga, trasa, miasto, osada, stare miasto, park, sklep, bilet, mapa, metro, album, Pałac Kultury i Nauki, Starówka, Stare Miasto, most, Syrenka, legenda o Warsie i Sawie, bazar, bluza, gwiazda, koza, kozica, mazurek, muzeum, oaza, obraz, pazur, wzór, wzrok, zabawa, zabawka, zadymka, zagadki, zakątek, zapałka, zaułek, ząb, zdrowe zęby, zero, zerka, zgaduj-zgadula, zwrotka, zabiera, zjada, zarumieniony, zdolny, zmarznięty, wzorowy, zdrowy, razem, Zakopane, Zenek, Zygmunt Waza.

Temat: **Od Tatr do Bałtyku**: brzeg, port, transportować, towary, drewno, pożywienie, barki, tratwy, zimą, rzeka skuta lodem, łowienie ryb, wędka, zarzucanie, woda, droga, mosty, tama, młyny, korzystanie, żeglarz, żegluga, żaglówka, bagaż, brzoza, burza, drużyna, drzazga, drzemka, drzewo, drzwi, dworzec, filiżanka, grzyb, jarzębina, korzenie, książka, księżyc, łyżka, marzec, marzenia, morze, mżawka, nietoperz, orzech, orzeł, podróż, podróżnik, porzeczek, powietrze, pożytek, przebiśnieg, przodek, przód, róża, rycerz, rzepa, rzęsa, rzodkiewka, sprężyna, straż, stróż, warzywa, wierzba, wieża, wróżka, wrzosy, wstążka, wyżyna, zboże, zwierzęta, żaba, żak, żarówka, żart, żądło, żbik, żebra, żelazko, żelazo, zmija, żniwa, żołądek, żółtko, żółw, żubr, życie, życiorys, życzenia, żyto, żywica, żywienie, żywioł, żywopłot, drzy, mży, ważę, żartuje, duży, różowy, ważny, żółty, jeżeli, już, dobrze, dużo, Bożena, Grażyna, Grzegorz, Marzena.

Temat **Sławni Polacy – co o nich wiemy?**: fortepian, talent, sławni, wystawy, koncerty, wynalazki, wielcy, znani, obrazy, utwory, muzyka, film, teatr, fantastyka, sport, finały, flet, fujarka, film, obrazy, farby, melodia, muzyka, utwory literackie, wynalazca, odkrywca, nagroda Nobla, cyfra, fabryka, fajka, fasolka, figle, fiołek, foka, fontanna, fotel, fotografia, fregata, fryzjer, furtka, refren, renifer, Franek, Frombork, Fryderyk.

1. Rozumie krótkie utwory literackie i inne teksty kultury – albumy, widokówki, programy multimedialne.
2. W tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów.
3. Wyszukuje w tekście potrzebne informacje.
4. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom C:

1. Czyta na głos, poprawnie i wyraziście krótki i prosty tekst (także nieznan).
2. Rozumie utwory literackie i inne teksty kultury.
3. Określa podstawowe elementy świata przedstawionego w utworze literackim lub innym tekście kultury.

4. Rozumie podstawowe oraz przenośne znaczenie wyrazów w tekście.
5. Korzysta ze słowników i encyklopedii, albumów, programów multimedialnych.

Pisanie

Poziom A:

1. Pisze wszystkie małe i wielkie litery, dostrzega różnicę między literą i głoską.
2. Przepisuje wyrazy i proste zdania.
3. Pisze z pamięci (pojedyncze wyrazy) i ze słuchu (proste zdania), po omówieniu pisowni z nauczycielem.
4. Tworzy, z pomocą nauczyciela, krótkie wypowiedzi składające się z prostych zdań (opis, pozdrowienia, życzenia).
5. Pisze według wzoru krótki tekst o sobie.
6. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
7. Dbą o poprawność graficzną polskich liter.

Poziom B:

1. Pisze poprawnie małe i wielkie litery: „g”, „z”, „ż”, „rz”, „f”. Pisze z pamięci (kilka wyrazów) i ze słuchu (proste krótkie teksty).
2. Przepisuje krótkie teksty z wykorzystaniem poznanych liter.
3. Z pomocą nauczyciela tworzy krótką wypowiedź dotyczącą omawianej tematyki.
4. Pisze według wzoru proste teksty na znane mu tematy (np. związane z jego zainteresowaniami).
5. Pisze proste teksty związane z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury.
6. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
7. Na ogół pisze poprawnie ortograficznie i stosuje podstawową interpunkcję.

Poziom C:

1. Pisze wyrazy w kolejności alfabetycznej.
2. Redaguje kilkudzaniowe wypowiedzi (np. związane ze swoimi zainteresowaniami).
3. Tworzy wypowiedź związaną z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury.
4. Zna i na ogół stosuje zasady ortografii i interpunkcji – „ó” niewymienne, „ż”, „rz”. Stosuje wielką literę w nazwach geograficznych.

KARTA PROGRAMU nr 21 (*Maria Lorek*)

Temat zajęć: **Polskie góry**

Temat dla poziomu I: **Na góralską nutę.**

Temat dla poziomu III: **Wyprawa w Tatry.**

Temat dla poziomu II: **Zima w górach.**

Pozio	Główne działania
-------	------------------

m	
I	<p>Temat: Na góralską nutę.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie w tematykę: Oglądanie przestrzennej mapy Polski. Ustalanie, gdzie znajdują się góry. Gdzie są najwyższe szczyty. 2. Tworzenie mapy myśli. Co nam się kojarzy z górami? Ustalenie, co dzieci już wiedzą na temat polskich gór. 3. Zabawa ruchowa z opowieścią <i>Zasiali górale</i>: Stajemy w grupach po sześć osób, dłonie opieramy na barkach sąsiadów. Śpiewając, podnosimy raz jedną, raz drugą nogę. W czasie refrenu dobieramy się parami i wirujemy. 4. Oglądanie zdjęć krajobrazu górskiego. Nazywanie poszczególnych elementów krajobrazu, poprzez wskazywanie elementów na ilustracji: góra, góral, góralka, turnia, hala, owieczka, ciupaga. 5. Prace plastyczne: Wyklejanie wata wnętrza konturu owieczki. 6. Słuchamy i oglądamy prezentacje prac grupy starszej. 7. Ilustrujemy ruchem do muzyki wiersz W. Chotomskiej <i>Zbójnicki</i> z tomiku <i>Tańce górskie</i>. 8. Słuchanie nagrania gwary góralskiej. 9. Góralskie przysmaki – ser górski — oscypek.
II	<p>Temat: Zima w górach.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oglądanie mapy Polski. Umiejscowienie pasm górskich: Tatry, Beskidy, Bieszczady, Sudety. 2. Oglądanie zdjęć, prezentacji multimedialnych, filmów prezentujących różnorodny krajobraz polskich gór, zwrócenie uwagi na zimowy krajobraz gór. 3. Wprowadzenie spółgłoski „g” na podstawie wyrazu: „góry” oraz „G” jak Giewont. 4. Ćwiczenia w pisaniu. <u>Ćwiczenie czujności ortograficznej „ó”</u>. 5. Czytanie tekstów z wykorzystaniem słownictwa: góry, góral, góralka, regle, grota, gawra, legowisko, gawęda, grule (po góralsku ziemniaki), ładny widok, panorama, pamiątka, ciupaga, kolejka linowa, Kasprowy, wejść, wspinamy się, turysta, ogromne,

	<p>granitowe, gawęda, legenda o Morskim Oku, watra – ognisko, baranki, jodły, sosny, skały, turysta, Janosik, graby, buki, góralski taniec, góralskie piosenki, kulig.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Prace plastyczne: Zima w górach. 7. Oglądanie zdjęć przedstawiających Zakopane – „zimową stolicę Polski”. Atrakcje turystyczne. 8. Słuchanie i oglądanie prezentacji grupy starszej. 9. Słuchanie nagrania gwary góralskiej. 10. Słuchanie muzyki góralskiej.
<p style="text-align: center;">III</p>	<p>Temat: Wyprawa w Tatry.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie w tematykę. Zaproszenie do wędrówki w góry słowami poety: Hej ze mną w Tatry! W ziemię czarów. Na strome szczyty gór... " (Władysław Anczyc). 2. Przygotowanie materiału dydaktycznego do samodzielnej pracy w grupach: albumy, pocztówki, słowniki, programy multimedialne, dostęp do Internetu. 3. Podział dzieci na 3 grupy: folklorystyczną, gawędziarzy i przyrodników. <p>Zadania dla grupy folklorystycznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Odszukajcie w albumach lub Internecie zdjęcia i krótki opis stroju góralskiego: damskiego i męskiego, możecie skorzystać z zasobów Internetu. – Stwórzcie mini-słownik "góralsko-polski", ułóżcie słowa alfabetycznie. – Odszukajcie zdjęcia i krótkie informacje na temat sztuki góralskiej: malowanie na szkle, rzeźbie w drewnie. <p>Zadania dla grupy gawędziarzy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Odszukajcie legendę <i>O śpiących rycerzach</i>. – Podzielcie legendę na części. – Do każdej części narysujcie ilustrację.

–Tekst legendy przeczytajcie z podziałem na role.

Zadania dla grupy przyrodników

– Odszukajcie zdjęcia i krótkie informacje na temat zwierząt zamieszkujących Tatry: niedźwiedzia, kozicy, świstaka oraz występujących tam roślin, krokusa, pierwiosnka wyniosłego, szarotki alpejskiej.

4. Prezentacja prac poszczególnych grup.

5. Ćwiczenia ortograficzne na bazie poznanego słownictwa (wyrazy z „h” i „ch”).

6. Wysłuchanie muzyki góralskiej. Próby tańca zbójnickiego i krzesanego.

KARTA PROGRAMU nr 22 (Maria Lorek)

Temat zajęć: **Stolica Polski – Warszawa**

Temat dla poziomu I: **Warszawska Syrenka.**

Temat dla poziomu II: **Na królewskim zamku.**

Temat dla poziomu III: **Warszawa, jej zabytki, legendy i historia.**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Warszawska Syrenka.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Odczytanie zagadki o Syrencie: <i>Kamienna panienka miecz i tarczę ma w rękach. Choć nie jest rycerzem, to stolicy nam strzeże.</i> Rozmowa: Z czym się nam kojarzy syrenka, w którym z polskich miast w herbie jest syrenka, jak ten herb wygląda?2. Praca z mapą – na rozwieszonej mapie Polski pokazujemy miejsce położenia Warszawy, planem miasta, albumami.3. Zaproszenie do „podróży” do stolicy Polski: „Jedzie pociąg z daleka, ani chwili nie czeka, konduktorze łaskawy zabierz nas do Warszawy”. Na podłodze rozłożone są pocztówki z ciekawymi miejscami, które można zwiedzić w Warszawie.4. Przystanek I – Pomnik Syrenki warszawskiej. Dzieci opowiadają co wiedzą na ten temat, następnie starsze dzieci czytają młodszym

	<p><i>Legendę o warszawskiej Syrence. Kolorowanie herbu Warszawy.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Przystanek II: Zamek królewski –oglądanie zdjęć w albumach. Budowanie zamku z klocków. 6. Przystanek III: Łazienki – oglądanie zdjęć, filmu. 7. Przystanek IV: Pałac Kultury i Nauki lub inne wybrane miejsca. 8. Podsumowanie zajęć: uzupełnianie zdań: Stolicą Polski jest.... Warszawa leży nad rzeką.... Najbardziej znaną legenda o Warszawie to.... W herbie Warszawy jest.... Najpiękniejszy zamek to.... 9. Przystanek V: warszawskie lotnisko – powrót do aktualnego miejsca zamieszkania. Wykonanie samolocików z papieru.
II	<p>Temat: Na królewskim zamku.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odgadywanie zagadek związanych ze stolicą. 2. Praca z mapą i albumami. 3. Zaproszenie do „podróży” do stolicy Polski: „Jedzie pociąg z daleka, ani chwili nie czeka, konduktorze łaskawy zabierz nas do Warszawy”. Na podłodze rozłożone są pocztówki z ciekawymi miejscami, które można zwiedzić w Warszawie. 4. Przystanek I: Pomnik Syrenki warszawskiej. Układanie historyjki obrazkowej przedstawiającej wydarzenia w legendzie. Dopasowywanie podpisów do ilustracji. 5. Przystanek II: Zamek królewski. Dzieci opowiadają co wiedzą, przeglądają zdjęcia w albumach. Wprowadzenie litery „z” – zamek oraz „Z” – Zygmunt Waza. Ćwiczenia w pisaniu: zamek królewski, zabytek, kolumna Zygmunta, muzeum, zbroja, obrazy, zegary. 6. Czytanie tekstu o zamku. 7. Przystanek III: Łazienki – wysłuchanie utworu F. Chopina. 8. Przystanek IV: Pałac Kultury i Nauki lub inne wybrane miejsca. 9. Podsumowanie – wspólne zredagowanie i zapisywanie (na tablicy) kilku prostych zdań o stolicy – przepisanie do zeszytów. 10. Przystanek V: warszawskie lotnisko – powrót do aktualnego

	miejsca zamieszkania. Pokazanie trasy lotu na mapie lub globusie.
III	<p>Temat: Warszawa, jej zabytki, legendy i historia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie wspólnie z nauczycielem zagadek związanych z Warszawą. 2. Praca z mapą – na rozwieszonej mapie Polski pokazujemy miejsce położenia Warszawy, planem miasta, albumami. 3. Zaproszenie do „podróży” do stolicy Polski. Na podłodze rozłożone są pocztówki z ciekawymi miejscami, które można zwiedzić w Warszawie. 4. Przystanek I: Pomnik Syrenki warszawskiej. Nauczyciel (lub starsze dziecko) przypomina <i>Legendę o warszawskiej Syrence</i>, a następnie zapoznaje uczniów z inną legendą: <i>O złotej kaczce</i> wg Artura Oppmana. 5. Rozmowa na temat legendy: Jaką tajemniczą postać zobaczył Tomek w podziemiach zamku? Dlaczego chłopiec nie został bogatym człowiekiem? Co to znaczy, że Tomek miał dobre serce. Samodzielne układanie zdań oceniających bohatera – zapis. 6. Przystanek II: Zamek Królewski. Dzieci opowiadają co wiedzą, przeglądają zdjęcia w albumach. Poznanie ważniejszych wydarzeń związanych historią stolicy. Praca z tekstem popularnonaukowym, Internetem. 7. Przystanek III: Łazienki – „spacer” po zespole pałacowo–ogrodowym. Łazienki jako siedziba króla Stanisława Augusta. Inni znani królowie polscy (Mieszko I, Bolesław Chrobry, Kazimierz Wielki). 8. Przystanek IV: Muzeum Powstania Warszawskiego. 9. Redagowanie zdań oznajmujących w czasie teraźniejszym o stolicy, np. „Zwiedzając Warszawę warto obejrzeć kilka miejsc. Na pewno warto zwiedzić Zamek Królewski. Jest tam bardzo dużo eksponatów. Przed zamkiem stoi wysoka kolumna króla Zygmunta III Wazy, który w 1596 r. przeniósł stolicę z Krakowa do Warszawy. Proponujemy również spacer po Parku Łazienkowskim, gdzie znajduje się Pałac Na Wodzie oraz pomnik Fryderyka Chopina, wielkiego kompozytora. Warszawa to siedziba władz Polski: rządu i prezydenta.”

KARTA PROGRAMU nr 23 *(Maria Lorek)*

Temat zajęć: **Od Tatr do Bałtyku**

Temat dla poziomu I: **Poznajemy nasz kraj.**

Temat dla poziomu II: **Z biegiem Wisły.**

Temat dla poziomu III: **Najpiękniejsze miasta w polskich regionach.**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Poznajemy nasz kraj.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Słuchanie, o czym szepcze Wisła: „Dawno temu żyłam we wnętrzu Baraniej Góry. Potem wydrążyłam w skale otwór i wytrysnęłam na zewnątrz. To miejsce nazywa się źródło. Najpierw mówiono o mnie „strumyk”, „potok”, potem „rzeka”. Oglądałam Kraków, Tarnobrzeg, Puławę. Teraz przepływam przez stolicę. Płynę wolno, aby obejrzeć, jak najwięcej. Może spotkam Syrenkę? Koniec mojej podróży to Gdańsk. A potem Bałtyk i nowe przygody. 2. Oglądanie mapy Polski. Wskazywanie Wisły. 3. Wspólne z dziećmi starszymi przygotowanie dużej makiety Polski. Ułożenie z wstęgi konturów. Uformowanie z bibuły rzeki Wisły: od cienkiej na południu do szerokiej na północy. Udrapowanie z bibuły morza – Bałtyku. 4. Zaproszenie do wędrowki po Polsce wspólnie z literackimi podróżnikami (np. z Pyzą <i>Pyza na polskich drózkach</i>, I i II tom Hanny Januszewskiej z ilustracjami Adama Kiliana. Wędrowkę zaczynamy w górach, u Źródeł Wisły. Wybieranie miejsc, które dzieci chcą odwiedzić. Czytanie fragmentów książek, które o tych miejscach opowiadają. Słuchanie melodii z różnych regionów Polski. 5. Prace plastyczne do wyboru przez dzieci: Góry, Jeziora, Lasy, Łąki, Pola. Nasze morze. Globalne odczytywanie podpisów. Układanie obrazków w odpowiednim miejscu na makiecie Polski. 6. Nauka piosenki <i>Płynie Wisła płynie</i>. 7. Wykonanie łódek z łupin orzechów, plasteliny i kolorowych papierowych żagielków. Utrwalenie nazw kolorów. 8. Podsumowanie, zabawa: Płyniemy Wisłą i zwiedzmy nasz kraj.
	<p>Temat: Z biegiem Wisły.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czytanie tekstu: O czym szepcze Wisła? 2. Oglądanie mapy Polski. Wskazywanie Wisły. Odczytywanie nazw

<p>II</p>	<p>miejsowości, przez które przepływa. Dobieranie kartoników z nazwami miejscowości i ilustracjami herbów miast. Zwrócenie uwagi na wielką literę w nazwach rzek i miejscowości. Ułożenie ich na makiecie Polski.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Wspólne przygotowanie z materiałów plastycznych dużej makiety Polski. 4. Zaproszenie do wędrowki po Polsce wspólnie z literackimi podróżnikami (np. z Pyzą – <i>Pyza na polskich dróżkach</i> I i II tom Hanny Januszewskiej z ilustracjami Adama Kiliana. Wędrowkę zaczynamy w górach, u źródeł Wisły. Miasta przez które przepływa Wisła: królewskie miasto Kraków, Warszawa – stolica, Toruń – miasto Mikołaja Kopernika, Malbork – zamek krzyżacki, Gdańsk – stocznia, kolebka <i>Solidarności</i>, miasto Lecha Wałęsy, kończąc nad Bałtykiem. Czytanie fragmentów książek, które o tych miejscach opowiadają. Słuchanie melodii z różnych regionów Polski. 5. Wprowadzenie litery „rz” jak rzeka i „ż” jak żagiel. Ćwiczenia w czytaniu i pisaniu z wykorzystaniem wyrazów: brzeg, port, przystanie, barki, tratwy, zimą, rzeka skuta lodem, łowienie ryb, wędka, sieci, zarzucanie, woda, droga, mosty, tama, żeglarz, żegluga, żaglówka, Pomorze. <u>Ćwiczenie czujności ortograficznej, wyrazy z „rz” i „ż”.</u> 6. Utrwalenie piosenki <i>Płynie Wisła płynie</i>. 7. Wykonanie papierowych łódek. Nadanie im nazw. Podpisanie ich imieniem i nazwiskiem. Wielka litera w nazwach własnych. Zabawa: Płyną łódki z biegiem Wisły. 8. Podsumowanie zajęć: Słuchanie wierszy o Polsce z wykorzystaniem podkładu muzycznego.
<p>III</p>	<p>Temat: Najpiękniejsze miasta w polskich regionach.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samodzielne czytanie fragmentów lektur opowiadających o polskich krajobrazach, historii, legendach. 2. Oglądanie mapy Polski. Wskazywanie granic. 3. Wspólne przygotowanie z materiałów plastycznych dużej makiety Polski.

	4. Praca z mapą fizyczną i administracyjną. Wskazanie głównych regionów Polski: Małopolska, Śląsk, Mazowsze i Podlasie, Wielkopolska i Kujawy, Warmia, Mazury i Suwalszczyzna, Pomorze; województw – ich nazwy i miasta wojewódzkie. Umieszczenie kartoników z podpisami na makiecie.5. Praca w grupach: Poszukiwanie w albumach, atlasach, przewodnikach, filmach, Internecie oraz na podstawie lektur, informacji o regionach Polski. Uzupełnianie kart pracy wg podobnego modelu, np.: położenie, krajobraz, najważniejsze miasta, ciekawostki regionalne (np. oscypki w Zakopanem, precele krakowskie, pierniki toruńskie), kulturowe, przyrodnicze, miejsca które warto zobaczyć itp.6. Słuchanie piosenki <i>Piękna nasza Polska cała</i>.7. <u>Korekta ortograficzna i interpunkcyjna kart pracy.</u>8. Podsumowanie zajęć: Słuchanie wierszy o Polsce z wykorzystaniem podkładu muzycznego.

KARTA PROGRAMU nr 24 (Maria Lorek)

Temat zajęć: **Sławni Polacy – co o nich wiemy?**

Temat dla poziomu I: **Polscy wybitni twórcy.**

Temat dla poziomu II: **Fryderyk Chopin – „poeta fortepianu”.**

Temat dla poziomu III: **Album wybitnych Polaków.**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Polscy wybitni twórcy.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Słuchanie Preludium Des-dur „Deszczowe” F. Chopina i porównanie z treścią wiersza pod tym samym tytułem. Plastyczna interpretacja muzyki: Dzieci otrzymują kartki papieru z kroplą niebieskiej farby, która ma naśladować kroplę deszczu. Z tej kropli tworzą swój tajemniczy świat inspirowany muzyką.2. Słuchanie opowiadania o małym Frycku. I dorosłym Fryderyku.3. Wysłuchanie wiersza H. Bechlerowej <i>Kiedy mamusia gra</i>, opowiadającego o muzyce F. Chopina. Porównanie własnych odczuć przy słuchaniu muzyki z wierszem: „Dziwna to jakaś muzyka/Gdy słucham i przymknę oczy,/Widzę: las, niebo, a potem... (<i>fragment</i>).4. Rozmowa z dziećmi na temat treści wiersza, wyjaśnienie pojęcia preludium.5. Rozpoznawanie instrumentów, odtwarzanych z płyty CD (flet,

	<p>skrzypce, gitara, trąbka, bęben, fortepian).</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Zabawa muzyczno-ruchowa : <i>Jestem muzykantem</i>. 7. Umieszczenie przez nauczyciela na stoliku przedmiotów potrzebnych 8. w pracy: malarza i muzyka. Zadaniem dzieci jest nazwać te przedmioty i przyporządkować do nich odpowiednie napisy: malarz, pisarz, muzyk. Rozmowa na temat: Co tworzy malarz a co muzyk? 9. Podsumowanie: Rozmowa na temat talentów, zainteresowań, ulubionej muzyki.
II	<p>Temat: Fryderyk Chopin – „poeta fortepianu”.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Słuchanie Preludium Des-dur „Deszczowe” F. Chopina i porównanie z treścią wiersza pod tym samym tytułem. Plastyczna interpretacja muzyki. Malowanie „mokre w mokrym”. 2. Słuchanie opowiadania o małym Frycku. 3. Rozmowa na temat, dlaczego kompozytor nazywany jest „poetą fortepianu” 4. Słuchanie wiersza Wandy Chotomskiej <i>Fortepian</i>. Rozmowa na temat, skąd kompozytor czerpał inspiracje do tworzenia. Co słyhać w jego muzyce (śpiew ptaków, tętent koni, szum wiatru, krople deszczu, dzwonięcie dzwonów). 5. Rozpoznawanie instrumentów, odtwarzanych z płyty CD (flet, skrzypce, gitara, trąbka, bęben, fortepian). Dopasowywanie podpisów do ilustracji przedstawiających instrumenty. 6. Wprowadzenie litery „f” jak flet, fortepian, „F” jak Fryderyk. Odczytywanie wyrazów i zdań na bazie słów: fortepian, talent, koncerty, wynalazki, wielcy, znani, obrazy, utwory, muzyka, film, teatr, flet, fujarka, film, obrazy, farby, melodie, muzyka, utwory literackie, wynalazca, odkrywca, nagroda Nobla. 7. Uzupełnianie notatki nowo poznanymi słowami, np: Fryderyk Chopin to wybitny polski kompozytor. Pisał mazurki, polonezy,

	<p>sonaty. Nazywany jest „poetą fortepianu.</p> <p>8. Zabawa muzyczno–ruchowa: <i>Zebrał cudną Jaś kapelę</i>.</p> <p>9. Podsumowanie: Rozmowa na temat talentów, zainteresowań, ulubionej muzyki.</p>
III	<p>Temat: Album sławnych Polaków.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie w tematykę. Słuchanie Preludium Des-dur „Deszczowe” F. Chopina i porównanie z treścią wiersza pod tym samym tytułem. Plastyczna interpretacja muzyki – pastele. 2. Zapoznanie z biografią F. Chopina (np. na podstawie książki Jerzego Broszkiewicza <i>Opowieść o Szopenie</i>. Zwrócenie uwagi na zapis nazwiska: Szopen lub Chopin. 3. Zdobywanie informacji o innych znanych Polakach. Między innymi: znani z historii: Mikołaj Kopernik (astronom), Tadeusz Kościuszko (generał), Adam Mickiewicz (poeta), Jan Matejko (malarz), Maria Skłodowska-Curie (uczona – fizyk), oraz współcześni: Karol Wojtyła – Jan Paweł II, Lech Wałęsa – czym zasłużyli się dla Polski? – <u>wielka litera w pisowni imion i nazwisk</u>. 4. Tworzenie albumu wybitnych Polaków. 5. Podsumowanie: Co to znaczy: rozwijać zainteresowania, realizować marzenia, poświęcać się dla idei; być bohaterem narodowym; zostać noblistą? – <u>użycie czasownika w bezokoliczniku</u>.

MARZEC

NAZWA BLOKU PROBLEMOWEGO: „**W marcu jak w garncu**”

KRĘGI TEMATYCZNE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

<p style="text-align: center;">Ja i moi bliscy</p> <ul style="list-style-type: none"> - umiejętności i zainteresowania - emocje, marzenia, świat wyobraźni - przyjaciele, koledzy 	<p style="text-align: center;">Język nauki</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstawowe terminy z zakresu wiedzy o języku (przysłowia i porzekadła, opis postaci) - podstawowe terminy z zakresu wiedzy o literaturze – komiks jako
---	---

	gatunek
Życie codzienne - kalendarz (miesiące, dni tygodnia, pory dnia) - podstawowe czynności dnia codziennego; - moja klasa i obowiązki szkolne - zakupy (kupowanie, cyfry i liczby) - usługi (biblioteka)	Środowisko naturalne - pogoda, pory roku
	Wiedza o Polsce - święta i zwyczaje

HISTORIA, GEOGRAFIA, PRZYRODA:

Uczeń:

- 1) rozpoznaje różnorodność tradycji kulturowej i szanuje odmienności innych narodów;
- 2) opisuje polski pejzaż z uwzględnieniem pór roku oraz obyczaje związane z tymi porami roku.

LITERATURA. TEKSTY KULTURY:

Julian Tuwim, *Wiersze dla dzieci (Abecadło)*

Kornel Makuszyński, Marian Walentynowicz, *Przygody Koziołka Matołka*

Dodatkowo:

Maria Kownacka, *Plastusiowy pamiętnik*

TEMATY ZAJĘĆ: (Zaplanowane na 4 spotkania po 2,5–3 h)

1. W naszej szkole mówimy, czytamy i piszemy po polsku
2. Książki to nasi przyjaciele – korzystamy z biblioteki
3. Pożegnanie zimy – powitanie wiosny.
4. Wiosenne porządki – wkrótce Wielkanoc

NOWE LITERY: **SZ, CZ**

KOMPETENCJE JĘZYKOWE:

Słuchanie

Poziom A :

1. Rozróżnia większość głosek istotnych dla języka polskiego.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe, otrzymując dodatkowe wyjaśnienia od nauczyciela bądź starszych kolegów.
4. Rozumie proste teksty literackie wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury, poparte dodatkowymi wyjaśnieniami.

Poziom B:

1. Rozróżnia głoski współczesnej polszczyzny.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe bez dodatkowych wyjaśnień.
4. Rozumie proste teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury.

Poziom C:

1. Rozróżnia wszystkie głoski współczesnej polszczyzny.
2. Rozumie rozbudowane polecenia.
3. Rozumie złożone wypowiedzi monologowe i dialogowe – dialog między bohaterami literackimi.
4. Rozumie teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną), w tym komiksy, filmy.

Mówienie

Poziom A:

1. Wymawia poznane słowa w sposób na ogół zrozumiały.
2. Tworzy z pomocą nauczyciela, krótką wypowiedź składającą się z prostych zdań.

3. Porozumiewa się w prostych sytuacjach komunikacyjnych.
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
5. Odtwarza z pamięci znane polskie przysłowia i porzekadła.

Poziom B:

1. Wymawia poznane słowa w sposób zrozumiały.
2. Skutecznie porozumiewa się w codziennych sytuacjach, stosując właściwe formy komunikowania się – mówienie w praktycznym celu, na przykład jak wypożyczyć książkę.
3. Uczestniczy w rozmowie, wyraża w prosty sposób własne zdanie.
4. Formułuje kilkuzdaniową wypowiedź, opowiada o własnych doświadczeniach, opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i sytuacje.
5. Formułuje życzenia i zaproszenie.
6. Opowiada w prosty sposób akcję utworu oraz opisuje bohaterów i relacje między nimi, a także świat przedstawiony w tekstach kultury.
7. Stosuje formuły grzecznościowe.
8. Recytuje wiersze.

Poziom C:

1. Poprawnie wymawia słowa i zwroty.
2. Wypowiada się płynnie w praktycznym celu – wypożyczanie książek.
3. Opisuje, opowiada, charakteryzuje ulubioną postać literacką.
4. Uczestniczy w rozmowie i prostej dyskusji na tematy omawiane w trakcie zajęć.
5. Stosuje formuły grzecznościowe.
6. Recytuje polskie przysłowia i porzekadła, stosując pauzę i intonację.

Czytanie

Poziom A:

1. Zna niektóre litery i odpowiadające im głoski.

2. Dzieli wyraz na sylaby.
3. Czyta na głos i cicho proste, krótkie zdania, tytuły książek i czasopism.
4. Rozumie proste i krótkie teksty użytkowe.
5. Rozumie proste i krótkie utwory literackie wspierane materiałem ilustracyjnym i inne teksty kultury.
6. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom B:

1. Czyta na głos, prawidłowo akcentując wyrazy (do wyboru):

Temat: **W naszej szkole mówimy, czytamy i piszemy po polsku**: cieszy nas, bawi, kształci, szanujemy, rozmawiamy, powtarzamy, gramy, korzystamy, przedszkole, przepraszam, proszę, nasza szkoła, szacunek, piszemy, bawimy się, pierwszaki, kasza, kasztan, kosz, koszula, koszyk, maszyna, mysz, puszka, ratusz, szalik, szklanka, szkło, szyny, szyszka, uszy, młodszy, starszy, szklany, najlepszy, szeroki, kosztowny, puszysty, piszemy, słyszy, szumi, zaproszenie, Mieszko, Szymon, Tadeusz, Warszawa, Wit Stwosz.

Temat: **Książki to nasi przyjaciele – korzystamy z biblioteki**: ulubione postaci z książek, lektury, wiersze, opowiadania, autorzy, ilustratorzy, kącik czytelniczy.

Temat: **Pożegnanie zimy – powitanie wiosny**: płaszczyk, parasol, czasem, często, deszcz, tęcza, czekamy, przysłowia, zwiastuny wiosny, przylot ptaków, bociany, jaskółki, budowa gniazd, krokusy, pierwiosnek, kaczeniec, kurczątka, kaczątko, topienie Marzanny, wiosenna burza, czajka, czajnik, czapka, czarodziej, królewicz, czasopismo, biblioteczka, czytelnik, człowiek, czoło, czupryna, czwartek, kaczka, liczba, nauczyciel, oczy, paczka, poczta, taczka, tarcza, uczniowie, zwyczaje, czarny, czerwony, czeka, czyta, mruczy, szepcze, czule, czysto, Rzeczpospolita Polska.

Temat: **Wiosenne porządki – wkrótce Wielkanoc**: wesola pora, wyższa temperatura, kwiaty, listki, spacer, zabawy, powietrze, wietrzyk, wiosna, lato, kartki z kalendarza, zrywamy, palma wielkanocna, porządki, Wielki Piątek.

2. Rozumie krótkie teksty użytkowe – Regulamin Biblioteki, karta czytelnicza.
3. Rozpoznaje formy użytkowe, np. życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, list, prosta instrukcja, regulamin (np. korzystania z biblioteki).
4. Rozumie krótkie utwory literackie i inne teksty kultury.
5. W tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów.
6. Wyszukuje w tekście potrzebne informacje.
7. Korzysta z obrazkowych słowników, encyklopedii, dziecięcych czasopism.

Poziom C:

1. Czyta na głos, poprawnie i wyraziście krótkie fragmenty ulubionych książek. Uczestniczy w konkursie czytelniczym.
2. Rozumie utwory literackie i inne teksty kultury.
3. Określa podstawowe elementy świata przedstawionego w utworze literackim lub innym tekście kultury.
4. Rozumie podstawowe oraz przenośne znaczenie wyrazów w tekście.
5. Korzysta ze słowników i encyklopedii.

Pisanie

Poziom A:

1. Pisze znaki literopodobne oraz niektóre małe i wielkie litery, dostrzega różnicę między literą i głoską.
2. Pisze po śladzie wyrazy i proste zdania.
3. Tworzy, z pomocą nauczyciela, krótką wypowiedź składającą się z prostych zdań – np. tytuł książki.

4. Dbą o poprawność graficzną polskich liter.

Poziom B:

1. Pisze poprawnie dwuznaki „sz”, „cz”.
2. Przepisuje krótkie teksty.
3. Pisze z pamięci (kilka wyrazów) i ze słuchu (proste krótkie teksty) z wykorzystaniem nowo poznanych liter.
4. Z pomocą nauczyciela tworzy metryczkę ulubionej książki.
5. Pisze według wzoru proste teksty na znane mu tematy (np. związane z jego zainteresowaniami).
6. Na ogół pisze poprawnie ortograficznie i stosuje podstawową interpunkcję.

Poziom C:

1. Pisze z pamięci (pojedyncze zdania) i ze słuchu (krótkie teksty).
2. Tworzy krótką wypowiedź na znane mu tematy, np. związane z jego zainteresowaniami czytelniczymi.
3. Tworzy wypowiedź związaną z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury.
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
5. Zna i na ogół stosuje zasady ortografii i interpunkcji. Wielka litera w tytułach książek. Wyrazy z „szcz”.

KARTA PROGRAMU nr 25 *(Dorota Koszutska)*

Temat zajęć: **W naszej szkole mówimy, czytamy i piszemy po polsku**

Temat dla poziomu I: **Przygody Koziółka Matołka.**

Temat dla poziomu II: **Nasza szkoła jest wesoła.**

Temat dla poziomu III: **Muzeum Bajki.**

Poziom	Główne działania
	Temat: Przygody Koziółka Matołka. 1. Urządzenie wystawki książek Kornela Makuszyńskiego.

I	<ol style="list-style-type: none"> 2. Przekazanie uczniom przez nauczyciela informacji o autorze. 3. Słuchanie fragmentów <i>Koziołka Matołka</i> – z płyty CD lub przeczytanego przez nauczyciela. 4. Oglądanie filmu pt. <i>Przygody Koziołka Matołka</i>. 5. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat obejrzanego filmu. 6. Ilustracja wybranej sceny z <i>Koziołka Matołka</i>.
II	<p>Temat: Nasza szkoła jest wesoła.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowa na temat: Kiedy w szkole jest wesoło? 2. Słuchanie wiersza M. Lorek <i>Szkoła jest wesoła</i>. 3. Wypowiedzi na temat, po co chodzimy do szkoły. Dlaczego uczymy się czytać i pisać. 4. Wysłuchanie wiersza W. Ostrowskiego <i>Po co uczymy się pisać?</i> 5. Wprowadzenie dwuznaku sz, Sz na podstawie wyrazu „szkoła”. Analiza i synteza sylabowa i głoskowa wyrazów z dwuznakiem sz, Sz. 6. Ćwiczenia w czytaniu: M. Lorek <i>Szklana kula</i>. 7. Nauka pisania dwuznaku sz. Pisanie wyrazów z dwuznakiem sz. Liczenie głosek i liter w wyrazach. 8. Czytanie fragmentów <i>Plastusiewego Pamiętnika</i>. 9. <u>Użycie przecinka przy wymienianiu przedmiotów</u> – „Co Tosia nosiła w piórniku?” – zapisanie nazw w zeszycie.
III	<p>Temat: Muzeum Bajki.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowa na temat ulubionych baśni, bajek. 2. Czytanie wybranej baśni polskiej np.: <i>Szewczyk Dratewka</i>. 3. Ustalenie miejsca wydarzeń, wyodrębnienie bohaterów (np. praca w parach). 4. Cechy charakterystyczne głównego bohatera. 5. Układanie dialogów między głównymi bohaterami – <u>dialog w formie pisemnej</u> – użycie myślnika i znaku zapytania.

6. Słuchanie wybranych baśni europejskich.
7. Projektowanie „Europejskiej Mapy Baśni” – skrzaty, trolle, krasnoludy.
8. Oglądanie Muzeum Bajki im. Kornela Makuszyńskiego w Pacanowie – wirtualna wycieczka (w Internecie).

KARTA PROGRAMU NR 26 *(Dorota Koszutska)*

Temat zajęć: **Książki to nasi przyjaciele – korzystamy z biblioteki**

Temat dla poziomu I: **Z wizytą w bibliotece.**

Temat dla poziomu II: **Czytamy!**

Temat dla poziomu III: **Co kryje się w książkach?**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Z wizytą w bibliotece.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wizyta w bibliotece szkolnej lub innej (np. miejskiej). Zwrócenie uwagi na urządzenie biblioteki, pracę bibliotekarki, odpowiednie zachowanie w bibliotece; założenie kart czytelniczych, wypożyczenie książek, korzystanie z czytelni, z Internetu.2. Relacja z wizyty w bibliotece szkolnej. Nawiązanie do doświadczeń dzieci. Porównanie biblioteki szkolnej z domową biblioteczką i internetową biblioteką.3. Spotkanie z książką. Przygotowanie w klasie wystawki z ulubionych książek przyniesionych przez dzieci.4. Globalne odczytywanie tytułów książek.5. Drama: Wypożyczymy książki w bibliotece. Rozmowy czytelnika z bibliotekarką lub między czytelnikami.6. Oglądanie polskich książek i czasopism.7. Tworzenie własnej książeczki obrazkowej.
II	<p>Temat: Czytamy!</p> <ol style="list-style-type: none">1. Droga książki od autora do czytelnika na podstawie historyjki obrazkowej (ilustracji) – wypowiedzi dzieci nt. osób, które pracują przy powstawaniu książki? Bogacenie słownictwa: autor, redaktor, wydawnictwo, drukarnia, księgarnia.2. Wypowiedzi uczniów nt. Moja ulubiona książka. Moje ulubione czasopismo.3. Metryczka książki (tytuł, autor, wydawnictwo, rok wydania).4. Zapisanie w zeszytach metryczki ulubionej książki.5. Budowa książki – rozdziały, ich liczba, tytuły, ilustracje.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Wprowadzenie dwuznaku „cz” jak czytam. 7. Ćwiczenia w czytaniu. 8. Tworzenie klasowego czasopisma. 9. Głośne indywidualne czytanie tytułów zgromadzonych książek na wystawie klasowej. Wielka litera w tytułach książek. 10. Wysłuchanie wiersz J. Tuwima <i>Abecadło</i>.
<p style="text-align: center;">III</p>	<p>Temat: Co kryje się w książkach? Tajemnica książek.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczenie książek w życiu człowieka. Rozmowa na temat tego. czego możemy uczyć się z książek. Bogacenie słownictwa: encyklopedia, leksykon, biografia, autobiografia. 2. Konkurs czytelniczy – konkurs pięknego czytania fragmentu utworu przygotowanego przez uczniów w domu. 3. Samodzielne redagowanie pisemnej wypowiedzi nt. „Jesteś pisarzem, napisz w kilku zdaniach, o czym byłaby twoja książka?“ Kim jest twój bohater?, Jakie miał przygody?, Gdzie mieszka ?, Kiedy to się dzieje? – <u>posługiwanie się różnymi rodzajami zdań.</u> 4. Projektowanie plakatów reklamujących książkę, którą warto przeczytać lub własną książkę. 5. Prezentacja prac. Wybranie najlepszej i najbardziej zachęcającej reklamy do kupna lub wypożyczenia książki. 6. Jak wypożyczamy książki? Karta czytelnika. Regulamin czytelnika.

KARTA PROGRAMU NR 27 (Dorota Koszutska)

Temat zajęć: **Pożegnanie zimy – powitanie wiosny**

Temat dla poziomu I: **Szukamy wiosny.**

Temat dla poziomu II: **Powrót ptaków zwiastunem wiosny w Polsce.**

Temat dla poziomu III: **Witamy wiosnę.**

Pozio m	Główne działania
I	<p>Temat: Szukamy wiosny.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Spacer do parku. Obserwacja zmian zachodzących w przyrodzie wczesną wiosną.2. Po powrocie do klasy przedstawienie dowolnymi środkami plastycznymi pracy pt. „Wczesna wiosna”. Odwołanie się do przeżyć i spostrzeżeń poczynionych na wycieczce i treści wiersza pt. <i>Wiosenne porządki</i> Jana Brzechwy, czytanego przez nauczyciela.3. Zestawienie ilustracji w podręczniku z własnymi przeżyciami.4. Oglądanie albumów i obrazków ilustrujących ptaki powracające z ciepłych krajów, budzące się zwierzęta, kwitnące rośliny.5. Czytanie globalne podpisów pod ilustracjami zwierząt, ptaków.6. Nauka piosenki o wiosnie np. <i>Wiosna tuż, tuż</i> Barbary Lewandowskiej.7. Zabawa „Ciepło – zimno“.
	<p>Temat: Powrót ptaków zwiastunem wiosny w Polsce.</p>

<p style="text-align: center;">II</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odgadywanie zagadek słownych o ptakach powracających do kraju (bocian, skowronek, kukułka, jaskółka, szpak). Próby samodzielnego układania zagadek. 2. Czytanie wiersza M. Lorek <i>Spaceruje bociek polem</i> połączone z oglądaniem ilustracji. Rozmowa na temat treści wiersza. 3. Wyszukiwanie w albumach ptaków powracających do Polski z ciepłych krajów (bociany, czaple, żurawie). 4. Utrwalenie dwuznaku cz, Cz. 5. Analiza i synteza słuchowo – wzrokowa wyrazów z głoską cz : <i>deszcz, tęcza, kaczeniec, kurczątko, czapla</i>. Liczba głosek i liter w wyrazach. 6. Tworzenia słownika tematycznego dotyczącego powrotu ptaków z ciepłych krajów: zwiastuny wiosny, przylot ptaków, bociany, jaskółki, szpaki, budowa gniazd itd. 7. Samodzielne <u>redagowanie opisu</u> bociana na podstawie zgromadzonego słownictwa i rysunku. 8. Uzupełnianie tekstu z lukami opisującymi bociana. 9. Próby naśladowania własnym głosem śpiewu ptaków. 10. Zabawa ruchowa „Bocian i żabki“. 11. Nauka piosenki o wiosnie.
<p style="text-align: center;">III</p>	<p>Temat: Witamy wiosnę.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowa na temat : Co to jest przysłowie? Jakie przysłowia ludowe znamy? 2. Poznajemy i wyjaśniamy przysłowia związane z wiosną, np. „W marcu jak w garncu“, „ Marcowa pogoda, raz słońce, raz woda“, „Kwiecień plecień co przeplata, trochę zimy, trochę lata“. 3. Układanie i zapisywanie przysłów z rozsypanki wyrazowej – ćwiczenia w pisaniu z pamięci (tekst z lukami). 4. Posługiwanie się przysłówkiem: ciepło, zimno, słonecznie, pochmurnie, deszczowo (również w różnych stopniach: ciepło, ciepłej, najcieplej). 5. Zapoznanie z ludowym obyczajem topienia marzanny związanym

	<p>Z pożegnaniem zimy na podstawie opowiadania przeczytanego przez nauczyciela.</p> <p>6. Redagowanie odpowiedzi na pytania pod kierunkiem nauczyciela: <i>Jaki zwyczaj został opisany w tekście? Co to jest marzanna i co symbolizuje?</i></p> <p>7. Wspólne wykonanie kukły marzanny z dostępnych materiałów, ustny opis.</p> <p>8. Słuchanie wiersza <i>Topimy marzannę</i> Z. Lorek.</p> <p>9. Drama: Topienie marzanny lub w plenerze (w miarę możliwości) topienie lub spalenie kukły, przy zachowaniu odpowiedniej ostrożności.</p> <p>10. Śpiewanie piosenki ludowej <i>Gaiczek zielony</i>.</p>
--	--

KARTA PROGRAMU nr 28 *(Dorota Koszutska)*

Temat zajęć: **Wiosenne porządki**

Temat dla poziomu I: **Przygotowania do Świąt.**

Temat dla poziomu II: **Kwiecień – plecień.**

Temat dla poziomu III: **Wiosenne prace na polskiej wsi.**

Poziom	Główne działania
	<p>Temat: Przygotowania do Świąt Wielkanocnych.</p> <p>1. Wiersz Jana Brzechwy pt. <i>Wiosenne porządki</i>.</p>

I	<ol style="list-style-type: none"> 2. Historyjka obrazkowa „Wiosenne porządki“ – układanie historyjki według logicznej kolejności. 3. Pogadanka – Jak pomagam mamie w wiosennych porządkach w domu? 4. Ćwiczenia w formie dramy – jak dzieci pomagają w domu? 5. Zwyczaje i tradycje wielkanocne w moim domu (w mojej rodzinie). 6. Wykonanie pisanki – naklejanki. Wystawka wykonanych pisanek.
II	<p>Temat: Kwiecień – plecień.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wiosenne przysłowia. Rozmowa na temat, dlaczego w Polsce o kwietniu mówi się kwiecień plecień. 2. Co przynosi kwiecień? Jak w Polsce bawi się 1 kwietnia? 3. Czytanie słownych żartów – utrwalenie poznanych liter. 4. Jakie zmiany zachodzą w przyrodzie? 5. Oglądanie zdjęć przedstawiających wiosnę w Polsce. 6. Sporządzenie krótkiego opisu, np. „Dni są coraz dłuższe i słoneczne. Kwitną podbiały, stokrotki, bratki. Latają motyle...”
III	<p>Temat: Wiosenne prace na polskiej wsi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oglądanie zdjęć przedstawiających polską wieś. Wieś w Polsce i kraju zamieszkania. 2. Rozmowa na temat polskiej wsi, prac rolników, ogrodników. 3. Ćwiczenia ortograficzne: ogród – ogrody. Zwrócenie uwagi na różnice w mowie i piśmie: kwiecień (słyszemy „f”, piszemy „w”), sad (słyszemy „t”, piszemy „d”) itp. 4. Co to jest skansen? Polska wieś dawno temu. Jak dawniej wyglądały prace w polu, jak dziś. 5. Rozmowa na temat tradycji ludowych: Ludowe przyśpiewki, festyny, targi, rękodzieło, wyroby rzemieślnicze. 6. Czytanie fragmentów książki E. Szelburg-Zarembiny <i>Królestwo bajki</i> – rozdz. <i>W ogrodzie króla Marcina</i>.

KWIECIEŃ

NAZWA BLOKU PROBLEMOWEGO: „Ziemia – najpiękniejszy dom
w kosmosie”

KRĘGI TEMATYCZNE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

Ja i moi bliscy - umiejętności i zainteresowania - emocje, marzenia, świat wyobraźni - najbliższa rodzina	Wiedza o Polsce - święta i zwyczaje - znani Polacy - polonica w miejscu zamieszkania
Życie codzienne - kalendarz (miesiące, dni tygodnia, pory dnia) - podstawowe czynności dnia codziennego - żywienie (potrawy – na wielkanocnym stole)	Język nauki - podstawowe terminy historyczne i geograficzne - podstawowe terminy z zakresu wiedzy o języku
Środowisko naturalne - pogoda, pory roku - rośliny i zwierzęta	Podróże i turystyka - ciekawostki turystyczne

HISTORIA, GEOGRAFIA, PRZYRODA:

Uczeń:

- 1) opowiada o najważniejszych polskich świętach (Wielkanoc) oraz związanych z nimi tradycjach, porównuje polskie tradycje świąteczne ze świętami w kraju zamieszkania;
- 2) opowiada o tradycjach swojej rodziny;
- 3) opisuje polski pejzaż z uwzględnieniem pór roku oraz obyczaje z nimi związane;
- 4) wymienia wybrane postaci z historii Polski (Mikołaj Kopernik);
- 5) wymienia najważniejsze miasta (Toruń).

LITERATURA. TEKSTY KULTURY:

E. Szelburg-Zarembina, *Królestwo Bajki* (fragmenty)

W. Chotomski, *Dzieci pana Astronoma*

H. Chmielewski, *Tytus Romek i A'Tomek – Tytus astronomem*

TEMATY ZAJĘĆ (Zaplanowane na 3 spotkania po 2,5 – 3 h)

1. Wielkanoc – zwyczaje i obrzędy w polskiej tradycji
2. Nasza planeta – Ziemia

3. W Polsce wiosna już w pełni

NOWE LITERY: ś, ń, ć, ź

KOMPETENCJE JĘZYKOWE:

Słuchanie

Poziom A :

1. Rozróżnia większość głosek istotnych dla języka polskiego.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe, o ile otrzymuje dodatkowe wyjaśnienia.
4. Rozumie proste teksty literackie wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury, otrzymując dodatkowe wyjaśnienia.

Poziom B:

1. Rozróżnia głoski współczesnej polszczyzny, w szczególności głoski miękkie „ś”, „ń”, „ć”, „ź”.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe bez dodatkowych wyjaśnień.
4. Rozumie proste teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury.

Poziom C:

1. Rozróżnia wszystkie głoski współczesnej polszczyzny.
2. Rozumie rozbudowane polecenia.
3. Rozumie złożone wypowiedzi monologowe i dialogowe.
4. Rozumie teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną), filmy, programy multimedialne.

Mówienie

Poziom A:

1. Wymawia poznane słowa w sposób na ogół zrozumiały.
2. Tworzy z pomocą nauczyciela, krótką wypowiedź składającą się z prostych zdań.
3. Porozumiewa się w prostych sytuacjach komunikacyjnych.
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
5. Odtwarza z pamięci rymowanki i inne krótkie, proste teksty.

Poziom B:

1. Wymawia poznane słowa w sposób zrozumiały.
2. Skutecznie porozumiewa się w codziennych sytuacjach, stosując właściwe formy komunikowania się.
3. Uczestniczy w rozmowie, wyraża w prosty sposób własne zdanie.
4. Formułuje kilkuzdaniową wypowiedź, opowiada o własnych doświadczeniach, opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i sytuacje.
5. Formułuje życzenia i zaproszenie.
6. Opowiada o Świątach Wielkanocnych i związanych z nimi tradycjach.
7. Stosuje formuły grzecznościowe.
8. Recytuje wiersze.

Poziom C:

1. Poprawnie wymawia słowa i zwroty.
2. Wypowiada się płynnie.
3. Opisuje, opowiada wygląd koszyczka wielkanocnego. Porównuje polskie tradycje wielkanocne ze świętami w kraju zamieszkania.
4. Uczestniczy w rozmowie i prostej dyskusji.
5. Stosuje formuły grzecznościowe.
6. Recytuje wiersze, stosując pauzę i intonację.

Czytanie

Poziom A:

1. Zna większość liter i odpowiadające im głoski
2. Dzieli wyraz na sylaby
3. Czyta na głos i cicho proste, krótkie teksty
4. Rozumie proste i krótkie teksty użytkowe
5. Rozumie proste i krótkie utwory literackie wspierane materiałem ilustracyjnym i inne teksty kultury
6. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii

Poziom B:

1. Czyta na głos, prawidłowo akcentując wyrazy (do wyboru):

Temat: [Wielkanoc – zwyczaje i obrzędy w polskiej tradycji](#): świętujemy, święconka, siadamy przy stole, wszyscy, odświętny, życzenia, śmiechy, razem, kraszanki, pisanki, zajaczek, baranek, ozdoby, słodycze, mazurki, koszyczek wielkanocny, bazie, bukszpan, borowina, gęś, kościół, leśnik, łoś, przebiśnieg, rośliny, ślimak, środowisko, świnka, wieś, leśny, roślina, Baśka, kościół, Staś, Jaś.

Temat: [Nasza planeta – Ziemia](#): naukowiec, odkrycie, myśleli, udowodnił, opisał, luneta, instrumenty, odwaga, mądrość, zmienił, nauka, słońce, planety, mleczna droga, planetarium, Święto Ziemi, sprzątanie świata, ekologia, przyroda, porządek, zakręć wodę! wyłącz światło! nie śmieć! sortuj śmieci! szkło, metal, plastik, papier, odpadki, baśń, dłoń, kamień, koń, kwiecień, leń, noc świętojańska, ogień, pień, pierścień, pomarańcza, słoń, toruńskie pierniki, wrzesień, wstań, pomarańczowy, Gdańsk, Poznań, Toruń.

Temat: [W Polsce wiosna już w pełni](#): żrebak, źródło, koń, biedronka, zaba, rak, ślimak, cielątko, żrebiątko, kurczątko, gaska, kogut, indyk, kość, liść, maść, rzeźba, rzeźbiarz, słońce, złość, źródło, dość, późno, źle, leć.

2. Rozumie krótkie teksty użytkowe – przepis na potrawę wielkanocną.

3. Rozpoznaje formy użytkowe, np. życzenia świąteczne.
4. Rozumie krótkie utwory literackie oraz teksty popularnonaukowe.
5. W tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów.
6. Wyszukuje w tekście potrzebne informacje.
7. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom C:

1. Czyta na głos, poprawnie i wyraziście krótki i prosty tekst (także nieznan).
2. Rozumie utwory literackie i inne teksty kultury.
3. Określa podstawowe elementy świata przedstawionego w utworze literackim lub innym tekście kultury.
4. Rozumie podstawowe oraz przenośne znaczenie wyrazów w tekście.
5. Korzysta ze słowników i encyklopedii.

Pisanie

Poziom A:

1. Pisze niektóre małe i wielkie litery, dostrzega różnicę między literą i głoską.
2. Pisze po śladzie (pojedyncze wyrazy i zdania).
3. Tworzy, z pomocą nauczyciela, krótką wypowiedź składającą się z prostych zdań (opis, pozdrowienia, życzenia).
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
5. Dbą o poprawność graficzną polskich liter.

Poziom B:

1. Pisze poprawnie małe i wielkie litery „ś”, „ń”, „ć”, „ź”.
2. Przepisuje krótkie teksty zawierające wyrazy ze zmiękczeniami.

3. Z pomocą nauczyciela tworzy krótką wypowiedź (opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie).
4. Pisze według wzoru proste teksty na omawiane tematy.
5. Pisze proste teksty związane z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury.
6. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
7. Na ogół pisze poprawnie ortograficznie, zwłaszcza wyrazy ze zmiękczeniami i stosuje podstawową interpunkcję.

Poziom C:

1. Pisze z pamięci (pojedyncze zdania) i ze słuchu (krótkie teksty).
2. Redaguje notkę biograficzną.
3. Tworzy wypowiedź związaną z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury – plakaty, znaki ochrony przyrody.
4. Zna i na ogół stosuje zasady ortografii (znaki miękkie „ś”, „ń”, „ź”, „ć”) i interpunkcji. Rozróżnia rodzaje zdań. Zapisuje zdania oznajmujące, pytające, wykrzyknikowe.

KARTA PROGRAMU nr 29 (*Maria Lorek*)

Temat zajęć: Wielkanoc – zwyczaje i obrzędy w polskiej tradycji

Temat dla poziomu I: **Wielkanocny koszyczek.**

Temat dla poziomu II: **Śmigus – dyngus.**

Temat dla poziomu III: **Tradycje i zwyczaje wielkanocne.**

Poziom	Główne działania
--------	------------------

I	<p>Temat: Wielkanocny koszyczek.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oglądanie zawartości wielkanocnego koszyczka. Nazywanie pokarmów. 2. Rozmowa na temat: Co to jest „święconka”, czego symbolem jest jajko, jakie prezenty przynosi „zajaczek”? 3. Oglądanie zdjęć tradycyjnych polskich pisanek i kraszanek. 4. Globalne czytanie wyrazu „jajko”. 5. Prace plastyczne – malowanie pisanek, kraszanek. 6. Dekorowanie świątecznego stołu. 7. Słuchanie wierszy na temat świąt wielkanocnych. 8. Wspólne (słowne) układanie świątecznych życzeń. 9. Dzielenie się jajkiem. Wzajemne składanie sobie życzeń.
II	<p>Temat: Śmigus – dyngus.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Układanie w wielkanocnym koszyczku potraw zgodnie z czytanim przez nauczyciela utworem. 2. Dopasowywanie podpisów do nazw pokarmów: jajko, chleb, kiełbasa, baranek. 3. Rozmowa na temat śmigusa dyngusa. 4. Nauka przyśpiewki ludowej <i>Dyngus</i> (ze zbiorów J. Gorzechowskiej). 5. Rozwiązanie logogryfu z hasłem: Wielkanoc. 6. Rozmowa o świątecznych zwyczajach w oparciu o własne doświadczenia, materiał ikonograficzny i opowiadanie nauczyciela. 7. Prace plastyczne: Projektowanie kartki świątecznej. 8. Wprowadzenie litery „ś” jak śmigus – dyngus, święconka, święta. 9. Odszukiwanie głoski miękkiej „ś” w imionach (np. Baśka, Zośka, Kaśka, Gośka, Jaś, Staś) i innych wyrazach, związanych z Wielkanocą (święconka, śniadanie, święcenie pokarmów, śmigus-

	<p>dyngus, kościół).</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Wyszukiwanie wyrazów ze zmiękczeniem „si”, np.: siano, siąpi, się, misie oraz imionach: Zosia, Basia, Kasia, Marysia, Krysia. 11. Nauka pisania „Ś, ś”; tworzenie i przepisywanie wyrazów i zdań. 12. Tworzenie wielkanocnego słowniczka tematycznego. 13. Czytanie tekstu na temat świąt. 14. Pisanie krótkich życzeń na kartce świątecznej. Adresowanie koperty. 15. Dzielenie się jajkiem. Wzajemne składanie sobie życzeń.
<p>III</p>	<p>Temat: Tradycje i zwyczaje wielkanocne.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustne i pisemne opisywanie wielkanocnego koszyčka. 2. Oglądanie obrazów przedstawiających świąteczne, regionalne tradycje. 3. Prace plastyczne: projektowanie i wykonanie palmy wielkanocnej. 4. Zapoznanie się z przepisami polskiej kuchni oraz sposobami dekoracji stołu na wielkanocne śniadanie. 5. Czytanie wybranego przepisu z „Kuchni Polskiej”, np. na wielkanocnego mazurka. 6. Zastanawianie się, ile znaczeń w polskiej mowie posiada wyraz „mazurek”. 7. Wypisywanie z przepisu produktów (rzeczowniki), wyrazów oznaczających czynności (czasowniki) 8. Samodzielne czytanie opowiadania na temat świątecznych zwyczajów. Czytanie ze wskazaniem miejsca, czasu i postaci. 9. Redagowanie życzeń. <u>Wielka litera w imionach, nazwiskach, nazwach miejscowości.</u> 10. Dzielenie się jajkiem. Wzajemne składanie sobie życzeń.

KARTA PROGRAMU nr 30 (Maria Lorek)

Temat zajęć: Nasza planeta – Ziemia

Temat dla poziomu I: **Dbamy o miejsce, gdzie mieszkamy – Święto Ziemi.**

Temat dla poziomu II: **Słońce i Ziemia – Mikołaj Kopernik.**

Temat dla poziomu III: **My, mali ekolodzy.**

Pozio m	Główne działania
I	<p>Temat: Dbamy o miejsce, gdzie mieszkamy – Święto Ziemi.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Rozmowa w kręgu: O miejscu zamieszkania, urodzenia. Pokazywanie miejsc na mapie, globusie. Globus jako model planety. Nasza planeta w systemie słonecznym.2. Oglądanie makiety systemu słonecznego. Rozwiązanie zagadki: „Złota kula, wokół której wszyscy się kręcimy, świeci jasno, gdy jest lato, błednie w środku zimy”.3. Wyprawa w kosmos. Pokaz zasady działania rakiety – doświadczenie z balonikiem.4. Zabawy w planety. Krążenie Ziemi wokół Słońca. Wyjaśnienie znaczenia słów: planeta, kosmos.5. Rozmowa na temat, że Ziemia jest domem wszystkich ludzi, zwierząt i roślin. Nawiązanie do lektury <i>Królestwo bajki</i> Ewy Szelburg Zarembiny. Wysłuchanie przesłania Autorki.6. Burza mózgów: Jak dbać o Ziemię? Dlaczego obchodzimy Święto Ziemi?7. Podsumowanie: W jaki sposób każdy z nas może przyczynić się do dbania o naturalne środowisko? Co oznacza „sprzątanie świata”? Po co należy segregować śmieci? Stwierdzenie, że każdy może przysłużyć się do tego, by świat stał się oazą porządku, a nie wysypiskiem śmieci.

	<p>8. Słuchanie utworów literackich na temat „przyjaźni ze światem”.</p> <p>9. Prace plastyczne: Jak wykorzystać niepotrzebne odpadki: kartony, pudełka, kapsle itp.?</p> <p>10. Prezentacja prac.</p>
<p>II</p>	<p>Temat: Słońce i Ziemia – Mikołaj Kopernik.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowa na temat: Ziemia jako jedna z planet. Uzmysłowanie dzieciom ich miejsca na Ziemi – od najbliższego do najdalszego (rodzina – miejscowość – Polska – Europa – planeta Ziemia) i odwrotnie (planeta Ziemia – Europa – Polska – miejscowość – rodzina). 2. Oglądanie map nieba, modelu układu słonecznego. Rozwiązanie zagadki: „Gwiazdy nocą obserwuje, liczy, mierzy, opisuje. Dzięki niemu nawet dzieci, wiedzą czemu Słońce świeci”. 3. Obejrzenie obrazu Jana Matejki „Kopernik”. 4. Rozmowa na temat Mikołaja Kopernika i jego odkrycia. Co znaczą słowa: „Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię, polskie go wydało plemię.” 5. Szukanie informacji o astronomie w encyklopedii, książkach popularnonaukowych, Internecie. Oglądanie fragmentu filmów np. <i>Gwiazda Kopernika</i>. 6. Wysłuchanie opowiadania M. Lorek <i>Zanim Kopernik odkrył, że Ziemia jest okrągła</i>. 7. Doświadczenie: Ziemia krąży wokół Słońca – globus, lampa. 8. Zabawy w planety. Odczytywanie nazw planet oraz wyrazu „słońce” jako wprowadzenie w naukę pisania i czytania głoski „ń”. 9. Czytanie tekstu M. Lorek <i>Słońce i Ziemia</i>. 10. Ćwiczenia w pisaniu litery „ń” w wyrazach: słońce, Toruń. 11. Czytanie fragmentów lektury <i>Tytus, Romek i A'tomek</i>, księga o astronomii. 12. Układanie i zapisywanie kilku zdań na temat postaci polskiego astronoma.

	<p>13. Oglądanie albumów o Toruniu. Ustalanie z czego słynie. Kosztowanie pierników. Pisanie wyrazów oraz zdań z wykorzystaniem „ni”.</p> <p>14. Podsumowanie: Co to znaczy dbać o naszą planetę, dlaczego mówimy: Matka Ziemia?</p>
<p>III</p>	<p>Temat: My, mali ekolodzy.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Słuchanie fragmentów utworu W. Chotomskiej <i>Dzieci Pana Astronoma</i>. Nazywanie planet. 2. Redagowanie i zapis krótkiego tekstu o Mikołaju Koperniku: Mikołaj Kopernik to polski astronom. Napisał dzieło <i>O obrotach ciał niebieskich</i>. Odkrył, że Słońce jest w centrum układu słonecznego, a wszystkie planety, łącznie z Ziemią krążą wokół Słońca”. 3. Rozmowa: O czym porozmawiałbym z panem Mikołajem? 4. Tworzenie słowniczka tematycznego o naszej planecie Ziemi, otaczającym nas środowisku społeczno – przyrodniczym oraz wzajemnych zależnościach. Wyjaśnianie pojęcia „ekologia, ekolog”. 5. Oglądanie filmów, książek, plakatów tematycznie związanych z ochroną środowiska. 6. Czytanie fragmentów lektury <i>Królestwo bajki</i>. Interpretacja przesłania Autorki: „Gdyby mnie któreś z Was zapytało, gdzie mieszkam – odpowiem bez wahania; „ W najpiękniejszym Domu, jaki krąży w Kosmosie” – a Wy od razu będziecie wiedzieli (każde dziecko dziś wie!), że tym Domem jest planeta Ziemia. I że to jest nasz Wspólny Dom” 7. Wysłuchanie wiersza Z. Lorek <i>Bajka i Czarodziej</i>. 8. Drama: Co by było, gdyby nad światem zapanował smog? 9. Zaprojektowanie i wykonanie znaków ekologicznych. 10. Tworzenie przewodnika dla Młodego Ekologa. <u>Utrwalenie zdań wykrzyknikowych.</u> 11. Ochrona przyrody w Polsce. Parki, rezerваты, rośliny chronione. 12. Podsumowanie: Nasze działania na rzecz środowiska, na

	podstawie wiersz R. Ragana <i>Przyjaźnimy się z przyrodą.</i>
--	---

KARTA PROGRAMU nr 31 (*Maria Lorek*)

Temat zajęć: W Polsce wiosna już w pełni

Temat dla poziomu I: **Witaj wiosno!**

Temat dla poziomu II: **Wiosna na łące, w sadzie, ogrodzie.**

Temat dla poziomu III: **Świat roślin i zwierząt.**

Poziom	Główne działania
I	Temat: Witaj wiosno! 1. Spacer po najbliższej okolicy. Obserwacja przyrody. Rozmowa na temat, jak wyglądałby spacer, gdybyśmy spacerowali w rodzimych miejscach w Polsce. Co jest podobne, co inne.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Kolorowanie wiosennych obrazków na podstawie wzoru. 3. Nauka piosenek o wiosnie (<i>Kle, kle boćku, Była sobie żabka mała</i>). 4. Lepienie w glinie lub plastelinie: zwierzęta w zagrodzie, mamy i ich dzieci. 5. Słuchanie utworów o wiosnie. 6. Podsumowanie: Wiosenny taniec przy muzyce. Improwizacja ruchowa: Świat budzi się do życia.
II	<p>Temat: Wiosna na łące, w sadzie, ogrodzie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oglądanie ilustracji przedstawiających wiosenne zjawiska przyrodnicze na łące, w lesie, sadzie, w wiejskiej zagrodzie. 2. Ozdabianie gałązek żółtą bibułą – forsycja „złoty deszcz”. 3. Podział na grupy: <p>Grupa 1. Rośliny na łące i polu. Rozpoznawanie polskich kwiatów. Wiosenne kwiaty chronione. Kolorowanie kwiatów na podstawie wzoru. Kwitnące krzewy. Prace na polu.</p> <p>Grupa 2. Rośliny w sadzie i ogrodzie. Budowa kwiatu np. tulipana, bratka. Słuchanie wiersza <i>Jabłoneczka</i> M. Konopnickiej. Obserwacja kwitnących drzew i krzewów. Rozpoznanie jabłoni, gruszy, śliwy, agrestu, porzeczek itp. Założenie klasowej hodowli drzewka owocowego. Czym różni się krzew od drzewa?</p> <p>Grupa 3. Zwierzęta na łące, w polu. Oglądanie drobnych zwierząt – żaba, dżdżownica, motyl, ćma, ślimak, pszczoła. Dowiadywanie się o ich użyteczności. Dowiadywanie się, jak odżywiają się zwierzęta żyjące w naturalnym środowisku. Obserwacja ptaków. Śpiew. Powrót z ciepłych krajów. Zakładanie gniazd. Karmienie młodych.</p> <p>Grupa 4. Wiejska zagroda. Obserwacja zwierząt – kury, kaczki, krowa, owca, koź, źrebak. Poznawanie potrzeb zwierząt domowych oraz pracy człowieka związanej z ich hodowlą. Rozpoznanie zwierząt na podstawie głosów.</p> 4. Wprowadzenie głosek miękkich: ź – źrebak, ć – ćma. 5. Odszukiwanie głosek miękkich (i zmiękczeń) w wyrazach związanych z wiosną: źródło, liść, leć, późno, ozimina, bazie,

	<p>koziołek, bocian, ciemność, ciepło, cicho.</p> <p>6. Nauka pisania „Ć, ć; Ź, ź”; tworzenie i przepisywanie wyrazów i zdań. Ćwiczenia w czytaniu.</p> <p>7. Czytanie tekstu z wykorzystaniem poznanych liter.</p> <p>8. Podsumowanie: Zabawa ruchowa. Naśladowanie głosów i ruchów zwierząt.</p>
<p>III</p>	<p>Temat: Świat roślin i zwierząt budzi się do życia.</p> <p>1. Oglądanie albumów, programów multimedialnych, czytanie tekstów popularnonaukowych, wierszy oraz fragmentów lektury E. Szelburg-Zarembiny <i>Królestwo bajki</i> – rozdziału Ogród Króla Marcina. Zwrócenie uwagi na różne formy przekazu literackiego (naukowy, literacki, fikcyjny).</p> <p>2. Praca w grupach: Typowy polski świat roślin. Typowy polski świat zwierząt – <u>użycie przecinka przy wyliczaniu</u>.</p> <p>3. <u>Rzeczowniki jako nazwy zwierząt i roślin</u> – wypisywanie nazw.</p> <p>4. Rozmowa na temat, co to jest NATURA 2000 – Rośliny i zwierzęta pod ochroną – Przygotowanie szkolnej książeczki NATURA 2000.</p> <p>5. Las w Polsce. Oglądanie ilustracji. Czytanie opowiadania M. Lorek <i>Bajka o malutkiej czarownicy i lesie</i>.</p> <p>6. Praca leśnika. Poznanie nowego zawodu.</p> <p>7. Podsumowanie: Porównanie świata roślin i zwierząt ze światem roślin i zwierząt kraju, w którym przebywają dzieci.</p>

MAJ/ CZERWIEC

NAZWA BLOKU PROBLEMOWEGO: **Kolorowa Polska**

KRĘGI TEMATYCZNE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

Wiedza o Polsce <ul style="list-style-type: none">- symbole narodowe- święta i zwyczaje- znani Polacy- polonica w miejscu zamieszkania	Życie codzienne <ul style="list-style-type: none">- kalendarz (miesiące, dni tygodnia, pory dnia)- podstawowe czynności dnia codziennego;- moja klasa i obowiązki szkolne
Ja i moi bliscy <ul style="list-style-type: none">- umiejętności i zainteresowania- emocje, marzenia, świat wyobraźni	Język nauki <ul style="list-style-type: none">- podstawowe terminy historyczne i geograficzne- podstawowe terminy z zakresu wiedzy o literaturze- podstawowe terminy z zakresu wiedzy o języku
Podróże i turystyka <ul style="list-style-type: none">- wakacje- ciekawostki turystyczne	

HISTORIA, GEOGRAFIA, PRZYRODA:

Uczeń:

- 1) wymienia symbole narodowe, wyjaśnia ich znaczenie, rozpoznaje hymn narodowy;
- 2) wymienia wybrane postaci z historii Polski (osoby związane ze sztuką);
- 3) podaje nazwę regionu, z którego pochodzi jego rodzina, opisuje krajobraz tego regionu i wymienia najważniejsze jego obiekty;
- 4) opisuje krajobrazy Polski: nadbałtycki, nizinny, wyżynny, górski;
- 5) opowiada o najważniejszych polskich świętach (państwowych) oraz związanych z nimi tradycjach; zna na pamięć kilka wybranych polskich wierszy, piosenek i przysłów.

LITERATURA. TEKSTY KULTURY:

Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego* (2 zwrotki)

Dzwon z Wieży Mariackiej

TEMATY ZAJĘĆ (Zaplanowane na 4 spotkania po 2,5 – 3 h)

1. Polska w bieli i czerwieni
2. Majowe barwy i dźwięki

3. Wkrótce kolorowe wakacje!

4. Dzieci i ich marzenia

NOWE LITERY: h, ch, dz, dź, dż

KOMPETENCJE JĘZYKOWE:

Słuchanie

Poziom A :

1. Rozróżnia większość głosek istotnych dla języka polskiego.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe, o ile otrzymuje dodatkowe wyjaśnienia.
4. Rozumie proste teksty literackie wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury, poparte dodatkowymi wyjaśnieniami.

Poziom B:

1. Rozróżnia głoski współczesnej polszczyzny z wyjątkiem najtrudniejszych.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe bez dodatkowych wyjaśnień.
4. Rozumie proste teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury.

Poziom C:

1. Rozróżnia wszystkie głoski współczesnej polszczyzny.
2. Rozumie rozbudowane polecenia.
3. Rozumie złożone wypowiedzi monologowe i dialogowe.
4. Rozumie teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) i inne teksty kultury.

Mówienie

Poziom A:

1. Wymawia poznane słowa w sposób na ogół zrozumiały.
2. Tworzy z pomocą nauczyciela, krótką wypowiedź składającą się z prostych zdań.
3. Porozumiewa się w prostych sytuacjach komunikacyjnych.
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
5. Śpiewa jedna zwrotkę hymnu polskiego.

Poziom B:

1. Wymawia poznane słowa w sposób zrozumiały.
2. Skutecznie porozumiewa się w codziennych sytuacjach, stosując właściwe formy komunikowania się.
3. Uczestniczy w rozmowie, wyraża w prosty sposób własne zdanie.
4. Formułuje kilkuzdaniową wypowiedź, opowiada o swoich marzeniach i planach wakacyjnych.
5. Opowiada ciekawych turystycznie miejscach w Polsce.
6. Stosuje formuły grzecznościowe.
7. Śpiewa hymn Polski.

Poziom C:

1. Poprawnie wymawia słowa i zwroty.
2. Wypowiada się płynnie – opisuje polskie krajobrazy.
3. Opisuje, opowiada, charakteryzuje postaci, które otrzymały bądź zasługują na „Order Uśmiechu”.
4. Uczestniczy w rozmowie i prostej dyskusji na tematy poruszane w trakcie zajęć.
5. Stosuje formuły grzecznościowe.

6. Recytuje wiersze, stosując pauzę i intonację. Śpiewa hymn Polski.

Czytanie

Poziom A:

1. Zna wszystkie litery i odpowiadające im głoski.
2. Dzieli wyraz na sylaby.
3. Czyta na głos i cicho proste, krótkie teksty.
4. Rozumie proste i krótkie teksty użytkowe.
5. Rozumie proste i krótkie utwory literackie wspierane materiałem ilustracyjnym i inne teksty kultury.
6. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom B:

1. Czyta na głos, prawidłowo akcentując wyrazy (do wyboru):

Temat: **Polska w bieli i czerwieni**: Polska, naród, polszczyzna, przodkowie, historia, hymn, symbole narodowe, orzeł, znak białego orła, legenda, tradycja, pamiętać, pamięć, hejnał, wolność, Konstytucja 3 Maja, Święto Flagi Polskiej, biel, czerwień, bohater, rodacy, chleb, chłopak, chłopiec, chmura, choroba, chór, chrzest, dach, fartuch, gmach, haft, hak, hałas, hamulec, handel, hasło, hejnał, helikopter, herbata, higiena, hobby, hulajnoga, humor, huragan, kuchnia, marchew, mech, mucha, ochrona, samochód, schody, słuch, strach, uśmiech, węż, wschód, zachód, zuch, chwali, dmucha, hoduje, słucha, pachnie, kocha, chętny, chory, handlowy, hardy, hodowlany, hojny, pochwalny, trochę, hej! hop! hura! Chopin, Lech.

Temat: **Majowe barwy i dźwięki**: pochodzenie, pochodzić, rodić się, cudzoziemiec, przeprowadzać się, obce kraje, wrócić, być sławnym, wybitny, zdolny, utalentowany, tworzyć dzieła, zasłużyć się, zdobywać nagrody, wdzięczni, wielcy, czarodziej, dzban, dziadek, dzieci, dzień, dziewczyna, dzięcioł, dziura, dziurka, dzwonek, dźwig, grudzień, kwiecień, łabędź, niedziela, niedźwiedź, październik, pędzel, poniedziałek, rodzice, rodzina, rydz, wiedźma, wrzesień, chodzi, dziękuję, dziobać, dzielny, bardzo, dzisiaj, dziesięć, dziewięć.

Temat: **Wkrótce kolorowe wakacje!**: wyjeżdżać, przejażdżka, zorganizować, spędzać wakacje, podróżować, zobaczyć, zwiedzić, zostać, w mieście, na wsi, grać, robić zdjęcia, bawić się, rozbić namiot, urządzić zabawę, drożdże, dżdżownica, dżem, dżentelmen, dżinsy, dżokej, dżdżysto, dyplom, list, adres.

Temat: **Dzieci i ich marzenia**: Dzień Dziecka, święto rodziny, prawa dziecka, Order Uśmiechu, radość, marzenia, pożegnanie.

2. Rozumie krótkie teksty użytkowe.
3. Rozpoznaje formy użytkowe, np. życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, list, prosta instrukcja.
4. Rozumie krótkie utwory literackie i inne teksty kultury.
5. W tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów.
6. Wyszukuje w tekście potrzebne informacje.
7. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom C:

1. Czyta na głos, poprawnie i wyraziście krótki i prosty tekst (także nieznan).
2. Rozumie utwory literackie i inne teksty kultury.
3. Określa podstawowe elementy świata przedstawionego w utworze literackim lub innym tekście kultury.
4. Rozumie podstawowe oraz przenośne znaczenie wyrazów w tekście.
5. Korzysta ze słowników i encyklopedii.

Pisanie

Poziom A:

1. Pisze wszystkie małe i wielkie litery, dostrzega różnicę między literą i głoską.
2. Przepisuje wyrazy i proste zdania.

3. Pisze z pamięci (pojedyncze wyrazy) i ze słuchu (proste zdania), po omówieniu pisowni z nauczycielem.
4. Tworzy, z pomocą nauczyciela, krótka wypowiedź składającą się z prostych zdań (opis , pozdrowienia, życzenia).
5. Pisze według wzoru krótki tekst o sobie – pisanie po śladzie.
6. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
7. Dbą o poprawność graficzną polskich liter.

Poziom B:

1. Prawidłowo pisze małe i wielkie litery: „h”, „ch”, „dz”, „dź”, „dż”.
2. Przepisuje krótkie teksty.
3. Pisze z pamięci (kilka wyrazów) i ze słuchu (proste krótkie teksty).
4. Z pomocą nauczyciela tworzy krótką wypowiedź (opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie).
5. Pisze według wzoru proste teksty na znane mu tematy.
6. Pisze proste teksty związane z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury.
7. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
8. Na ogół pisze poprawnie ortograficznie i stosuje podstawową interpunkcję.

Poziom C:

1. Pisze z pamięci (pojedyncze zdania) i ze słuchu (krótkie teksty).
2. Tworzy krótką wypowiedź na znane mu tematy .
3. Tworzy wypowiedź związaną z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury.
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
5. Zna i na ogół stosuje zasady ortografii pisowni „h” i „ch”, i interpunkcji.

KARTA PROGRAMU nr 32 (*Beata Pietrzyk*)

Temat zajęć: **Polska w bieli i czerwieni**

Temat dla poziomu I: **Symbole narodowe.**

Temat dla poziomu II: **Herby polskie.**

Temat dla poziomu III: **Jestem Polakiem, mieszkańcem Europy, Australii, Ameryki...**

Poziom	Główne działania
--------	------------------

I	<p>Temat: Symbole narodowe.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Demonstracja mapy Europy. Nazywanie kierunków, wskazanie położenia Polski w Europie. Sąsiedzi Polski. 2. Układanie z puzzli obrazka przedstawiającego godło i flagę Polski. 3. Pokaz symboli narodowych i rozmowa na ich temat. 4. Wysłuchanie tekstu dotyczącego źródeł państwa polskiego i historii godła. 5. Analiza i synteza słów „godło” i „flaga”. Liczenie sylab i głosek. Czytanie globalne. 6. Wysłuchanie hymnu narodowego. Zwrócenie uwagi na postawę podczas słuchania i śpiewania hymnu. 7. Rozmowa na temat, gdzie możemy znaleźć symbole narodowe Polski (monety...) i kiedy możemy usłyszeć hymn Polski? 8. Wyszukiwanie flagi Polski wśród flag innych państw, np. europejskich. 9. Wyróżnianie hymnu Polski wśród innych hymnów, np. hymnu kraju, w którym mieszkam, hymnu Europy. 10. Kolorowanie godła i flagi Polski lub wykonanie chorągiewki.
II	<p>Temat: Herby polskie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Określenie położenia Polski w Europie i świecie. Sąsiedzi Polski. Odczytanie przez chętne dzieci nazw wskazanych państw. 2. Rozmowa na temat symboli narodowych: godło i flaga Polski. Hymn. 3. Herb Warszawy – stolicy Polski. 4. Herby wybranych miast polskich. Analiza herbów. 5. Analiza i synteza słów „herb” i „chusta”. Ułożenie wyrazów z cegiełek –zaznaczenie spółgłosek i samogłosek. 6. Pokaz liter „h” jak herb i „ch” jak chusta. 7. Nauka pisania liter „h” i „ch” w liniaturze. 8. Czytanie sylab, wyrazów i zdań z literami „h” i „ch”. 9. Pisanie zdań z poznaną literą. Zwrócenie uwagi na poprawną pisownię wyrazów z „h” i „ch”. 10. Czytanie tekstu na temat powstania państwa polskiego. 11. Zaprojektowanie własnego herbu albo herbu rodziny. Prezentacja prac. Analiza herbów. 12. Podsumowanie zajęć: wiersz M. Konopnickiej <i>A jak ciebie, ktoś zapyta...</i>

III	<p>Temat: Jestem Polakiem, mieszkańcem Europy, Australii, Ameryki...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Polska na mapie Europy i świata. Podanie pełnej nazwy państwa. Określenie położenia Polski w Europie i świecie. 2. 2 Maja – Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej oraz święto Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą. 3. Zaznaczanie na mapie Europy i świata państw, w których zamieszkują Polacy. Związek między historią Polski a historią własnej rodziny. 4. <u>Pisownia wielką literą nazw kontynentów, państw, narodowości, świąt.</u> 5. Które kraje obchodzą dzień swojej flagi. Czy kraj, w którym mieszkam obchodzi święto swojej flagi? 6. Czytanie tekstu o powstaniu hymnu narodowego. 7. Wygłaszanie z pamięci i śpiewanie hymnu (dwie pierwsze zwrotki). 8. Sławni Polacy – Jan Paweł II – orędownik pokoju, Lech Wałęsa – laureat pokojowej nagrody Nobla, Maria Curie-Skłodowska – odkrywczyni radu i polonu. Polacy zasłużeni dla danego kraju np. Kościuszko, Pułaski, Domeyko. 9. Wyszukiwanie potrzebnych informacji w słownikach, encyklopediach. 10. Redagowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi pisemnej na temat jednego z wybitnych Polaków. 11. Słuchanie utworów patriotycznych, np. poloneza <i>Pożegnanie ojczyzny</i> Ogińskiego, <i>Bogurodzicy</i>.
-----	--

KARTA PROGRAMU nr 33 (*Beata Pietrzyk*)

Temat zajęć: **Majowe barwy i dźwięki. Polscy muzycy, malarze**

Temat dla poziomu I: **Melodie i piosenki z różnych stron Polski.**

Temat dla poziomu II: **Świat pełen barw i dźwięków.**

Temat dla poziomu III: **Fryderyk Chopin – czarodziej fortepianu.**

Pozio m	Główne działania
I	<p>Temat: Melodie i piosenki z różnych stron Polski.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat znanych im w Polsce miejsc. Z jakimi barwami i dźwiękami kojarzą się te miejsca.2. Melodie i piosenki z różnych regionów Polski (dwie lub trzy). Określanie ich nastroju.3. Zaznaczenie na mapie Polski regionów, z których pochodzą wysłuchane piosenki i melodie.4. Prezentacja strojów ludowych związanych z danym regionem. Określanie barw.5. Nauka wybranego tańca ludowego.
	<p>Temat: Świat pełen barw i dźwięków.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wysłuchanie Dzwonu Zygmunta i hejnału. Z jakim miastem kojarzą się te dźwięki i kiedy można je usłyszeć? – swobodne wypowiedzi uczniów.2. Oglądanie ilustracji przedstawiających Dzwon Zygmunta i Kościół Mariacki.3. Wysłuchanie legendy o hejnale z Wieży Mariackiej Zbigniewa

II	<p>Iwańskiego (czytanej przez nauczyciela lub odtworzonej z płyty CD).</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Wypowiedzi uczniów na podstawie wysłuchanej legendy. 5. Ustalenie kolejności zdarzeń w legendzie w oparciu o pytania nauczyciela. 6. Analiza i synteza wyrazu „dzwon”. Ułożenie wyrazu z cegiełek. Zaznaczenie spółgłoski „dz”. 7. Pokaz drukowanej i pisanej wielkiej i małej litery „dz”. 8. Podkreślanie w tekście wyrazów z literą „dz”. Czytanie podkreślonych wyrazów. 9. Co znajduje się we wnętrzu Kościoła Mariackiego. Oglądanie ilustracji ołtarza Wita Stwosza. 10. Rozpoznawanie dźwięku różnych dzwonów, dzwoneczków, dzwoneczków. 11. Zabawa na podstawie wiersza M. Lorek <i>Skąd biorą się dźwięki</i>. 12. Wprowadzenie dwuznaku „dź” na podstawie wyrazu „Dźwięk”. 13. Czytanie baśni M. Lorek pt. <i>O dźwiękach z łabędziej piosenki</i>. 14. Prace plastyczne „Muzyka pędzlem malowana”. Malowanie ilustracji do polskich utworów muzycznych. 15. Oglądanie obrazu T. Makowskiego <i>Dziecięca kapela</i>. 16. Podsumowanie zajęć. Utrwalenie nazw kolorów na podstawie wiersza M. Lorek <i>Ile kolorów ma maj?</i>
III	<p>Temat: Fryderyk Chopin – czarodziej fortepianu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ułożenie z puzzli ilustracji przedstawiającej pomnik Fryderyka Chopina w warszawskich Łazienkach. 2. Próba interpretacji słów C. K. Norwida „Rodem Warszawianin, sercem Polak, a talentem – świata Obywatel”. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat życia i twórczości kompozytora na podstawie informacji uzyskanych z różnych źródeł (Internet, słowniki, encyklopedie, wycinki prasowe itp.). 3. Wskazanie na mapie fizycznej Polski miejsc związanych z życiem i twórczością F. Chopina. 4. Wysłuchanie Poloneza F-dur op. 69 nr 3, mazurka F-dur, preludium A-dur. 5. Określenie nastroju w wysłuchanych utworach – użycie przysłówka. 6. Wykonanie ilustracji do wybranego utworu. 7. Pisanie opowiadań inspirowanych muzyką F. Chopina – układanie

	historii do słuchanej muzyki. 8. Nauka prostego kroku tanecznego do poloneza <i>Pożegnanie ojczyzny</i> Ogińskiego.
--	--

KARTA PROGRAMU nr 34 (*Beata Pietrzyk*)

Temat zajęć: **Wkrótce kolorowe wakacje!**

Temat dla poziomu I: **Dokąd na wakacje?**

Temat dla poziomu II: **Kolory lata.**

Temat dla poziomu III: **„Piękna nasza Polska cała”.**

Poziom	Główne działania
m	

I	<p>Temat: Dokąd na wakacje?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat wakacyjnych planów. Wakacje w mieście i na wsi, nad morzem i w górach na podstawie ilustracji, tekstów, filmów, folderów. 2. Słuchanie wierszy o tematyce wakacyjnej. 3. Wyjeżdżamy na wakacje do Polski. Wyszukiwanie i zaznaczanie na mapie Polski miejsc, które warto odwiedzić latem. 4. Gromadzenie ilustracji, zdjęć, folderów związanych z miejscami, które warto zobaczyć latem. 5. Zachęcamy do odwiedzenia... Wykonanie ilustracji miejsca, do którego odwiedzenia zachęcamy. 6. Prezentacja ilustracji. Kilkudzaniowa wypowiedź zachęcająca do odwiedzenia danego miejsca. 7. Zasady bezpieczeństwa podczas wakacji.
II	<p>Temat: Kolory lata.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat lata (najdłuższy dzień w roku, najkrótsza noc – Noc Świętojańska). 2. Pogadanka nt. wakacyjnych planów – wyjeżdżamy do Polski? 3. Polska na mapie Europy – określenie położenia. Kierunki geograficzne. 4. Jakie barwy ma Polska? – czytanie mapy fizycznej Polski. 5. Słuchanie tekstów opisujących wygląd terenów nadmorskich, nizinnych, wyżynnych i górskich – rozpoznawanie rodzaju krainy geograficznej na podstawie jej opisu. 6. Kolorowanie mapy Polski barwami oznaczającymi krainy geograficzne. 7. <u>Wielka litera w nazwach geograficznych.</u> 8. Tworzenie i zapisywanie wyrazów i zdań z nową literą. 9. Czytanie wiersza M. Lorek <i>Przygody „dź”</i>. 10. Pokaz drukowanej i pisanej, wielkiej i małej litery „dź”. Pisanie litery „dź”, „Dź” w liniaturze. Układanie i zapisywanie zdań z dwuznakiem. 11. Rozmowa na temat, jakie przygody chcielibyście przeżyć na wakacjach. 12. Wyszukiwanie i zaznaczanie na mapie Polski miejsc, które warto odwiedzić (zgadnij, dokąd wyjeżdżam). Określanie położenia danego miejsca – kraina geograficzna. 13. Przypomnienie zasad bezpieczeństwa (w górach, nad wodą, na wsi, w mieście) – <u>utrwalenie rodzajów zdań.</u>

	<p>14. Pozdrowienia z wakacji (list, pocztówka, e-mail). Adresat i nadawca.</p>
<p>III</p>	<p>Temat: „Piękna nasza Polska cała”.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Indywidualne wypowiedzi uczniów na temat wakacyjnych planów (kraj, miejsca, środek transportu, przygotowania do wyjazdu). 2. Praca z mapą – wskazanie położenia i granic Polski; kierunki: wschód-zachód, północ-południe oraz pośrednie: półn.- wsch., półd.-zach). 3. Czytanie ofert wakacyjnych z Polski – wyszukiwanie i zaznaczanie na mapie Polski miejsc, które warto odwiedzić (nie tylko latem) – zabawa: zgadnij, dokąd pojedę. 4. Zachęcamy do zwiedzania Polski. Sporządzenie planu kilkudniowej wycieczki po Polsce. Opracowanie trasy zwiedzania. 5. Prezentacja opracowanej trasy wycieczki po Polsce. 6. Zaznaczenie trasy wycieczki na mapie fizycznej Polski. 7. Przygotowanie folderu reklamującego wycieczkę – tekst zachęcający do odwiedzenia Polski (miejsca, zabytki, środki transportu, noclegi, posiłki, czas zwiedzania ...) oraz ilustracje lub zdjęcia reklamowanych miejsc lub zabytków – <u>zdanie wykrzyknikowe</u>. 8. <u>Stopniowanie przymiotnika</u> – np. miejsca: ciekawe, ciekawsze, najciekawsze; noclegi: tanie, najtańsze; posiłki: smaczne, smaczniejsze, najsmaczniejsze.

KARTA PROGRAMU nr 35 (Maria Lorek)

Temat zajęć: Dzieci i marzenia

Temat dla poziomu I: **Kolorowy Dzień Dziecka.**

Temat dla poziomu II: **My Dzieci – nasze prawa i obowiązki.**

Temat dla poziomu III: **Polski Dziecięcy Order Uśmiechu.**

Poziom	Główne działania
I	<p>Temat: Kolorowy Dzień Dziecka.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Rozmowa w kręgu na temat dziecięcych marzeń, uczuć, emocji, ulubionych zajęć, zabaw.2. Zabawa w skojarzenia: Kolory i emocje. Wyjaśnianie zwrotów: „patrzeć na świat przez różowe okulary”, „mieć zielono w głowie”. Ustalanie, które barwy są wesołe, a które smutne.3. Wysłuchanie wiersza M. Lorek <i>Różowa bajka</i>.4. Rozwiązywanie zagadek.5. Zabawa muzyczno – ruchowa: „Kolorowy rap” – tworzymy tekst, melodię, ruch, np.: „Czerwony jak biedronka, żółty jak kolor słońka”.6. Wysłuchanie baśni M. Lorek <i>Bajka o tym, kto wymyślił kolory</i>.7. Prace plastyczne: Moje marzenia.8. Założenie „skrzynki na marzenia”. Opowiadanie o nich starszym kolegom, którzy zapisują „marzenie – życzenie” na drugiej stronie obrazka. Schowanie życzeń w skrzynce, którą otworzy się za rok.9. Rozmowa na temat planów wakacyjnych i zasad bezpieczeństwa.10. Wspólna zabawa z poczęstunkiem.

<p style="text-align: center;">II</p>	<p>Temat: My dzieci – nasze prawa i obowiązki.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do zajęć: Test: „Czy jesteś szczęśliwy?” 2. Czytanie utworu H. Sienkiewicza pt. <i>Bajka</i>. 3. Jacy jesteśmy, jacy być powinniśmy – ustalanie katalogu cech z wykorzystaniem metody pokera kryterialnego. Przypomnienie, co to jest przymiotnik. 4. Rozmowa na temat dziecięcych praw i obowiązków. 5. Wysłuchanie wiersza R. Ragana <i>Prawa dziecka</i>. 6. Zapisywanie samodzielnie lub z pomocą nauczyciela: Czego oczekivalibyśmy w naszej szkole w przyszłym roku? 7. Projektowanie i wykonanie „skrzynki na marzenia”. 8. Zapisywanie samodzielnie lub z pomocą nauczyciela marzeń: Czego oczekivalibyśmy w naszej szkole w przyszłym roku. 9. Rozmowa na temat wakacyjnych planów i zasad bezpieczeństwa. 10. Wspólna zabawa z poczęstunkiem.
<p style="text-align: center;">III</p>	<p>Temat: Polski Dziecięcy Order Uśmiechu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowy w kręgu na temat co dzieci cenią sobie w dorosłych. 2. Rozmowa na temat sławnych Polaków (m.in. Janusz Korczak) i tego, co im zawdzięczymy. Wypowiedzi, kim chcę zostać w przyszłości. Jak dzieci mogą podziękować dorosłym. 3. Czytanie o tym, jak powstała idea wręczania Orderu Uśmiechu, korzystanie z Internetu. 4. Nauka na pamięć wiersza M. Lorek <i>Order uśmiechu</i>. 5. Rozmowa na temat, komu dzieci przyznałyby taki order i dlaczego. 6. Prace plastyczne: Order Uśmiechu. 7. Pisanie słownej wypowiedzi na temat: Kim chciałbym być, gdy dorosnę? – Umieszczenie wypowiedzi w „skrzynce na marzenia”. 8. Rozmowa na temat wakacyjnych planów i zasad bezpieczeństwa – <u>użycie wykrzyknika w zdaniu</u>. 9. Wspólna zabawa z poczęstunkiem.

Maria Lorek

4. Procedury osiągnięcia celów i sposoby realizacji

SPOTKANIA Z POLSKĄ MOWĄ

Słuchanie opowiadań stwarza okazję do poznawania różnych sytuacji z życia społecznego, logicznego myślenia, formułowania ocen i wyciągania wniosków, wyrabia umiejętność skupiania uwagi, wdraża do stosowania prawidłowych polskich konstrukcji składniowych oraz tworzenia dłuższych wypowiedzi na określony temat. Słuchanie opowiadań rozwija wyobraźnię, pozwala na ocenę postępowania bohaterów, umożliwia identyfikowanie się z postaciami stanowiącymi wzór postępowania. Treści słuchanych opowiadań oddziałują na uczucia i postawy społeczno-moralne, wzbogacają wiedzę i utrwalają wiadomości.

Rozmowy uczą dialogu, kształtują zdolność skupienia uwagi i uważnego słuchania wypowiedzi innych, umożliwiają zadawanie dzieciom pytań i uzyskiwanie na nie odpowiedzi, porządkują zdobyte wiadomości, sprzyjają wyjaśnianiu i zrozumieniu zjawisk i związków przyczynowo-skutkowych. Pozwalają na kierowanie obserwacjami, zachęcają do zadawania przez dzieci pytań. Pomagają w tworzeniu i uściśleniu pojęć ogólnych. Są dla nauczyciela

znakomitą okazją do kształcenia kompetencji językowych, dostosowanych do indywidualnych możliwości dzieci.

Ćwiczenie słownictwa i prawidłowej wymowy obejmuje szereg zajęć związanych z:

- ćwiczeniami oddechowymi usprawniającymi aparat oddechowy i umożliwiającymi ekonomiczne gospodarowanie powietrzem w czasie fonacji – odpowiednie regulowanie faz oddychania: wdech i wydech;
- ćwiczeniami ortofonicznymi służącymi usprawnieniu narządów mowy i utrwaleniu prawidłowej artykulacji polskich wyrazów i dźwięków;
- ćwiczeniami gramatycznymi umożliwiającymi prawidłowe stosowanie form fleksyjnych. Ćwiczenia te wzbogacają mowę o wyrażenia określające stosunki między przedmiotami, czynnościami, cechami, sprzyjają prawidłowemu używaniu przyimków, spójników, zaimków oraz przysłówków (dla określenia sposobu, miejsca i czasu);
- ćwiczeniami rozwijającymi słownictwo (w tym synonimy wyrazów), sprzyjającymi wyrażaniu myśli i uczuć w języku ojczystym.

PRACA Z TEKSTEM LITERACKIM

Przekaz literacki poszerza wiedzę, dostarcza wzorów postępowania, stanowi inspirację do zabawy. Teksty literackie kształcą pamięć słuchową, mowę, pobudzają do przewidywania, prowokują do wypowiedzi na temat przygód ze wskazaniem przyczyn i skutków i rozwijają wyobraźnię. Swobodne odtwarzanie treści sprzyja poszerzeniu możliwości interpretacyjnych (stosowanie pauz, modulowanie głosem). Przekaz literacki może dotyczyć zarówno literatury pięknej, jak i popularnonaukowej. Ta druga przybliża i pomaga zrozumieć świat przyrody, wprowadza i utrwala ważne informacje przyrodnicze, uczy szacunku do roślin i zwierząt. Pozwala na poznawanie środowisk geograficznych niedostępnych bezpośredniej obserwacji. Publikacje popularno-naukowe, do których należą atlasy zwierząt i roślin, czy encyklopedie przyrodnicze, pokazują zwierzęta, rośliny i krajobrazy zgodne z rzeczywistością.

Praca z lekturą należy do najcenniejszych form kontaktu z literacką polszczyzną. Podstawa programowa dla dzieci przebywających poza granicami kraju proponuje następujący zestaw lektur:

Teksty Podstawowe:

Władysław Bełza, *Katechizm polskiego dziecka*

Jan Brzechwa, wiersze dla dzieci (wybór)

Kornel Makuszyński, Marian Walentynowicz, *Przygody Koziółka Matołka*

Julian Tuwim, wiersze dla dzieci (wybór)

Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego* (2 pierwsze zwrotki)

Legandy:

O smoku wawelskim

O Warsie i Sawie (Artur Oppman)

O śpiących rycerzach

O Piaście Kołodzieju

O Lechu, Czechu i Rusie

Piosenki:

Krakowiaczek jeden (Zygmunt Gloger)

Mam chusteczkę haftowaną

Płynie Wisła, płynie (Edmund Wasilewski)

Stary niedźwiedź, Wlazł kotek na płotek (za: Oskar Kolberg)

Zasiali Górale...

oraz

Teksty kultury do wyboru:

Liliana Bardijewska, *Zielony wędrowiec*

Wanda Chotomska, *Dla najmłodszych*

Jan Grabowski, *Puc, Bursztyn i goście*

Joanna Kulmowa, *Zasypianki*

Mira Jaworczakowa, *Jacek, Wacek i Pankracek, Oto jest Kasia*

Maria Konwacka, *Plastusiowy pamiętnik*

Maria Kruger, *Karolcia*

Anna Onichimowska, *Najwyższa góra świata, Sen, który odszedł*

Maciej Orłóń, *Florentynka*

Ewa Szelburg-Zarembina, *Idzie niebo ciemną nocą, Królestwo bajki*

Wojciech Widłak, *Pan Kuleczka*

Barbara Tylicka, *O krakowskich psach i kleparskich kotach, Polskie miasta w baśni i legendzie*

Filmy:

Akademia Pana Kleksa

Bolek i Lolek

Koziołek Matołek

Miś Uszatek

Reksio

Ponadto:

czasopisma, strony internetowe, programy telewizyjne, aktualne popularne piosenki dla dzieci, oraz

Wybór polskiego komiksu:

Grzegorz Rosiński, *Legendarna historia polski*

Henryk J. Chmielewski (Papcio Chmiel) *Tytus, Romek i Atomek*

Janusz Christa, *Kajko i Kokosz* i inne propozycje.

Nie jest to katalog zamknięty. Nauczyciel może sięgać po inne teksty literackie, w pierwszej kolejności te, które występują w spisie lektur podstawy programowej obowiązującej w Polsce. Na szczególną uwagę zasługują tu będą takie pozycje jak:

Joanna Papuzińska, *Nasza mama czarodziejka*

Janina Porazińska *Szewczyk Dratewka*

Hanna Kostyro, *Klechdy domowe*

Wanda Chotomski, *Legendy Polskie*

Hanna Januszewska, *Pyza na polskich drózkach*

oraz wybór polskich baśni.

Lektury starsze dzieci (8-9 lat) czytają w domu. Zadaniem nauczyciela jest zainspirowanie do przeczytania i omówienie ich wartości na zajęciach w sposób, który pozostawi w jak największym stopniu wartości i przekaz literacki w sercach i umysłach dzieci oraz zachęci do sięgania po polskie książki.

Kąciki polskich książek dają możliwość bezpośredniego obcowania z polską literaturą dziecięcą. Książki i czasopisma rozbudzają zainteresowania, wzbogacają zasób wiadomości, motywują do nauki czytania i pisania, dostarczają przeżyć emocjonalnych i wrażeń estetycznych. Ilustracje zawarte w książeczkach zachęcają do opowiadania, kształtują percepcję wzrokową, rozwijają myślenie przyczynowo-skutkowe. Albumy umożliwiają samodzielny kontakt ze sztuką (reprodukcje obrazów, fotografie artystyczne, zdjęcia ciekawych budowli, zabytków, pomników, rzeźb, przedmiotów sztuki użytkowej). W kącikach powinien znaleźć się komplet lektur wskazany w Podstawie Programowej dla uczniów polskich uczących się za granicą oraz w Podstawie Programowej obowiązującej w szkołach Polsce.

Czytanie dzieciom utworów literackich wprowadza dzieci w świat piękna języka, doznań etycznych i estetycznych. Kształtują uczucia i postawy społeczno-moralne. Umacnia i rozwija przywiązanie do kraju rodzinnego, wzbogaca kulturę językową, poszerza i utrwała wiadomości dziecka. Cennymi gatunkami literackimi dla dzieci przebywających poza granicami kraju są baśnie i legendy. One to w barwny, poetycki sposób zapoznają dzieci z przeszłością Polski. W ich treściach zawarte są idee patriotyzmu oraz duchowe wartości ojczystej kultury. W przypadku dzieci młodszych, na poziomie kompetencji A wskazane jest czytanie w połączeniu z oglądaniem ilustracji.

Praca ze słownikami służy utrwaleniu zapisu graficznego wybranych treści, wyjaśnia znaczenie, ćwiczy czujność ortograficzną, rozwija zainteresowanie

nauką czytania i pisania, motywuje dziecko do podejmowania wysiłku. W jak największym stopniu, a w sposób szczególny w odniesieniu do dzieci młodszych, należy stosować słowniki obrazkowo-wyrazowe.

TEATRALIZACJE

Inscenizacje pozwalają lepiej zrozumieć i zapamiętać utwór literacki. Sprzyjają nabywaniu umiejętności analizowania treści, wyodrębnienia poszczególnych scen, oceniania postępowania bohaterów. Rozwijają pewność siebie, wiarę we własne możliwości, uczą współdziałania w zespole. Poprzez doznania artystyczne, sprzyjają rozwojowi emocji i wyzwalają olbrzymią motywację w poprawnym posługiwaniu się polszczyzną.

Improwizacje, drama pozwalają na odgrywanie określonych sytuacji, przedstawianie tekstu własnymi słowami, umożliwiają przekaz treści i emocji za pomocą mowy ciała, Stwarzają okazję do prezentowania umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym odpowiedniego akcentowania wyrazów i zdań. Zwłaszcza zabawy pantomimiczne rozwijają wyobraźnię i pomysłowość, kształtują płynność i lekkość ruchów.

Scenki sytuacyjne dają okazję przećwiczenia określonych zachowań, ról społecznych, kształtują pozytywne postawy, uświadamiają, kiedy należy stosować zwroty grzecznościowe. Stwarzają okazję do wypowiedziania się za pomocą słów, gestów, mimiki.

Oglądanie przedstawieniach teatralnych dostarcza wrażeń estetycznych w kontakcie z językiem literackim, daje szansę obcowania z piękną polszczyzną, stwarza okazje do dzielenia się przeżyciami. W przypadku dzieci przebywających poza granicami kraju będą to najczęściej nagrania video. Ważną rolę pełnić powinny również słuchowiska radiowe.

Recytowanie wierszy ćwiczy pamięć i prawidłowy oddech, wdraża do dbałości o wyrazistość i poprawność artykulacyjną wypowiedzianego tekstu. Wiersze sprzyjają trwałości zapamiętanych słów.

Uroczystości szkolne poprzez recytację wierszy, śpiewanie piosenek, tańce, dziecko może zaprezentować swoje umiejętności posługiwania się językiem polskim oraz wykazać się znajomością kultury, obyczajów, wydarzeń z historii Polski. Uroczystości sprzyjają poczuciu więzi z ojczyzną.

SPOTKANIA Z MUZYKĄ

Śpiewanie piosenek jest najbliższą dzieciom formą ekspresji muzycznej, tworzy przyjazną atmosferę towarzyszącą działaniu, pełni również funkcję uspokajającą i wyciszającą. Nauka piosenek wymaga regulowania oddechu, wpływa na ukierunkowanie intonacji w taki sposób, aby wypowiedziany tekst był zrozumiały, co w dużym stopniu pomaga w nauce języka polskiego. Wśród utworów do śpiewania powinny znaleźć się piosenki tematycznie związane z omawianym zagadnieniem, piosenki regionalne, kolędy, pastorałki. Dzieci powinny również znać dwie pierwsze zwrotki hymnu państwowego. W repertuarze program poleca m. in.:

Krakowiaczek jeden, Zygmunt Gloger

Płynie Wisła, płynie, muz. K. Hofman, sł. Edmund Wasilewski

Stary niedźwiedź (za: Oskar Kolberg)

Wlazł kotek na płotek (za: Oskar Kolberg)

Zasiali górale – melodia ludowa

Mam chusteczkę haftowaną – melodia ludowa

Sanna, muz. A. Markiewicz, sł. B. Kossuth

Mróz, muz. J. Lefeld, sł. J. Grodecka

Zła zima, muz. Z. Noskowski, sł. M. Konopnicka

Bajka isierki, muz. W. Lutosławski, sł. J. Porazińska

Pióreczko, muz. W. Lutosławski, sł. J. Osińska

Kokoszka – muz. i sł. T. Mayzner

Czyżyku, czyżyku – melodia ludowa

W murowanej piwnicy – melodia ludowa

Groziak – melodia ludowa

Idzie górnik drogą – melodia ludowa

Przepióreczka – melodia ludowa

Zielony mosteczek – melodia ludowa

Wyleciał ptaszek z Łobzowa – melodia ludowa

Nie chcę cię – melodia ludowa

Pojedziemy na łów – melodia popularna

Siedzi sobie zajęc – melodia popularna

Hymn państwowy – 2 pierwsze zwrotki

W dzień Bożego Narodzenia, Kaczka pstra – pastorałki

Przybieżeli do Betlejem, Lulajże Jezuniu – kolędy

Słuchanie polskich utworów muzycznych wprowadza dzieci w polską kulturę muzyczną, przyzwyczajają do obcowania ze sztuką, uczy takich umiejętności muzycznych, jak: rozpoznawanie instrumentów, zauważanie zmian dynamiki i tempa, wyodrębnianie powtarzających się fragmentów. Dzięki tym zajęciom dzieci poznają znanych polskich kompozytorów i ich najśłynniejsze utwory. Nauczyciel sam dokonuje wyboru repertuaru. M. in. mogą to być następujące utwory:

H. Wieniawski – *Obertas* op. 19 nr 2

H. Wieniawski – *Kujawiak*

F. Chopin – *Mazurek F-dur* op. 68 nr 3

F. Chopin – *Mazurek D-dur* op. 32

F. Chopin – *Polonez g-moll* nr 2

S. Moniuszko – *Dziad i baba*

Z. Noskowski – *Kukułeczka, W polu*

G. Bacewicz – *Kołysanka; Groteska; Oberek*

W. Lutosławski – *Spóźniony słowik; Wróbelek*

Muzyka ludowa z różnych regionów Polski

Tańce ludowe wprowadzają dzieci w kulturę regionalną, stroje ludowe, ćwiczą pamięć muzyczno-ruchową, dają radość z ruchu.

Zabawy muzyczno – ruchowe rozwijają sprawność ruchową w powiązaniu z muzyką i słowem, pozwalają na poznanie przestrzeni swojego ciała, uczą koncentracji oraz kontroli zachowania, doskonałą płynność ruchów, rozwijają wyobraźnię przestrzenną, kreatywność i wrażliwość. Na szczególną uwagę zasługują tu zajęcia prowadzone według metody Bon Depart (Dobrego Startu) Marty Bogdanowicz, Karola Orffa oraz Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne. Piosenki, płąsy, rymowanki pomocne będą podczas słuchowej analizy wyrazów. W naturalny sposób można je rytmizować dzieląc wyraz na sylaby np: Sia-ła ba-ba mak. Nie wie-dzia-ła jak. Dzia-dek wie-dział, nie po-wie-dział a to by-ło tak.

ZAJĘCIA PLASTYCZNE

Prace plastyczne dają możliwość wyrażenia myśli, przeżyć i uczuć, stwarzają okazję do rozmów. Mogą być wykonywane na dowolny lub określony temat, inspirowane utworami literackimi lub muzycznymi, wynikać z przeżyć, wspomnień, marzeń, emocji. Najczęściej stosowane techniki, to:

- rysowanie (kredką, patykiem, węglem) – rozwija wyobraźnię przestrzenną, sprawność manualną i koordynację wzrokowo-ruchową;
- malowanie – uwrażliwia, pozwala na ekspresję, kształtuje wyobraźnię i wrażliwość na barwy;
- układanie z gotowych elementów i materiału przyrodniczego (w szczególności cenne są tu mandale) – pozwala zrozumieć pojęcie rytmu i symetrii, rozwija zdolności kompozycyjne i dekoracyjne;
- stemplowanie – kształtuje orientację w przestrzeni, umiejętność rozplanowywania oraz porównywania różnych kształtów. Usprawnia koordynację wzrokowo-ruchową i sprawność manualną;
- lepienie – kształtuje wyobraźnię przestrzenną, usprawnia zręczność rąk i koordynację ruchów;
- wycinanki i wydzieranki – ćwiczą sprawność manualną, usprawniają koordynację wzrokowo-ruchową i rozwijają koncentrację uwagi; kształtują wyobraźnię twórczą i odtwórczą.

Praca z wykorzystaniem ilustracji i historyjek obrazkowych pomaga zrozumieć przyczyny i skutki przedstawionych sytuacji, utrwała znajomość nazw przedmiotów i ich cechy, rozwija czynności umysłowe, takie jak

porównywanie, wnioskowanie, logiczne kojarzenie faktów, pobudza do swobodnych wypowiedzi związanych z treścią obrazka.

Kąciki regionalne zapewniają kontakt z wytworami sztuki ludowej z różnych regionów Polski.

Oglądanie reprodukcji polskiego malarstwa wprowadza dzieci w świat sztuki, pozwala na zapoznanie się z wybitnymi malarzami, rzeźbiarzami i ich najśłynniejszymi dziełami.

ZABAWY I GRY

Zabawy tematyczne pozwalają w naturalny sposób posługiwać się słownictwem w obrębie danej tematyki, jednocześnie stwarzając okazje odtwarzania ról społecznych i wzmacniania pozytywnych zachowań. Do najczęściej stosowanych na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej są zabawy prowadzone metodą pedagogiki zabawy. Są nasycone dużym ładunkiem emocjonalnym, rozwijają uczucia koleżeńskie, wzmacniają poczucie akceptacji i bezpieczeństwa, pobudzają do samodzielnej aktywności.

Zabawy dydaktyczne skierowane są przede wszystkim na zdobywanie wiedzy i umiejętności; mają charakter poznawczy; służą utrwalaniu poznanych wiadomości i praktycznemu wykorzystaniu zdobytych informacji.

Zagadki uczą kojarzenia przedmiotu z jego nazwą, kształcą szereg operacji umysłowych: skojarzenia, przypomnienie, porównanie oraz dopasowanie podanych informacji do poszukiwanego przedmiotu. Dzięki temu rozwijają u dziecka, uwagę, koncentrację, wyobraźnię, spostrzegawczość. Ponadto poprzez to, że zaciekawiają i są zabawne, przykuwają uwagę dzieci i są chętnie przez nie rozwiązywane.

Gry i loteryjki uczą odczytywania symboli, utrwalają słownictwo. W kontekście ćwiczeń w czytaniu na szczególną uwagę zasługują tu domina obrazkowo-wyrazowe, bingo itp. Z kolei do pisania przygotowują stolikowe gry zręcznościowe – pchełki, bierki, skaczące czapeczki. Dzięki nim dzieci mogą ćwiczyć koordynację ruchów rąk i podporządkowują je kontroli wzroku, doskonałą zręczność, sprawność manualną.

MULTIMEDIA

Filmy edukacyjne umożliwiają zapoznanie dzieci z najciekawszymi regionami, typowymi krajobrazami i folklorem Polski. Pozwalają dostarczyć wiadomości o przyrodzie niedostępnej bezpośredniej obserwacji. Uzupełniają i utrwalały wiadomości zdobyte wiadomości.

Programy multimedialne ich wykorzystanie jest znakomitym sposobem na dogłębne wytłumaczenie zjawisk, których nie można poznać w trakcie bezpośrednich obserwacji, czy za pomocą tradycyjnych metod przekazu.

Webquesty ukierunkowane zajęcia, z wykorzystaniem Internetu, zwłaszcza dla dzieci starszych mogą stanowić znakomitą kontynuację i pogłębienie treści, z którymi dzieci spotykają się w szkole.

EDUKACJA W PLENERZE

Wycieczki i spacery umożliwiają obserwację w naturalnych warunkach, wywołają aktywność poznawczą przejawiającą się w zadawaniu wielu pytań i wymianie spostrzeżeń, pozwalają na posługiwanie się polską mową w naturalnych sytuacjach, ułatwiają porównanie polskiego krajobrazu z krajem, w którym aktualnie dziecko przebywa. Wycieczki sprzyjają też odnajdywaniu poloników w miejscu zamieszkania.

Obserwacje: zjawisk atmosferycznych, najbliższego otoczenia dają możliwość porównania z pogodą i rodzimym otoczeniem w Polsce.

Maria Lorek

5. Opis założonych osiągnięć

Przedstawiony poniżej zestaw osiągnięć wynika z założonych celów i stanowi efekt działań opisanych w kartach programowych. Przedstawiamy go w postaci katalogu osiągnięć oraz proponowanego arkusza diagnozy.

KATALOG OSIĄGNIĘĆ

Ja i moi bliscy:

1. Zna podstawowe informacje o sobie (imię, nazwisko, wiek, miejsce zamieszkania).
2. Podaje nazwę regionu, z którego pochodzi jego rodzina w Polsce.
3. Określa wygląd zewnętrzny.
4. Prezentuje swoje umiejętności, opowiada o swoich zainteresowaniach.
5. Stara się określić swoje emocje, marzenia, świat wyobraźni.
6. Opowiada o najbliższej rodzinie.
7. Opowiada o tradycjach swojej rodziny.
8. Tworzy własne drzewo genealogiczne.
9. Posługuje się terminami opisującymi pokrewieństwo.
10. Opowiada, czym zajmowali się jego przodkowie lub znane mu rodziny w Polsce.
11. Opisuje różnorodne przyczyny, które mogą prowadzić do emigracji.
12. Potrafi być koleżeńskim. Rozumie, kim są przyjaciele i koledzy.

Dom i otoczenie:

1. Opisuje swój dom, wymienia nazwy pomieszczeń, mebli, otoczenia wokół domu.
2. Nazywa zabawki, ich imiona własne, przeznaczenie.
3. Wie, jak zachować się na podwórku, placu zabaw.
4. Wskazuje ciekawe miejsca w swym najbliższym otoczeniu.

Życie codzienne:

1. Zna nazwy miesięcy, dni tygodnia, godziny, pory dnia.
2. Potrafi na kalendarzu zaznaczyć ważniejsze daty związane z polską tradycją, historią i świętami.
3. Opowiada o podstawowych czynnościach dnia codziennego.
4. Nawiązuje koleżeńskie stosunki z koleżankami i kolegami ze swojej klasy.
5. Zna obowiązki szkolne i się do nich stosuje.
6. Uczestniczy w grach, zabawach, kołach zainteresowań.
7. Zna typowo polskie gry, zabawy, pląsy, piosenki, również będące udziałem dziadków, pradziadków.
8. Zna nazwy artykułów spożywczych, posiłków i potraw.
9. Wymienia tradycyjne polskie potrawy związane ze świętami oraz regionem, np. oscypki, toruńskie pierniki, itp.
10. Zna pory posiłków w Polsce oraz dania charakterystyczne dla polskiej kuchni, potrawy współcześnie obecne na polskim stole.
11. Zna słownictwo związane z robieniem zakupów – kupowaniem, sprzedawaniem, poprawnie posługuje się liczbami – cyfry i liczby.
12. Potrafi skorzystać z niektórych usług (np. biblioteka).
13. Wymienia części garderoby, nazywa kształty i kolory – ubrania letnie, zimowe, sportowe.

Zdrowie i sport:

1. Nazywa najważniejsze części ciała.
2. Wie na czym polega czystość i schludność.
3. Dbą o swój wizerunek. Rozumie, że jego wygląd świadczy o nim samym, jak również wpływa na postrzeganie Polaków wśród innych narodowości.
4. Potrafi określić swoje samopoczucie.
5. Wie, jak zakomunikować zły stan zdrowia.

6. Dbą o swoje zdrowie, chętnie uczestniczy w zajęciach sportowych.
7. Zna główne dyscypliny sportu.
8. Potrafi nazwać dyscypliny i niektóre nazwiska znanych polskich sportowców.

Podróże i turystyka:

1. Opowiada o miejscach i wydarzeniach w trakcie wakacji.
2. Zna zasady bezpieczeństwa.
3. Wymienia ciekawostki turystyczne spotkane w miejscach, które odwiedził.
4. Opisuje krajobraz regionu z którego pochodzi i wymienia najważniejsze jego obiekty.
5. Wymienia wybrane zabytki kultury polskiej: Wawel, Kościół Mariacki, Zamek Królewski w Warszawie, Łazienki, Pomnik F. Chopina, Pomnik Neptuna, Stocznia Gdańska, Zamek Krzyżcki w Malborku, Kopalnia Soli w Wieliczce, osada w Biskupinie, kultura regionalna: góralska, śląska, kaszubska itp.
6. Zna środki komunikacji lokalnej. Wie, jak się w nich zachować.

Środowisko naturalne:

1. Wymienia pory roku i opisuje panującą wtedy w Polsce pogodę i zjawiska przyrodnicze.
2. Opisuje polski pejzaż z uwzględnieniem pór roku.
3. Zna ważniejsze polskie rośliny i zwierzęta oraz potrafi przyporządkować je do określonego środowiska: las, pole, łąka, sad. Rozpoznaje niektóre rośliny chronione.

Technika, media:

1. Nazywa domowe urządzenia techniczne, wie jak bezpiecznie się nimi posługiwać.

2. Ogląda polskie programy telewizyjne, słucha radia, w miarę możliwości korzysta z polskich stron Internetu i posługuje się pocztą e-mailową w kontaktach z rodziną i znajomymi w Polsce.

Wiedza o Polsce:

1. Zna polskie symbole narodowe: flagę, godło, herb Warszawy i niektórych większych miast w Polsce. Wyjaśnia ich znaczenie.
2. Rozpoznaje hymn narodowy i potrafi zaśpiewać dwie pierwsze zwrotki.
3. Wymienia nazwiska ważniejszych sławnych Polaków i wie, czym się zajmowali: m. in: Mikołaj Kopernik, Tadeusz Kościuszko, Adam Mickiewicz, Fryderyk Chopin, Jan Matejko, Maria Skłodowska – Curie, Jan Paweł II, Lech Wałęsa oraz do wyboru: Mieszko, Bolesław Chrobry, Kazimierz Wielki, Jadwiga, Wit Stwosz, Julian Tuwim, Jan Brzechwa, Janusz Korczak.
4. Określa położenie Polski w Europie (wskazuje na mapie) i na świecie (wskazuje na globusie).
5. Wymienia obecną i dawne stolice Polski.
6. Wymienia najważniejsze miasta, góry i rzeki (Warszawa – stolica Polski, Kraków – dawna stolica, Gdańsk – dostęp do morza, stocznia, Gniezno – pierwsza stolica Polski, Biskupin – osada prehistoryczna na ziemiach polskich, Katowice – kultura górnicza, Malbork – zamek krzyżacki, Toruń – miasto M. Kopernika, Wieliczka – najstarsza kopalnia soli, Wrocław – miasto pogranicza, Zakopane – góralska kultura regionalna oraz wedle uznania nauczyciela: Wilno – miasto historycznie przynależące do państwa polskiego, miejsce pobytu i twórczości A. Mickiewicza, Lwów – miasto historycznie należące do państwa polskiego – cmentarz Orłąt Lwowskich).
7. Opowiada wybrane legendy (O smoku Wawelskim, O Warsie i Sawie, O śpiących rycerzach oraz do wyboru: O toruńskich piernikach, O Bazyliuszku, O złotej Kaczce, O żółtej ciżemce, O księżnej Kindze, O Skarbniku, O poznańskich Koziółkach, O Neptunie) i podania ilustrujące narodziny państwa polskiego (O Lechu, Czechu i Rusie, O Piaście Kołodzieju).

8. Opowiada o najważniejszych polskich świętach oraz związanych z nimi tradycjach, porównuje polskie tradycje świąteczne ze świętami w kraju zamieszkania.
9. Zna obyczaje związane z porami roku (topienie Marzanny, Noc Świętojańska).
10. Potrafi podać daty niektórych świąt państwowych związanych z historią Polski nich (11 listopada, 3 Maja).
11. Rozpoznaje różnorodność tradycji kulturowej i szanuje odmienności innych narodów.
12. Zna i potrafi nazwać polonica w miejscu aktualnego zamieszkania.

Język nauki:

1. Zna podstawowe terminy z zakresu wiedzy o języku:
 - głoski : spółgłoski i samogłoski;
 - części mowy (rzeczownik – liczba, czasownik – liczba, czas teraźniejszy, przeszły, przyszły, przymiotnik – stopniowanie, przysłówki – stopniowanie, liczebnik);
 - zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące (kropka, znak zapytania, wykrzyknik na końcu zdania);
 - wielka litera na początku zdań, w imionach, nazwiskach, nazwach państw, miast, rzek, gór;
 - zasady ortograficzne „ó”, „rz”).
2. Zna podstawowe terminy z zakresu wiedzy o literaturze (baśń, bajka, opowiadanie, powieść, legenda, komiks, wiersz, rym).
3. Zna na pamięć kilka wybranych polskich wierszy, piosenek i przysłów.
4. Zna podstawowe terminy historyczne Święto Niepodległości, Konstytucja 3 Maja, II Wojna Światowa, Solidarność.
5. Zna podstawowe terminy geograficzne: krajobraz nadbałtycki, nizinny, wyżynny, górski.

Kompetencje językowe w zakresie:

Słuchania

Poziom A :

1. Rozróżnia większość głosek istotnych dla języka polskiego.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe, o ile otrzymuje dodatkowe wyjaśnienia.
4. Rozumie proste teksty literackie wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury, o ile otrzymuje dodatkowe wyjaśnienia.

Poziom B:

1. Rozróżnia głoski współczesnej polszczyzny z wyjątkiem najtrudniejszych.
2. Rozumie proste polecenia.
3. Rozumie proste wypowiedzi monologowe i dialogowe bez dodatkowych wyjaśnień.
4. Rozumie proste teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) wspierane obrazkami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury.

Poziom C:

1. Rozróżnia wszystkie głoski współczesnej polszczyzny.
2. Rozumie rozbudowane polecenia.
3. Rozumie złożone wypowiedzi monologowe i dialogowe.
4. Rozumie teksty literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) i inne teksty kultury.

Mówienia

Poziom A:

1. Wymawia poznane słowa w sposób na ogół zrozumiały.

2. Tworzy z pomocą nauczyciela, krótką wypowiedź składającą się z prostych zdań.
3. Porozumiewa się w prostych sytuacjach komunikacyjnych.
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
5. Odtwarza z pamięci rymowanki i inne krótkie, proste teksty.

Poziom B:

1. Wymawia poznane słowa w sposób zrozumiały.
2. Skutecznie porozumiewa się w codziennych sytuacjach, stosując właściwe formy komunikowania się.
3. Uczestniczy w rozmowie, wyraża w prosty sposób własne zdanie.
4. Formułuje kilkuzdaniową wypowiedź, opowiada o własnych doświadczeniach, opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i sytuacje.
5. Formułuje życzenia i zaproszenie.
6. Opowiada w prosty sposób akcję utworu oraz opisuje bohaterów i relacje między nimi, a także świat przedstawiony w tekstach kultury.
7. Stosuje formuły grzecznościowe.
8. Recytuje wiersze.

Poziom C:

1. Poprawnie wymawia słowa i zwroty.
2. Wypowiada się płynnie.
3. Opisuje, opowiada, charakteryzuje postać literacką.
4. Uczestniczy w rozmowie i prostej dyskusji.
5. Stosuje formuły grzecznościowe.
6. Recytuje wiersze, stosując pauzę i intonację.

Czytania

Poziom A:

1. Zna wszystkie litery i odpowiadające im głoski.
2. Dzieli wyraz na sylaby.
3. Czyta na głos i cicho proste, krótkie teksty.
4. Rozumie proste i krótkie teksty użytkowe.
5. Rozumie proste i krótkie utwory literackie wspierane materiałem ilustracyjnym i inne teksty kultury.
6. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom B:

1. Czyta na głos, prawidłowo akcentując wyrazy.
2. Rozumie krótkie teksty użytkowe.
3. Rozpoznaje formy użytkowe, np. życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, list, prosta instrukcja
4. Rozumie krótkie utwory literackie i inne teksty kultury.
5. W tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów
6. Wyszukuje w tekście potrzebne informacje.
7. Korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.

Poziom C:

1. Czyta na głos, poprawnie i wyraziście krótki i prosty tekst (także nieznan).
2. Rozumie utwory literackie i inne teksty kultury.
3. Określa podstawowe elementy świata przedstawionego w utworze literackim lub innym tekście kultury.
4. Rozumie podstawowe oraz przenośne znaczenie wyrazów w tekście.
5. Korzysta ze słowników i encyklopedii.

Pisania

Poziom A:

1. Pisze wszystkie małe i wielkie litery, dostrzega różnicę między literą i głóską.
2. Przepisuje wyrazy i proste zdania.
3. Pisze z pamięci (pojedyncze wyrazy) i ze słuchu (proste zdania), po omówieniu pisowni z nauczycielem.
4. Tworzy, z pomocą nauczyciela, krótka wypowiedź składającą się z prostych zdań (opis , pozdrowienia, życzenia).
5. Pisze według wzoru krótki tekst o sobie.
6. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
7. Dbą o poprawność graficzną polskich liter.

Poziom B:

1. Przepisuje krótkie teksty.
2. Pisze z pamięci (kilka wyrazów) i ze słuchu (proste krótkie teksty).
3. Z pomocą nauczyciela tworzy krótką wypowiedź (opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie).
4. Pisze według wzoru proste teksty na znane mu tematy (np. związane z jego zainteresowaniami)
5. Pisze proste teksty związane z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury.
6. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
7. Na ogół pisze poprawnie ortograficznie i stosuje podstawową interpunkcję.

Poziom C:

1. Pisze z pamięci (pojedyncze zdania) i ze słuchu (krótkie teksty).

2. Tworzy krótką wypowiedź na znane mu tematy (np. związane z jego zainteresowaniami).
3. Tworzy wypowiedź związaną z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury
4. Stosuje podstawowe formuły grzecznościowe.
5. Zna i na ogół stosuje zasady ortografii i interpunkcji.